

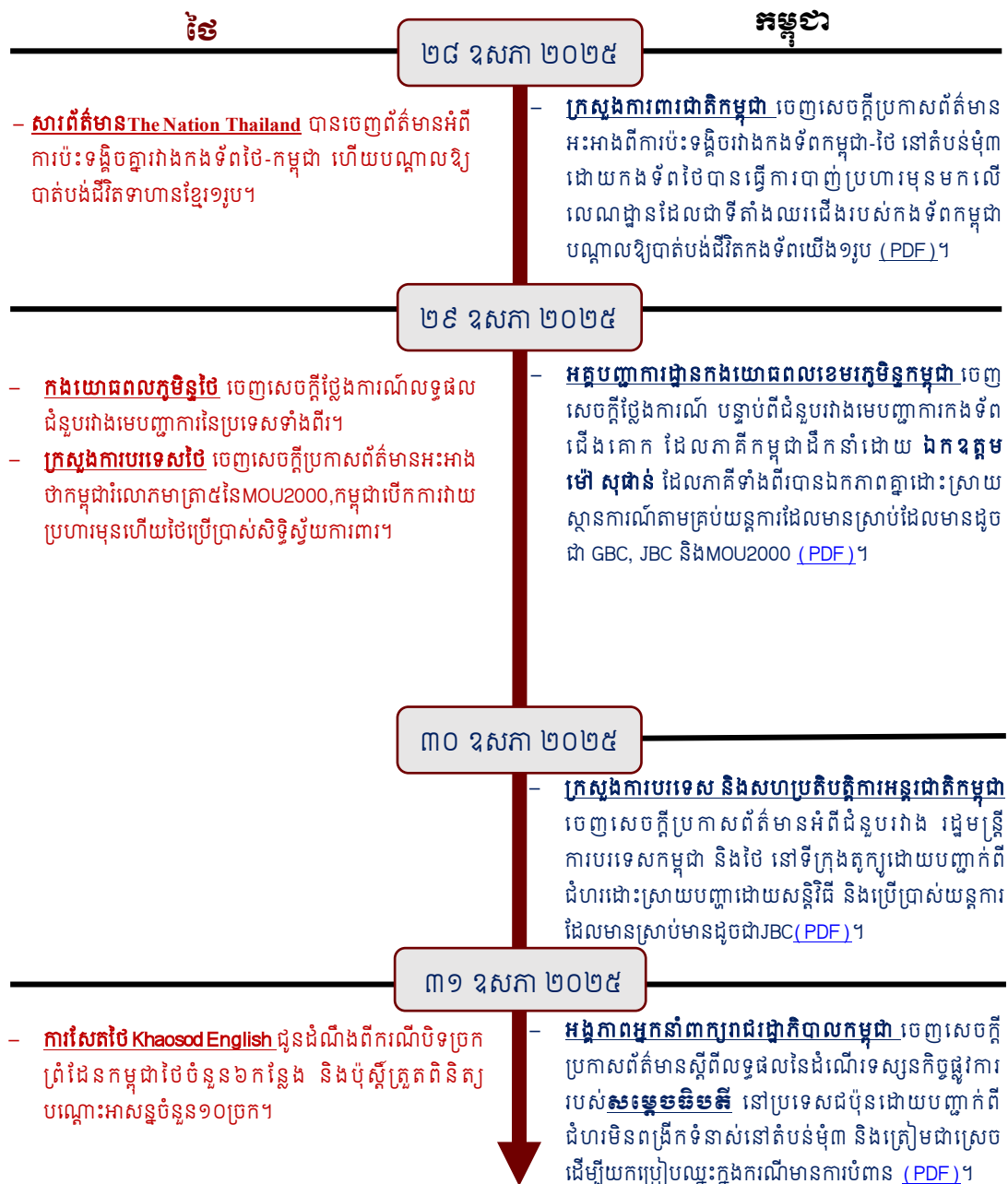
ការផ្សព្វផ្សាយរបស់សមាគមសាលាត្រាជូ

កាលប្បវត្តិព្រឹត្តិការណ៍

ស្តីពីសកម្មភាពខុសច្បាប់អន្តរជាតិរបស់កងកម្លាំងយោធាថៃ

រំលោភអធិបតេយ្យ និងបូរណភាពដែនដីកម្ពុជា

ដោយ ក្រុមការងារព្រឹត្តិបត្រច្បាប់

២ មិថុនា ២០២៥

- **សម្តេចធិបតី** ថ្លែងសារពិសេសក្នុងកិច្ចប្រជុំសមាជិករដ្ឋសភា និងព្រឹទ្ធសភាលើកទី១ដោយបញ្ជាក់ជំហរផ្លូវការក្នុងការនាំយកតំបន់ទាំង៤ទៅតុលាការICJ និងបន្តប្រើប្រាស់យន្តការមានស្រាប់ដែលមានដូចជាJBC(PDF)។
- **សម្តេចតេជោ** ថ្លែងសារពិសេសក្នុងកិច្ចប្រជុំសមាជិករដ្ឋសភា និងព្រឹទ្ធសភាលើកទី១ ដោយគាំទ្រជំហរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការនាំយកតំបន់ទាំង៤ ទៅតុលាការយុត្តិធម៌អន្តរជាតិ ICJ និងស្នើអង្គសមាជិកភាពធ្វើសេចក្តីថ្លែងការគាំទ្រជំហរផ្លូវការនេះ(PDF)។
- **សមាជិករដ្ឋសភា និងព្រឹទ្ធសភា** ចេញសេចក្តីថ្លែងការណ៍គាំទ្រចំណាត់ការរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្នុងការនាំយកវិវាទតំបន់ទាំង៤ទៅតុលាការICJ(PDF)។

៤ មិថុនា ២០២៥

- **រាជរដ្ឋាភិបាលថៃ** ចេញសេចក្តីថ្លែងការបដិសេធទៅនឹងផែនការប្តឹងទៅ ICJ របស់កម្ពុជាដោយស្នើឱ្យដោះស្រាយតាមរយៈយន្តការ JBC។
- **រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា** ចេញសេចក្តីថ្លែងការណ៍អំពីការប្តេជ្ញាចិត្តឥតឯកភាព ឥតរាថយក្នុងការបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅ ICJ និងមិនដាក់បញ្ចូលករណីនេះនៅក្នុងរបៀបវារៈកិច្ចប្រជុំ JBCនោះទេ(PDF)។

៥ មិថុនា ២០២៥

- **នាយករដ្ឋមន្ត្រីថៃ** សរសេរសំណេរបញ្ជាក់អំពីជំហរបស់ប្រទេសថៃនៃការមិនទទួលស្គាល់យុត្តាធិការរបស់ ICJ។
- **រាជរដ្ឋាភិបាលថៃ** ចេញសេចក្តីថ្លែងការបដិសេធយុត្តាធិការរបស់ICJ(PDF)។
- ជំនួបពិភាក្សារវាង **ឯកឧត្តមទៀ សីហា** និងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកាពារជាតិថៃ ស្ថិតនៅខេត្តស្រះកែវ ដើម្បីពិភាក្សាកាត់បន្ថយភាពតានតឹងនៅតំបន់មុំបី និងជំរុញភាគីថៃទៅតុលាការយុត្តិធម៌អន្តរជាតិ ICJ(PDF)។

៦ មិថុនា ២០២៥

- **នាយករដ្ឋមន្ត្រីថៃ និងប្រធានក្រុមប្រឹក្សាសន្តិសុខជាតិថៃ** បានដឹកនាំកិច្ចប្រជុំក្រុមប្រឹក្សាសន្តិសុខជាតិ ដើម្បីពិភាក្សាចំណាត់ការណ៍ណែនាំ និងវិធានប្រតិបត្តិ។
- **ក្រសួងការពារជាតិកម្ពុជា** ចេញសេចក្តីប្រកាសព័ត៌មានស្តីពីជំនួបពិភាក្សារវាង **ឯកឧត្តមទៀ សីហា** និងរដ្ឋមន្ត្រីការពារជាតិថៃអំពីស្ថានភាពតាមព្រំដែន(PDF)។
- **ឯកឧត្តមឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រីប្រាក់ សុខុន** ធ្វើលិខិតទៅរដ្ឋមន្ត្រីការបរទេសថៃ ដើម្បីយកបញ្ហានៅ តំបន់មុំបី ប្រាសាទតាមាន់ធំ ប្រាសាទតាមាន់តូច និងប្រាសាទតាក្របី ទៅដោះស្រាយនៅICJ។
- **រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា** ចេញសេចក្តីសម្រេចបង្កើត «គណៈកម្មការរៀបចំឯកសារដើម្បីផ្ញើទៅតុលាការយុត្តិធម៌អន្តរជាតិករណីតំបន់មុំបី ប្រាសាទតាមាន់ធំ ប្រាសាទតាមាន់តូច និងប្រាសាទតាក្របី»(PDF)។
- **សម្តេចធិបតី** បានជួបពិភាក្សាតាមទូរសព្ទជាមួយនាយករដ្ឋមន្ត្រីម៉ាឡេស៊ីដែលជាប្រធានអាស៊ានប្តូរវេនលើបញ្ហាតំបន់ទាំងបួនដើម្បីដោះស្រាយដោយសន្តិវិធី និងបង្ហាញជំហរកម្ពុជាក្នុងការប្តឹងទៅICJ (PDF)។

៧ មិថុនា ២០២៥

- **ក្រសួងការពារជាតិថៃ** ចេញសេចក្តីថ្លែងការណ៍ស្តីពីជំនួបពិភាក្សារវាង **រដ្ឋមន្ត្រីការពារជាតិថៃ** ជាមួយនិង **ឯកឧត្តម ទៀ សីហា** រដ្ឋមន្ត្រីការពារជាតិកម្ពុជា។
- **កងយោធពលភូមិន្ទថៃ** បានជូនដំណឹងស្តីពីការបិទបណ្តោះអាសន្នដោយឯកភាពនៅច្រកតំបន់ និងច្រករបៀងនៅតាមបណ្តោយព្រំដែនកម្ពុជា-ថៃ ([PDF](#))។
- **អគ្គក្នុងស្ម័លកម្ពុជាប្រចាំខេត្តស្រះកែវ** បានជូនដំណឹងទៅកាន់**ក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិកម្ពុជា** អំពីភាគីថៃបានបិទច្រកតំបន់ និងច្រករបៀងដោយឯកភាពភាគី ([PDF](#))។

៨ មិថុនា ២០២៥

- **ភាគីថៃ** បានប្តូរពេលវេលាក្នុងការបើកច្រកព្រំដែនចាប់ពីម៉ោង៨ព្រឹកដល់ម៉ោង៤រសៀល ([PDF](#))។

៩ មិថុនា ២០២៥

- **ភាគីថៃ** បានបញ្ជាក់អំពីគម្រោងនៃការផ្លាស់ក្លែងនិងសេវាអ៊ីនធឺណេតនៅកម្ពុជា។

១០ មិថុនា ២០២៥

- **កម្ពុជា និងថៃ** បានព្រមព្រៀងគ្នាសម្រួលឱ្យសិស្សបានឆ្លងច្រកព្រំដែនអន្តរជាតិប៉ោយប៉ែត ឱ្យទាន់ម៉ោងសិក្សាដោយពេលព្រឹកឆ្លងចន្លោះម៉ោង៦ ដល់ម៉ោង៨ និងពេលល្ងាចម៉ោង៥ ដល់ម៉ោង៦។
- **សម្តេចមិមតិ** ជួបពិភាក្សាជាមួយ**ប្រធានាធិបតីបារាំង** ហើយ **ប្រធានាធិបតីបារាំង** បានជម្រាបជូន**សម្តេចមិមតិ** ថានឹងសម្របសម្រួលផ្តល់ឯកសារសម្រាប់ប្រទេសទាំងពីរខណៈឡើងក្តីក្តៅទៅតុលាការក្រុងឡាអេប្រសិនបើចាំបាច់ ([PDF](#))។
- **ក្រសួងមហាផ្ទៃកម្ពុជា** ចេញលិខិតស្នើអភិបាលខេត្តជាប់ព្រំដែនកម្ពុជា-ថៃយកចិត្តទុកដាក់លើការការពារអធិបតេយ្យ និងបូរណភាពទឹកដី សន្តិសុខ សុវត្ថិភាពសណ្តាប់ធ្នាប់របៀបរយសាធារណៈ និងប្រក្រតីភាពនៅតាមបណ្តោយព្រំដែនកម្ពុជា-ថៃ ([PDF](#))។

១១ មិថុនា ២០២៥

- **នាយករដ្ឋមន្ត្រីថៃ** បានចុះទៅពិនិត្យ អាកាសយានដ្ឋានក្នុងខេត្តប៊ុរីរ៉ា ដើម្បីធ្វើជាប្រធានកិច្ចប្រជុំជាមួយមន្ត្រីមូលដ្ឋាននិងមេបញ្ជាការយោធាជាន់ខ្ពស់ រួមទាំងអភិបាលខេត្តចំនួន ៧ មកពីខេត្តជាប់ព្រំដែនកម្ពុជា-ថៃ។
- **ឯកឧត្តមរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងរ៉ែនិងថាមពលកម្ពុជា** បានបញ្ជាក់ពីគោលជំហរនៃការផ្គត់ផ្គង់អគ្គិសនីនៅកម្ពុជាដោយបានលើកឡើងថាកម្ពុជាមានលទ្ធភាពផ្គត់ផ្គង់ដោយខ្លួនឯង ([LINK](#))។

១២ មិថុនា ២០២៥

- **សម្តេចតេជោ និងសម្តេចមិមតិ** ស្នើឱ្យពិចារណាបញ្ឈប់ការចាក់ផ្សាយខ្សែភាពយន្តថៃ លើកញ្ចក់ទូរទស្សន៍កម្ពុជាទាំងអស់ និងអាចឈានទៅបញ្ឈប់ការនាំចំនីញថៃមកប្រើក្នុងកម្ពុជាផងដែរ បន្ថែមលើការប្តឹងទៅតុលាការយុត្តិធម៌អន្តរជាតិ ICJ ([PDF](#))។
- **ក្រសួងព័ត៌មានកម្ពុជា** ណែនាំឱ្យបញ្ឈប់ការចាក់ផ្សាយភាពយន្តថៃគ្រប់ប្រភេទនៅលើកញ្ចក់ទូរទស្សន៍ ([PDF](#))។

១៣ មិថុនា ២០២៥

- **នាយករដ្ឋមន្ត្រីថៃ** ឆ្លើយតបមកកម្ពុជាថា កម្ពុជាយល់ខុសទៅលើរឿងកាត់បន្ថយការផ្គត់ផ្គង់អគ្គិសនី និងអ៊ីនធឺណិត ហើយក៏បានណែនាំឱ្យក្រសួងការបរទេសថៃ ពន្យល់បញ្ហានេះឱ្យច្បាស់ដល់កម្ពុជា។
- **រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការងារថៃ** បានឆ្លើយតបមកកម្ពុជាថា រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាគ្មានសិទ្ធិបង្ខំពលករខ្មែរចំណាកស្រុកនៅក្នុងប្រទេសថៃឱ្យត្រឡប់ទៅកម្ពុជាវិញបានទេ។
- **នាយករដ្ឋមន្ត្រីថៃ** សរសេរក្នុងគេហទំព័រផ្លូវការរបស់ខ្លួនថា កិច្ចប្រជុំ JBC នៅថ្ងៃស្អែកនេះចង់ឱ្យភាគីទាំងពីរដោះស្រាយស្ថានភាពដោយសន្តិវិធី និងបានបញ្ជាក់ថា ប្រសិនបើស្ថានភាពកាន់តែនានាតឹង ភាគីថៃនឹងត្រៀមខ្លួនគ្រប់មធ្យោបាយដោយមិនស្ទាក់ស្ទើរ។

- **សម្តេចតេជោ និងសម្តេចមិមតិ** បញ្ជាក់ពីគោលជំហររបស់កម្ពុជាក្នុងការសម្រេចមិនបញ្ចូលករណីជម្លោះតំបន់ទាំងបួននៅក្នុងរបៀបវារៈនៃកិច្ចប្រជុំ JBC នោះទេ។
- **សម្តេចតេជោ** គាំទ្រលើចំណាត់ការក្នុងការបិទច្រកដូងខេត្តបាត់ដំបង។
- **ឯកឧត្តមរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងប្រៃសណីយ៍និងទូរគមនាគមន៍កម្ពុជា** បញ្ជាក់អំពីការផ្តាច់ការផ្គត់ផ្គង់ប្រើប្រាស់សេវាអ៊ីនធឺណិតពីប្រទេសថៃ (PDF) ។
- **ក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈកម្ពុជា** ចេញសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការបញ្ឈប់ការចាក់ភាពយន្តថៃនៅរាល់គ្រប់រោងភាពយន្តនៅកម្ពុជា (PDF) ។

១៤ មិថុនា ២០២៥

- **នាយករដ្ឋមន្ត្រីថៃ** ប្រាប់សារព័ត៌មាន Bangkok Post ថា ភាគីថៃបានចោលជុំវិញរឿងដែលកម្ពុជាយល់ថាភាគីថៃបានអនុវត្តវិធានការផ្តាច់ប្រព័ន្ធអគ្គិសនី និងប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណិត ដែលធ្វើឱ្យភាគីកម្ពុជាឈានដល់ការចេញសេចក្តីប្រកាសពហិការបញ្ឈប់ការប្រើប្រាស់ទំនិញនាំចូលពីប្រទេសថៃដោយសារជម្លោះព្រំដែននេះ។

- **កិច្ចប្រជុំគណៈកម្មការចម្រុះខណ្ឌសីមាព្រំដែនគោកកម្ពុជា-ថៃ (JBC)** បានចាប់ផ្តើមនៅទីក្រុងភ្នំពេញ។
- **ក្រសួងការងារនិងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈកម្ពុជា** ជូនដំណឹងស្តីពីការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញបច្ចេកទេសនិងវិជ្ជាជីវៈដល់បងប្អូនប្រជាពលរដ្ឋ និងពលករខ្មែរនៅប្រទេសថៃដែលមានបំណងវិលត្រឡប់មកស្រុកកំណើតវិញ (PDF) ។

១៥ មិថុនា ២០២៥

- **នាយករដ្ឋមន្ត្រីថៃ** បញ្ជាក់អំពីពលករកម្ពុជាដែលធ្វើការនៅប្រទេសថៃ មានសិទ្ធិក្នុងការសម្រេចចិត្តក្នុងការវិលត្រលប់ឬមិនវិលត្រលប់ទៅកម្ពុជាវិញ។
- **កាសែតថៃ The Nation Thailand** បានចុះផ្សាយថា ទាហានខ្មែរដែលឈរជើងនៅក្បែរព្រំដែនបានបាញ់កាំភ្លើងរបស់ខ្លួនទៅលើអាកាស ជិត Chong Bok ក្នុងឃុំ Dome Pradit ស្រុក Wang Nam Yuen ខេត្ត Ubon Ratchathani។
- **អ្នកនាំពាក្យកងយោធពលឧត្តមន្ត្រីថៃ** បានប្រាប់ថា ការអះអាងដែលថា កងទ័ពកម្ពុជាប្រដាប់ដោយអាវុធបាញ់ និងបានបិទផ្លូវព្រំដែនថៃ ជិត Chong Bok ក្នុងខេត្ត Ubon Ratchathani ។

- **រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានកិច្ចការព្រំដែនកម្ពុជា** ចេញសេចក្តីប្រកាសព័ត៌មានអំពីលទ្ធផលនៃកិច្ចប្រជុំគណៈកម្មការចម្រុះខណ្ឌសីមាព្រំដែនគោកកម្ពុជា-ថៃ (JBC) (PDF) ។
- **រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា** បានធ្វើលិខិតផ្លូវការទៅកាន់ក្រឡាបញ្ជី ICJ ដើម្បីបង្ហាញពីបំណងប្តឹងតុលាការ ICJ លើករណីតំបន់ទាំងបួន (PDF) ។
- **សម្តេចមិមតិ** ថ្លែងសារពិសេសណែនាំដល់ក្រសួងពាក់ព័ន្ធនិងខេត្តទាំង៧ដែលជាប់ព្រំដែន ត្រូវសម្របសម្រួលដល់ពលករកម្ពុជាដែលវិលត្រលប់មកកម្ពុជាវិញ (PDF) ។

១៦ មិថុនា ២០២៥

- **កាសែតថៃ Khaosod English** បានផ្សព្វផ្សាយអំពីសាររបស់ **សម្តេចតេជោ** អំពីការបិទច្រកទាំងអស់នៅតាមបណ្តោយព្រំដែន។
- **ក្រសួងការបរទេសថៃ** បានផ្សាយអំពីសេចក្តីប្រកាសព័ត៌មានអំពីលទ្ធផលកិច្ចប្រជុំ JBC ។

- **សម្តេចតេជោ** បានអំពាវនាវនៅក្នុងកិច្ចប្រជុំលើកទី៣នៃព្រឹទ្ធសភា ឱ្យពលរដ្ឋកម្ពុជាដែលធ្វើការនៅប្រទេសថៃត្រលប់មកកម្ពុជាវិញក្នុងករណីមានការរើសអើង (PDF) ។
- **សម្តេចតេជោ** ដាក់ឱសានវាទរយៈពេល២៤ម៉ោងក្នុងករណីភាគីថៃមិនបើកដំណើរការព្រំដែនឡើងវិញនោះទេ កម្ពុជានឹងបិទរាល់ការដឹកជញ្ជូនបន្លែ ផ្លែឈើពីប្រទេសថៃនៅតាមព្រំដែនកម្ពុជាទាំងអស់ (Link) ។

១៧ មិថុនា ២០២៥

- **កាសែតថៃ The Nation Thailand** បានចុះផ្សាយប្រសាសន៍ **សម្តេចតេជោ** ថា «មានតែបារទេ ដែលខ្លាចតុលាការ»។
- **កាសែតថៃ The Nation Thailand** ចុះផ្សាយថា Hacker កម្ពុជា បានបើកការវាយប្រហារ Distributed Denial of Service (DDoS) នៅលើគេហទំព័រថៃ។

- **សម្តេចមិថតី** ថ្លែងក្នុងពិធីបិទមហាសន្និបាតវិសាមញ្ញ កាយវិទ្យាកម្ពុជា អំពីមូលហេតុនៃការមិនយកព្រំដែនកម្ពុជា-ថៃ ទាំងអស់ប្រមាណជា៨០០គ.ម ប្តឹងទៅតុលាការ ICJ ដោយ យកតែតំបន់ដង្កោ៖ទាំង៤ទៅដោះស្រាយនៅតុលាការ ICJ ([PDF](#))។
- **ក្រសួងការពារជាតិកម្ពុជា** បានចេញសេចក្តីប្រកាសព័ត៌មាន អំពីគោលជំហរនៃការដោះស្រាយវិវាទតាមយន្តការ ICJ និងបញ្ជាក់ពីការសោកស្តាយដែលភាគីថៃបានបំពានលើ MOU2000 តាមរយៈការបង្ហោះផ្សេងៗ ([PDF](#))។

១៨ មិថុនា ២០២៥

- **ក្រសួងការបរទេសថៃ** ចេញកំណត់ទូត No.1303/1419 តវ៉ា មកភាគីកម្ពុជាលើករណីបែកធ្លាយសារសម្លេងសន្ទនារវាង **សម្តេចតេជោ** និង **នាយករដ្ឋមន្ត្រីថៃ** (លោកជំទាវ ផែចង់ថាន ស៊ីណាវ៉ាត្រ) ([PDF](#))។
- **គណបក្សថៃ Bhumjaithai** អំពាវនាវឱ្យនាយករដ្ឋមន្ត្រីថៃ (លោកជំទាវ ផែចង់ថាន ស៊ីណាវ៉ាត្រ) ទទួលខុសត្រូវដែលធ្វើ ឱ្យប្រទេសថៃបាត់បង់កិត្តិយស សេចក្តីថ្លៃថ្នូររបស់ជាតិ ប្រជាជន និងយោធាថៃមទាំងបញ្ជាក់ថាបក្ស Bhumjaithai បានត្រៀមខ្លួនរួចជាស្រេចក្នុងការសហការជាមួយប្រជាជនថៃ ដើម្បីគាំទ្រដល់យោធា និងមន្ត្រីដែលបំពេញកាតព្វកិច្ចការពារ អធិបតេយ្យទឹកដី និងផលប្រយោជន៍របស់ប្រទេសថៃ។

- សារសម្លេងបែកធ្លាយស្តីពីកិច្ចសន្ទនាតាមទូរសព្ទរវាង **សម្តេចតេជោ** និងនាយករដ្ឋមន្ត្រីថៃ (លោកជំទាវ ផែចង់ ថាន ស៊ីណាវ៉ាត្រ) ([Link](#)) ។

១៩ មិថុនា ២០២៥

- **ក្រសួងការបរទេសថៃ** បានកោះហៅឯកអគ្គរាជទូតកម្ពុជា ប្រចាំប្រទេសថៃឱ្យទទួលយកកំណត់ទូតតវ៉ាលើករណីបែក ធ្លាយសារសម្លេង។
- **នាយករដ្ឋមន្ត្រីថៃ** សុំទោសប្រជាជនថៃនិងប្តេជ្ញាចូលរួម ជាមួយកងទ័ពថៃដើម្បីការពារអធិបតេយ្យថៃ។
- **កាសែតថៃ Khaosod English** ចុះផ្សាយថា លោក Alongkot Worakee សមាជិកក្រិទ្ធសភាថៃថ្លែងថា ភាគីថៃត្រូវតែធ្វើការ បិទព្រំដែនជាអចិន្ត្រៃយ៍ទាំងអស់ជាមួយកម្ពុជា ផ្តាច់ទំនាក់ ទំនងការទូត រួមទាំងដកឯកអគ្គរាជទូតថៃប្រចាំកម្ពុជាចេញ ពីទឹកដីកម្ពុជាជាបន្ទាន់។

- **ភាគីកម្ពុជា** បានសម្រេចបិទច្រកទ្វារអន្តរជាតិអានសេ៖ ដោយមិនឱ្យមានការធ្វើចរាចរណ៍ចេញចូលជាផ្លូវការ ក្រោយ ពីភាគីថៃសម្រេចជាឯកតោភាគី បន្ថយថ្លៃ បន្ថយម៉ោង ចេញ ចូលឆ្លងកាត់ច្រកនេះ។ [សារព័ត៌មាន Fresh New](#)

២០ មិថុនា ២០២៥

- **លោក Krikasiwat Kasemsri** លេខាធិការនៃអនុគណៈកម្មាធិការនៃក្រសួងវិវត្តន៍ និងថាមពលថៃ និងជាប្រធានមជ្ឈមណ្ឌលស្រាវជ្រាវរបស់ក្រុមហ៊ុនប្រេងឥន្ធនៈ PTT បានលើកឡើងក្នុងប៉ុស្តិ៍ទូរទស្សន៍ PPTV HD ថា *“យើងត្រូវបិទការនាំចេញប្រេងឱ្យកម្ពុជាឈប់លើខែ នោះសេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រទេសកម្ពុជានឹងរលំដោយខ្លួនឯង”*។

- សំណួរ **សម្លេងតេឡា** លើទំព័រហ្វេសប៊ុកឆ្លើយតបនឹងការគំរាមពីភាគីថៃដែលចង់ផ្តាច់ការផ្គត់ផ្គង់ប្រេងមកកម្ពុជា និងណែនាំដល់រាជរដ្ឋាភិបាលពិចារណា បង្វែរការទិញផលិតផលពីថៃ ទៅទិញទំនិញប្រទេសផ្សេងជំនួសវិញ [\(PDF\)](#)។

២១ មិថុនា ២០២៥

- **មេបញ្ជាការយោធពលកម្ពុជាទី២ថៃ** ចេញបទបញ្ជាបិទច្រកព្រំដែនជប់គតិរ-សាយតាកូ រវាងកូមិសាស្ត្រខេត្តឧត្តរមានជ័យជាមួយខេត្តប៊ុរីរ៉ៃថៃ [\(PDF\)](#) ។

- **រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងពាណិជ្ជកម្មថៃ** ដាក់ចេញនូវវិធានការតឹងរឹងអំពីការនាំចូលដំឡូងមីពីកម្ពុជាក្នុងខេត្តចំនួន៥នៃប្រទេសថៃរួមមាន៖ ខេត្តចាន់ថាប៊ុរី, ខេត្តស្រះកែវ, ខេត្តត្រាត, ខេត្តសុរិន្ទ និងខេត្តស៊ីសាកេត។

- **លោក Somkid Chueakong** អគ្គលេខាធិការរងរបស់នាយករដ្ឋមន្ត្រីថៃបានដាក់ពាក្យបណ្តឹងទៅការិយាល័យស៊ើបអង្កេតឧក្រិដ្ឋកម្មតាមអ៊ីនធឺណេត (CCIB) នៅខេត្តចាន់ថាប៊ុរីប្រឆាំងនឹង **សម្លេងតេឡា** ពាក់ព័ន្ធនឹងការបែកធ្លាយសំឡេងសន្ទនាជាមួយនាយករដ្ឋមន្ត្រីថៃ។

- **រដ្ឋបាលខេត្តឧត្តរមានជ័យ** ធ្វើលិខិតទៅរដ្ឋបាលខេត្តប៊ុរីរ៉ៃ និងរដ្ឋបាលខេត្តស៊ីសាកេតស្តីពីការប្រកាសបិទច្រកជប់គតិរ និងច្រកទ្វារព្រំដែនជា [\(PDF\)](#) ។

២២ មិថុនា ២០២៥

- **ក្រសួងការបរទេសថៃ** ជូនដំណឹង ណែនាំពលរដ្ឋថៃរស់នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាបង្កើនភាពប្រុងប្រយ័ត្ន។

- **កងទ័ពជើងគោកថៃ** ឆ្លើយតបក្រសួងការពារជាតិកម្ពុជាអំពីករណីក្រុមអ្នកជិះកង់ជនជាតិថៃ១៥០នាក់ ដោយអះអាងថាបានជូនដំណឹងដល់កងទ័ពកម្ពុជាអំពីការមកទស្សនាប្រាសាទតាមាន់ធំ។

- **ក្រសួងវិវត្តន៍ និងថាមពលកម្ពុជា** ចេញសេចក្តីប្រកាសព័ត៌មានស្តីពីការបិទការនាំចូលប្រេង និងឧស្ម័នឥន្ធនៈទាំងស្រុងពីប្រទេសថៃ [\(PDF\)](#)។

- **ក្រសួងការពារជាតិកម្ពុជា** ចេញសេចក្តីប្រកាសព័ត៌មានអំពីទាហានថៃចំនួន៣នាក់បានដឹកនាំក្រុមអ្នកជិះកង់ជនជាតិថៃ១៥០នាក់ចូលបរិវេណប្រាសាទតាមាន់ធំដោយមិនបានជូនដំណឹងជាមុន [\(PDF\)](#)។

- **កំណត់ទុកក្រសួងការបរទេសកម្ពុជាលេខ 1571 MFA-IC/LC4** ធ្វើទៅស្ថានទូតថៃដើម្បីតវ៉ាអំពីការណ៍ដែលអគ្គលេខាធិការរងនៃនាយករដ្ឋមន្ត្រីថៃដាក់ពាក្យបណ្តឹងប្រឆាំងនឹង **សម្លេងតេឡា** ពាក់ព័ន្ធនឹងការបែកធ្លាយសំឡេងសន្ទនាជាមួយនាយករដ្ឋមន្ត្រីថៃ [\(PDF\)](#)។

- **អ្នកនាំពាក្យក្រសួងការបរទេសនិងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិកម្ពុជា** ជូនដំណឹងណែនាំពលរដ្ឋខ្មែរចៀសវាងការធ្វើដំណើរទៅប្រទេសថៃករណីមិនចាំបាច់បំផុត [\(PDF\)](#)។

២៣ មិថុនា ២០២៥

- **នាយករដ្ឋមន្ត្រីថៃ** បានចោទប្រកាន់ប្រទេសកម្ពុជាជាទីតាំងឧក្រិដ្ឋកម្មតាមអ៊ីនធឺណេតដ៏ធំបំផុតនៅលើពិភពលោក។
- **មេបញ្ជាការយោធិនភូមិភាគ១ថៃ** ចេញលិខិតលេខ៩៤៤/២៥៦៨ ថាបិទរាល់ចរាចរណ៍ចេញចូលនៅច្រកទ្វារព្រំដែនស្រះកែវលើកលែងតែសិស្សសាលានិងថយន្តសង្គ្រោះបន្ទាន់។
- **មេបញ្ជាការយោធិនភូមិភាគ២ថៃ** ចេញលិខិតលេខ១៧៧/២៥៦៨ ថាបិទរាល់ការចេញចូលនៅច្រកទ្វារព្រំដែនបុរីរ៉ាំដោយលើកលែងតែសិស្សសាលា និងថយន្តសង្គ្រោះបន្ទាន់ ។
- **អ្នកនាំពាក្យកងទ័ពជើងគោកថៃ** ចេញសេចក្តីថ្លែងការណ៍បំភ្លឺបន្ថែម៤ចំណុច លើករណីក្រុមអ្នកជិះកង់ ១៥០នាក់ចូលប្រាសាទតាមាន់ធំ។

- **ក្រសួងការពារជាតិកម្ពុជា** ចេញសេចក្តីប្រកាសព័ត៌មានប្រានចោលនូវការអះអាងផ្ទុយពីការពិតរបស់កងទ័ពជើងគោកថៃលើករណីក្រុមអ្នកជិះកង់ជនជាតិថៃ១៥០នាក់ចូលបរិវេណប្រាសាទតាមាន់ធំដោយមិនបានជូនដំណឹងជាមុន [\(PDF\)](#) ។
- **ក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិកម្ពុជា** ចេញសេចក្តីប្រកាសព័ត៌មានលេខ បព័្រ.០១/២០២៥ កបទ.អស ស្តីពីកិច្ចប្រជុំលើកទី១នៃគណៈកម្មការរៀបចំឯកសារដើម្បីប្តឹងទៅតុលាការយុត្តិធម៌អន្តរជាតិករណីតំបន់មុំបីប្រាសាទតាមាន់ធំ ប្រាសាទតាមាន់តូច និងប្រាសាទតាក្របី [\(PDF\)](#) ។

២៤ មិថុនា ២០២៥

- **រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការពារជាតិថៃ** បានលើកឡើងថា មេបញ្ជាការយោធិភូមិភាគ២ អាចបិទប្រាសាទតាមាន់ធំប្រសិនបើភាពតានតឹងនៅតែបន្តកើតមានឡើង។
- **អ្នកនាំពាក្យក្រសួងការបរទេសថៃ** ចេញសេចក្តីថ្លែងការណ៍ថា មិនមានការបិទច្រក និងផ្តាច់ភ្លើងនោះទេ។

- **អង្គភាពអ្នកនាំពាក្យរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា** ចេញសេចក្តីថ្លែងការណ៍ឆ្លើយតបយ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់ចំពោះការចោទប្រកាន់បំភ្លឺសប្បុរសភាពថៃលើកម្ពុជាថាជាអង្គការឧក្រិដ្ឋកម្មតាមអ៊ីនធឺណេតដ៏ធំបំផុតនៅលើពិភពលោក [\(VIDEO\)](#) ។

២៥ មិថុនា ២០២៥

- **អគ្គិសនីកម្ពុជា** ចេញសេចក្តីថ្លែងការណ៍បញ្ជាក់ថាពុំមានការនាំចូលថាមពលអគ្គិសនីពីប្រទេសថៃមកផ្គត់ផ្គង់នៅតាមតំបន់ណាមួយឡើយនៅកម្ពុជា [\(PDF\)](#) ។

២៦ មិថុនា ២០២៥

- **នាយករដ្ឋមន្ត្រីថៃ** បានធ្វើដំណើរចុះមកត្រួតពិនិត្យស្ថានភាពព្រំដែននៅច្រកទ្វារខ្លុងលឹក ប្រទេសថៃទទួលមុខច្រកទ្វារប៉ោយប៉ែត។
- **ប្រជាពលរដ្ឋ និងអាជីវករថៃ** នៅផ្សាររុងរឿង បានប្រមូលគ្នាភ័ក្ត្រដើម្បីទាមទារឱ្យរាជរដ្ឋាភិបាល និងយោធាថៃបើកច្រកព្រំដែនជាមួយកម្ពុជាឡើងវិញ។

- **សង្គេចតេជោ** ប្រកាសទទួលយកតាមសំណើរបស់មេបញ្ជាការ នូវការកិច្ចជាអត្តកស្តុការជាន់ខ្ពស់សម្រាប់ការជួយកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធរបស់យើង ជាពិសេស គឺ ការធានានូវការផ្គត់ផ្គង់ដល់កងកម្លាំងរបស់យើង ដែលកំពុងតែប្រឈមមុខជាមួយនឹងសត្រូវ។

២៧ មិថុនា ២០២៥

- **ក្រសួងព័ត៌មាន និងថាមពលកម្ពុជា** ចេញសេចក្តីប្រកាសព័ត៌មានបញ្ជាក់ពីស្ថានភាពអគ្គិសនីនៅកម្ពុជាដោយបញ្ជាក់ថាប្រទេសកម្ពុជាមានលទ្ធភាពផ្គត់ផ្គង់ដោយខ្លួនឯង និងមិនបាននាំចូលអគ្គិសនីពីប្រទេសថៃនោះទេ [\(PDF\)](#) ។

២៨ មិថុនា ២០២៥

- **បាតុករថៃ** រាប់ពាន់អ្នកប្រមូលផ្តុំគ្នាតវ៉ាទាមទារឱ្យនាយករដ្ឋមន្ត្រីថៃ (លោកជំទាវ ផៃ ចង់ថាន ស៊ីណាវ៉ាត្រ) ចុះចេញពីតំណែងនាយករដ្ឋមន្ត្រីថៃ។
- **រាជរដ្ឋាភិបាលថៃ** បញ្ចេញបញ្ជីសមាសភាពគណៈរដ្ឋមន្ត្រីថ្មីរបស់ប្រទេសថៃដែលត្រូវបានស្នើកែសម្រួល។

២៩ មិថុនា ២០២៥

- **អាជ្ញាធរខេត្តស្រះកែវថៃ** ប្រកាសបើកច្រកស្ទឹងបត់ឡើងវិញ ព្រមទាំងស្នើភាគីកម្ពុជា បើកច្រកព្រំដែនកម្ពុជា-ថៃមួយចំនួន និងអនុញ្ញាតឱ្យថយន្តដឹកទំនិញចេញ-ចូល។

- **សម្តេចមិមតី** ឆ្លើយតបចំនួន៤ចំណុចលើករណី **អាជ្ញាធរខេត្តស្រះកែវ** ស្នើសុំឱ្យមានការបើកច្រកព្រំដែនកម្ពុជា-ថៃ និងអនុញ្ញាតឱ្យថយន្តដឹកទំនិញចេញ-ចូល ដើម្បីបន្តការប៉ះពាល់ដល់ជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ([Link](#))។
- **អគ្គនាយកដ្ឋានអន្តោប្រវេសន៍កម្ពុជា** ចេញសេចក្តីប្រកាសព័ត៌មានបញ្ជាក់អំពីការមិនអនុញ្ញាតឱ្យដឹកទំនិញចេញចូល និងឆ្លងកាត់តាមខ្សែបន្ទាត់ព្រំដែនដោយត្រូវរង់ចាំរហូតដល់ភាគីថៃបើកច្រកឡើងវិញទាំងអស់ជាងកតោភីឱ្យដូចមុន ថ្ងៃទី៧ មិថុនា ២០២៥ ([PDF](#))។

៣០ មិថុនា ២០២៥

- **លោកជំទាវ ផៃ ចង់ថាន ស៊ីណាវ៉ាត្រ** ត្រូវបានតែងតាំងជារដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងវប្បធម៌ថៃ បន្ថែមលើមុខងារបច្ចុប្បន្ន ដោយព្រះរាជក្រឹត្យ ចុះថ្ងៃទី៣០ មិថុនា ឆ្នាំ២០២៥។

១ កក្កដា ២០២៥

- **តុលាការធម្មនុញ្ញប្រទេសថៃ** សម្រេចបង្គាប់ព្យួរតំណែងនាយករដ្ឋមន្ត្រីថៃ ពីលោកជំទាវ **ផៃ ចង់ថាន ស៊ីណាវ៉ាត្រ**។
- **រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសាធារណការ និងដឹកជញ្ជូនថៃ ឯកឧត្តម ស៊ីរីយ៉ាជុងរៀងគិត** ឡើងកាន់តំណែងជានាយករដ្ឋមន្ត្រីស្តីទីបន្ទាប់ពីលោកជំទាវ **ផៃ ចង់ថាន ស៊ីណាវ៉ាត្រ** ត្រូវបានព្យួរតំណែងនាយករដ្ឋមន្ត្រីបណ្តោះអាសន្ន។

២ កក្កដា ២០២៥

- **អនុរដ្ឋមន្ត្រី និងជារដ្ឋមន្ត្រីស្តីទីនៃក្រសួងការពារជាតិថៃ** បានផ្តល់បទសម្ភាសទៅកាន់សារព័ត៌មានថៃ ដោយអះអាងថាបានពិភាក្សាក្រៅផ្លូវការមួយជាមួយ **ឯកឧត្តម ទៀ សីហា** ពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចប្រជុំគណៈកម្មាធិការព្រំដែនទូទៅ (GBC)។

៣ កក្កដា ២០២៥

- **ឯកឧត្តម ភូមិថា វិថយ៉ាថៃ** ត្រូវបានតែងតាំងជានាយករដ្ឋមន្ត្រីស្តីទីថៃ បន្ទាប់ពី **ឯកឧត្តម ស៊ីវីយ៉ា ជុងរៀងតិត** រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងដឹកជញ្ជូនថៃ។
- **លោកជំទាវ ផៃ ថងថាន ស៊ីណាវ៉ាត្រ** ស្នើចូលកាន់តំណែងជារដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងវប្បធម៌ថៃ។

- **អ្នកនាំពាក្យក្រសួងការពារជាតិកម្ពុជា** ចេញសេចក្តីប្រកាសព័ត៌មាន ស្រាយបង្ហាញការពិតជុំវិញឧប្បទ្វារហេតុនៃការប៉ះទង្គិចសម្ព័ន្ធភាពរវាងទាហានថៃ និងកងកម្លាំងកម្ពុជាកាលពី ថ្ងៃទី២៧ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៥ ([PDF](#))។
- **អ្នកនាំពាក្យក្រសួងការពារជាតិកម្ពុជា** ចេញសេចក្តីប្រកាសព័ត៌មានបដិសេធការលើកឡើងរបស់ **អនុរដ្ឋមន្ត្រី និងជារដ្ឋមន្ត្រីស្តីទីនៃក្រសួងការពារជាតិថៃ** ពាក់ព័ន្ធកិច្ចប្រជុំគណៈកម្មាធិការព្រំដែនទូទៅGBCនិងការបិទបើកច្រកព្រំដែន ([PDF](#))។

៤ កក្កដា ២០២៥

- **លោកជំទាវ ផៃ ថងថាន ស៊ីណាវ៉ាត្រ** ថ្លែងក្នុងសន្និសីទសារព័ត៌មានដោយបានបញ្ជាក់ថា ប្រាសាទតាមាន់ជំនិតក្នុងដែនអធិបតេយ្យរបស់ថៃ និងបានលើកឡើងថាភាគីថៃនឹងផ្អាកបញ្ជូនវត្ថុបុរាណ២០ដុំ មកឱ្យកម្ពុជាវិញដោយសារខ្វះថវិកាក្នុងការដឹកជញ្ជូន។

- **ក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈកម្ពុជា** ចេញលិខិតបដិសេធទាំងស្រុងចំពោះ **លោកជំទាវ ផៃថងថាន** ដែលបានអះអាងថាក្រុមប្រាសាទតាមាន់ ស្ថិតនៅក្នុងអធិបតេយ្យរបស់ថៃ បានប្រកាសចុះបញ្ជីជាមរណបុរាណ ពុទ្ធសករាជ២៥០៥ ([PDF](#))។
- **សម្តេចរដ្ឋមន្ត្រី** បានធ្វើការផ្សព្វផ្សាយ MOU២០០០ ដែលរាជរដ្ឋាភិបាលប្រទេសទាំងពីរបានចុះហត្ថលេខាកាលពី ថ្ងៃទី១៤ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០០ ([PDF](#))។
- **អ្នកនាំពាក្យក្រសួងការបរទេសនិងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិកម្ពុជា** ធ្វើសេចក្តីថ្លែងការណ៍បញ្ជាក់ឡើងវិញពីជំហរជាគោលការណ៍ចំនួន៨ចំណុចរបស់កម្ពុជាទាក់ទងនឹងបញ្ហាព្រំដែនជាមួយថៃ ([PDF](#))។

៦ កក្កដា ២០២៥

- **ក្រសួងការបរទេសថៃ** ចេញសេចក្តីថ្លែងការណ៍ចំនួន៦ចំណុច អំពីគោលជំហររបស់ភាគីថៃពាក់ព័ន្ធភាពតានតឹងតាមបណ្តោយព្រំដែនជាមួយកម្ពុជា។

- **ក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈកម្ពុជា** ធ្វើលិខិតទៅក្រសួងវប្បធម៌ថៃឱ្យផ្តល់វត្ថុបុរាណ២០ដុំមកកម្ពុជាវិញស្របតាមការឯកភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលថៃកាលពីឆ្នាំ២០២៤ ថានឹងប្រគល់វត្ថុបុរាណនោះមកកម្ពុជាវិញ នៅក្នុងខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៥។

៧ កក្កដា ២០២៥

- **ក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិកម្ពុជា** ចេញសេចក្តីថ្លែងការណ៍បកស្រាយចំនួន៤ចំណុចលើ MOU2000 ឆ្លើយតបនឹងការថ្លែងការណ៍របស់ក្រសួងការបរទេសថៃ ([PDF](#))
- **ឯកអគ្គរាជទូតនិងជាតំណាងអចិន្ត្រៃយ៍កម្ពុជា ប្រចាំអង្គការសហប្រជាជាតិ** ធ្វើលិខិតទៅកាន់ **អគ្គលេខាធិការដ្ឋានអង្គការសហប្រជាជាតិ** ស្តីអំពីការប្តេជ្ញាចិត្តមិនងាករបស់កម្ពុជាក្នុងការដោះស្រាយវិវាទនៃតំបន់ទាំងបួនតាមយន្តការ ICJ និងស្នើឱ្យភាគីថៃគោរពMOU2000 ([PDF](#))។

១៦ កក្កដា ២០២៥

- **បណ្តាញសារព័ត៌មានថៃ** រួមមាន The Nation, Bangkok Post, Khaosod បានផ្សព្វផ្សាយអំពីការដាន់មីនរបស់កងទ័ពថៃនៅតំបន់ម៉ូ៣ ដោយចោទប្រកាន់កម្ពុជាជាកម្មវិធី។
(ការដាន់មីនលើកទី១)

- **អគ្គនាយកដ្ឋានគយនិងរដ្ឋាករកម្ពុជា** បានចេញសេចក្តីជូនដំណឹងស្តីពីមុខទំនិញមានប្រភព ដើមពីប្រទេសថៃដែលជាប់បម្រាមនាំចូលមកកម្ពុជា (PDF)។

១៨ កក្កដា ២០២៥

- **អាជ្ញាធរកម្ពុជា គ្រប់គ្រងសកម្មភាពកំចាត់មីន និងសង្គ្រោះជនពិការដោយសារមីន** ចេញសេចក្តីប្រកាសព័ត៌មានច្រានចោលចំពោះការចោទប្រកាន់របស់សារព័ត៌មានថៃ មកលើកម្ពុជាថាបានបង្កប់មីនថ្មីនៅតាមបណ្តាយព្រំដែន (PDF)។

១៩ កក្កដា ២០២៥

- **មេបញ្ជាការយោធពលភូមិភាគ២ថៃ** បញ្ជាក់ថា គ្រាប់មីនដែលបំផ្ទុះទាហានថៃគឺជាគ្រាប់មីនថ្មីរបស់ភាគីកម្ពុជា។ ភាគីថៃនឹងបញ្ជូនសំណុំរឿងនេះទៅកាន់អង្គការសហប្រជាជាតិ។

២០ កក្កដា ២០២៥

- **អ្នកនាំពាក្យក្រសួងការពារជាតិថៃ** បានចេញសេចក្តីថ្លែងការណ៍បដិសេធនឹងភាគីកម្ពុជាដែលចោទប្រកាន់ថាមីនដែលកងទ័ពថៃជាន់កាលពីថ្ងៃទី១៦ ខែកក្កដា នោះស្ថិតក្នុងទឹកដីថៃព្រមទាំងជាមីនដែលភាគីថៃបានដាក់ដោយខ្លួនឯង (PDF)។

- **អ្នកនាំពាក្យក្រសួងការពារជាតិកម្ពុជា** ចេញសេចក្តីថ្លែងការណ៍ប្រកាសច្រានចោលការចោទប្រកាន់របស់ភាគីថៃមកលើកម្ពុជាពាក់ព័ន្ធនឹងការងាររបស់ទាហានថៃបណ្តាលមកពីការផ្ទុះគ្រាប់មីន ដោយសារការដើរល្បាតលើតម្រាយផ្លូវថ្មី (PDF)។

២១ កក្កដា ២០២៥

- **ឯកអគ្គរាជទូតនិងជាតំណាងអចិន្ត្រៃយ៍កម្ពុជាប្រចាំអង្គការសហប្រជាជាតិ** ធ្វើលិខិតទៅកាន់ អគ្គលេខាធិការដ្ឋានអង្គការសហប្រជាជាតិ ស្តីពីសេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់ ក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិកម្ពុជា ដែលតវ៉ាករណីភាគីថៃចោទប្រកាន់កម្ពុជាប្រើប្រាស់មីនប្រឆាំងមនុស្ស ផ្ទុយពីអនុសញ្ញាអូតាវ៉ា (PDF)។

២២ កក្កដា ២០២៥

- ពាក់ព័ន្ធនឹងករណីការចោទប្រកាន់ដោយគ្មានមូលដ្ឋានរបស់ភាគីថៃមកលើកម្ពុជា ដោយចោទថា កម្ពុជាលួចដៃចូលនយោបាយផ្ទៃក្នុងថៃ, លួចដាក់មីនថ្មី ព្រមទាំងធ្វើការគំរាមដាក់ចេញនូវវិធានការជាឯកភាគីនៅក្នុងតំបន់ដែលមានរីករាលដាល **សម្លេងចម្លង** ចេញសារឆ្លើយតបដោយបានបញ្ជាក់ថា **«បន្ទាត់ក្រហមនៅតែជាបន្ទាត់ក្រហម មិនមានការប្រែប្រួលទេ។ សូមកុំបំពាន!»**។ (Link)

២៣ កក្កដា ២០២៥

- **អ្នកនាំពាក្យកងភូមិន្ទថៃ** ចេញសេចក្តីថ្លែងការចោទប្រកាន់កម្ពុជាបានដាក់មីនថ្មីនៅខេត្ត UbonRatchathani ដែលបណ្តាលឱ្យកងទ័ពថៃបួសជនជាតិ (PDF)។ (ការដាន់មីនលើកទី២)
- **បញ្ហាការដ្ឋានយោធតុកកម្ពុជាថៃ** ចេញលិខិតបិទការចេញចូលប្រាសាទតាមាន់ជំងាយឯកតាកាតី (PDF)។
- **រាជរដ្ឋាភិបាលថៃ** សម្រេចចិត្តកោះហៅអគ្គរាជទូតថៃពីកម្ពុជា និងបណ្តេញឯកអគ្គរាជទូតកម្ពុជាចេញពីប្រទេសថៃ។

- **អ្នកនាំពាក្យក្រសួងការពារជាតិកម្ពុជា** ប្រកាសបដិសេធទាំងស្រុងចំពោះការចោទប្រកាន់ដោយគ្មានមូលដ្ឋានរបស់ភាគីថៃ ពាក់ព័ន្ធនឹងការដេញចោលប្រជាជនថៃនៅតាមព្រំដែនដោយសារផ្ទះគ្រាប់មីននៅភូមិអានសេរ ឃុំជាំក្សាន្ត ស្រុកជាំក្សាន្ត ខេត្តព្រះវិហារ (PDF)។
- ឆ្លើយតបទៅនឹងការបណ្តេញឯកអគ្គរាជទូតកម្ពុជាពីប្រទេសថៃ **រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា** សម្រេចបន្ថយកម្រិតចំណងការទូតរវាងកម្ពុជា-ថៃមកត្រឹមកម្រិតលេខាធិការ។

២៤ កក្កដា ២០២៥

- **ម៉ោង ៦:៣០ព្រឹក កងទ័ពថៃ** រាយការណ៍សប្បុរស មិនឱ្យកាតីកម្ពុជាចូលប្រាសាទតាមាន់ជំ ដែលបំពានលើ MOU ២០០០។
- **ម៉ោង ៨:៤៦ព្រឹក កងទ័ពថៃ** បានបើកការវាយប្រហារជាមុនមកលើទាហានកម្ពុជា និងបន្តការវាយប្រហារឆ្ពោះទៅកាន់ប្រាសាទតាក្របី, ភ្នំខ្មោច និងបន្តវាយប្រហារតាមផ្លូវអាកាសដល់តំបន់មុំ៣។
- **ម៉ោង ១០:៤០ព្រឹក កងទ័ពថៃ** ប្រើប្រាស់យន្តហោះចម្បាំង F-16 ដើម្បីមកវាយប្រហារនៅវត្តតាមាន់សែនជ័យ និងតំបន់ជុំវិញប្រាសាទព្រះវិហារ។
- **មួយម៉ោងក្រោយមកបន្ទាប់ពីឯកភាពគ្នាលើបទល្មើសបាញ់នៅម៉ោង ៧ល្ងាច ភាគីថៃ** បានប្រាន់ចោលការឯកភាពគ្នានិងបន្តការវាយប្រហារទាំងផ្លូវគោក និងផ្លូវអាកាសមកកាន់កម្ពុជា។

- **ម៉ោង ៨:៣០ កងទ័ពកម្ពុជា** បានចុះរុះរើបន្ទាលូសចេញពីតំបន់ប្រាសាទតាមាន់ជំ តែត្រូវទ័ពថៃបានវាយប្រហារមកលើកងទ័ពកម្ពុជាមុន។
- **ក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិកម្ពុជា** ចេញសេចក្តីថ្លែងការណ៍ថ្កោលទោសការឈ្លានពានរបស់ថៃរំលោភអធិបតេយ្យ និងបូរណភាពទឹកដីកម្ពុជា (PDF)។
- **សម្តេចបរិច្ចាគ** ធ្វើលិខិតទៅកាន់អង្គការសហប្រជាជាតិដើម្បីកោះប្រជុំក្រុមប្រឹក្សាសន្តិសុខជាបន្ទាន់ពាក់ព័ន្ធនឹងការឈ្លានពានរបស់កងកម្លាំងយោធាថៃរំលោភអធិបតេយ្យនិងបូរណភាពទឹកដីកម្ពុជា (PDF)។
- **ព្រឹទ្ធសភាកម្ពុជា** ចេញសេចក្តីថ្លែងការណ៍ថ្កោលទោសការឈ្លានពានរបស់ថៃមកលើអធិបតេយ្យនិងបូរណភាពទឹកដីកម្ពុជា (PDF)។
- **ម៉ោង ៦ល្ងាច ភាគីកម្ពុជា និងភាគីថៃ** បានឯកភាពគ្នាយល់ព្រមលើបទល្មើសបាញ់តាមសំណើរបស់ម៉ាឡេស៊ីប្រធានប្តូរវេនអាស៊ាន។
- **ក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈកម្ពុជា** ចេញសេចក្តីថ្លែងការណ៍ថ្កោលទោសចំពោះកងកម្លាំងថៃ ដែលបានបំពានលើអនុសញ្ញាទីក្រុងឡាអេ ឆ្នាំ១៩៥៤ (PDF)។
- **អ្នកនាំពាក្យក្រសួងការពារជាតិកម្ពុជា** ប្រកាសថាថៃបានបើកការវាយប្រហារមកលើកម្ពុជាចំនួន៨ទីតាំងតាមតំបន់ខ្សែបន្ទាត់ព្រំដែនកម្ពុជា-ថៃ
- **ឯកអគ្គរាជទូត និងជាតំណាងអចិន្ត្រៃយ៍កម្ពុជាប្រចាំអង្គការសហប្រជាជាតិ** ធ្វើលិខិតទៅកាន់ ក្រុមប្រឹក្សាសន្តិសុខអង្គការសហប្រជាជាតិ (UNSC) ស្តីអំពីការឈ្លានពានដោយយោធាថៃមកលើអធិបតេយ្យ និងបូរណភាពទឹកដីកម្ពុជា (PDF)។

២៥ កក្កដា ២០២៥

- **កងទ័ពថៃ** វាយប្រហារកលើកម្ពុជាដូចខាងក្រោម៖
 - > **ម៉ោង ៣:២០ព្រឹក** តំបន់ភ្នំខ្មោច, តាថាវ, ភ្នំ៣០៣ ដោយអាវុធធ្ងន់ និងជ្រួន។
 - > **ម៉ោង ៥:២៥ព្រឹក** ប្រើប្រាស់គ្រាប់បែកចង្កោមវាយប្រហារនៅ តំបន់ភ្នំខ្មោច។
 - > **ម៉ោង ៥:៣០ព្រឹក** វាយប្រហារនៅប្រាសាទតាមាន់ និងប្រាសាទតាក្របី។
 - > **ម៉ោង ៥:៤០ព្រឹក** វាយប្រហារនៅតំបន់មុំ៣។
 - > **ម៉ោង ៦:៥០ព្រឹក** ដាក់ និងបាញ់គ្រាប់បែកចង្កោមលើកទី២នៅក្នុងភូមិគោជោមដាតិ ស្រុកជាក្បាច់ ខេត្តព្រះវិហារ។
 - > **ម៉ោង ៧:០៣ព្រឹក** បាញ់ចូលតំបន់ជាំតែ។
 - > **ម៉ោង ៨:០០ព្រឹក** ប៉ុនប៉ងណ្តើមយកប្រាសាទតាក្របីតែ កងទ័ពកម្ពុជាការពារ និងទប់ជាប់។
- **ម៉ោង ៨:០០ល្ងាច** ប្រទេសថៃ ប្រកាសច្បាប់អាជ្ញាសឹកនៅក្នុងស្រុកចំនួន៨ (៧ នៃខេត្តចាន់ថាបុរី និង ១ ខេត្តត្រាត) ជាប់ព្រំដែនកម្ពុជា។
- **កងទ័ពថៃ** ទាត់ចោលសំណើការចរចាបញ្ចប់ជម្លោះជាមួយកម្ពុជា (PDF)។

២៦ កក្កដា ២០២៥

- **ម៉ោង ១១:០០ព្រឹក កងទ័ពថៃ** ពង្រាយនាវាទ័ពជើងទឹក៨គ្រឿងក្បែរសមុទ្រកម្ពុជា។
- **ក្នុងកិច្ចប្រជុំបន្ទាន់ UNSC** ថៃបានថ្លែងការណ៍ដូចខាងក្រោម៖
 - > កម្ពុជាជាអ្នកបាញ់ទាហានថៃមុនទើបទាហានថៃបាញ់ការពារខ្លួន។
 - > ចោទកម្ពុជាជាលួចដាក់មីនបណ្តាលឱ្យទាហានថៃរបួស។
 - > ប្រតិបត្តិការយោធារបស់គេ ឆ្ងាយពីប្រាសាទព្រះវិហារ ២គីឡូម៉ែត្រ ដូចនេះ គ្រាប់របស់គេមិនអាចទៅចំប្រាសាទព្រះវិហារទេ។
 - > ចោទកម្ពុជាថា ប្រឌិតព័ត៌មានមូលបង្គាប់។
 - > ថៃជាប្រទេសស្រឡាញ់សន្តិភាព ថៃមិនចង់ឃើញការប្រយុទ្ធគ្នាទេ, ភាគីថៃចង់ដោះស្រាយជម្លោះដោយសន្តិវិធី (PDF)។

- **អាជ្ញាធរកម្ពុជា គ្រប់គ្រងសកម្មភាពកំចាត់មីន និងសង្គ្រោះជនពិការដោយសារមីន** ចេញសេចក្តីថ្លែងការណ៍ថ្កោលទោសចំពោះការប្រើប្រាស់គ្រាប់បែកចង្កោម ដោយយោធាថៃនៅតាមបណ្តោយព្រំដែនកម្ពុជា (PDF)។
 - **រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងវប្បធម៌និងវិចិត្រសិល្បៈកម្ពុជា** ស្នើទៅកាន់សហប្រធាន ICC-Preah Vihear ដើម្បីចាត់វិធានការជាបន្ទាន់ចំពោះការវាយប្រហារដោយអាវុធបំផ្លាញប្រាសាទព្រះវិហារពីសំណាក់កងទ័ពថៃ (PDF)។
 - **តំណាងសហគមន៍ខ្មែរនៅបារាំង** បានដាក់លិខិតទៅកាន់ប្រធានាធិបតីប្រទេសបារាំងស្នើសុំការអនុវត្តមន្ត្រីលើកណែនាំការឈ្លានពានពីកងទ័ពថៃមកលើកម្ពុជា (PDF)។
-
- **ម៉ោង ២:០០ព្រឹក UNSC** កោះប្រជុំបន្ទាន់មួយដើម្បីដោះស្រាយជម្លោះប្រដាប់អាវុធ។
 - **អាជ្ញាធរជាតិព្រះវិហារ** ថ្លែងការណ៍ថ្កោលទោសចំពោះកងកម្លាំងថៃ ដែលបំពានអនុសញ្ញាក្រុងឡាអេ ឆ្នាំ១៩៥៤ និងការបំផ្លាញ ប្រាសាទព្រះវិហារ (PDF)។
 - **អ្នកនាំពាក្យក្រសួងការពារជាតិកម្ពុជា** ថ្កោលទោសចំពោះអំពើឈ្លានពានដោយទាហានថៃ ដែលបានវាយប្រហារដោយកាំភ្លើងធំមកលើ ស្រុកវាលវែង ខេត្តពោធិ៍សាត់។ (PDF)។
 - **អ្នកនាំពាក្យក្រសួងការពារជាតិកម្ពុជា** ប្រកាសច្រានចោលចំពោះការចោទប្រកាន់មិនពិត ដែលថាកម្ពុជាបានបាញ់គ្រាប់ផ្លោងចូលក្នុងទឹកដីឡាវដោយចេតនា (PDF)។
 - **ក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិកម្ពុជា** បានចេញសេចក្តីប្រកាសព័ត៌មានថ្កោលទោសចំពោះការឈ្លានពានរបស់ថៃលើអធិបតេយ្យកម្ពុជា (PDF)។
 - **សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់កម្ពុជា** ពាក់ព័ន្ធនឹងអំពើឈ្លានពានរបស់ថៃលើដែនអធិបតេយ្យកម្ពុជា នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំ ក្រុមប្រឹក្សាសន្តិសុខអង្គការសហប្រជាជាតិ (PDF)។

២៧ កក្កដា ២០២៥

- **ម៉ោង ២:០០ ព្រឹក** កងទ័ពថៃបានវាយឆ្លោងទៅតំបន់វាលឥន្ទ្រី។
- **ម៉ោង ២:៣០ ព្រឹក** កងទ័ពថៃបានវាយឆ្លោងទៅតំបន់តាថាវ និងតំបន់ភ្នំខ្មោច។
- **ម៉ោង ៤:៥០ ព្រឹក កងកម្លាំងថៃ** បើកការវាយប្រហារដោយកាំភ្លើងធំលើប្រាសាទតាមាន់ធំ និងតាក្របី។
- **ម៉ោង ៥:០៦ ល្ងាច** កងកម្លាំងថៃប្រើប្រាស់យន្តហោះចម្បាំង, ជ្រូន, គ្រាប់បែក ចង្កោម និងផ្សែងពុល នៅភ្នំខ្មោច។

- **ម៉ោង ២:៤៦ ព្រឹក** ក្រុមប្រឹក្សាសន្តិសុខអង្គការសហប្រជាជាតិ UNSC បានជំរុញឱ្យភាគីទាំងពីរយល់ព្រមបន្ទាន់ចំពោះបទឈប់បាញ់។
- **អ្នកនាំពាក្យក្រសួងការពារជាតិកម្ពុជា** ប្រកាសច្រានចោល និងថ្កោលទោស ចំពោះការចោទប្រកាន់ដោយគ្មានមូលដ្ឋាន និងគ្មានការទទួលខុសត្រូវ របស់ប្រទេសថៃដែលថាកម្ពុជាផ្ដើមធ្វើអវិភាពមុន (PDF)។
- **ក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈកម្ពុជា** ចេញសេចក្តីថ្លែងការណ៍ថ្កោលទោសចំពោះការបន្តវាយប្រហារលើប្រាសាទព្រះវិហារដោយកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធថៃ (PDF)។

២៨ កក្កដា ២០២៥

- **ម៉ោង ៣:១០ ព្រឹក កងកម្លាំងថៃ** បានផ្ដើមការបាញ់ប្រហារលើប្រាសាទតាមាន់ធំ និងប្រាសាទក្របី។

- **ម៉ោង ៣:០០ ល្ងាច** កិច្ចចរចាបទឈប់បាញ់ចាប់ផ្ដើមនៅទីក្រុងពូត្រាយ៉ាយ៉ា ដែលសម្របសម្រួលដោយប្រធានប្តូរវេនអាស៊ានដោយមានការចូលរួមពីសហរដ្ឋអាមេរិក និងប្រទេសចិន។
- **ម៉ោង ៥:០០ ល្ងាច កម្ពុជា និងថៃ** ព្រមព្រៀងគ្នាលើបទឈប់បាញ់ភ្លាមៗ និងគ្មានលក្ខខណ្ឌចាប់ពីម៉ោង ២៤:០០ (ម៉ោងតំបន់) ថ្ងៃទី២៨ កក្កដា ២០២៥ (PDF)។

២៩ កក្កដា ២០២៥

- **កងកម្លាំងថៃ** បើកលល្អិតដោយចាប់ដៃបង្ហាញពីមិត្តភាពដើម្បីចាប់ខ្លួនទាហានកម្ពុជាចំនួន២១រូប នៅតំបន់ជាតៃបន្ទាប់ពីបទឈប់បាញ់ចូលជាធរមាន។

- **ម៉ោង ០០:០០ ព្រឹក** បទឈប់បាញ់ត្រូវបានអនុវត្តដោយគ្មានលក្ខខណ្ឌភ្លាមៗ។
- **ម៉ោង ៧:០០ ព្រឹក** មេបញ្ជាការយោធព៌កម្ពុជាជួបពិភាក្សាជាមួយមេបញ្ជាការយោធព៌ភាគទី១ថៃ ដើម្បីសម្របសម្រួលការអនុវត្តបទឈប់បាញ់។
- **ម៉ោង ១០:០០ ព្រឹក** បញ្ជាការយោធព៌ភាគទី៤កម្ពុជាជួបពិភាក្សាជាមួយមេបញ្ជាការយោធព៌ភាគទី២ថៃ នៅអូរស្មាច់។
- **ក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិកម្ពុជា** បដិសេធការចោទប្រកាន់របស់ថៃមកលើកម្ពុជាអំពីការរំលោភបទឈប់បាញ់ (PDF)។

៣០ កក្កដា ២០២៥

- **កងយោធពលភូមិន្ទថៃ** ចោទកម្ពុជាដែលរំលោភលើកិច្ចព្រមព្រៀងឈប់បាញ់ចំនួន៣តំបន់រួមមាន៖ Chong Kanma ខេត្តស៊ីសាកេត, តំបន់ព្រះវិហារ និងតំបន់ Pha Mo E-Daeng ខេត្តស៊ីសាកេត។
- **ក្រសួងការបរទេសបរទេសថៃ** ចេញសេចក្តីថ្លែងការណ៍ចោទប្រកាន់ថា កម្ពុជាបានរំលោភបំពានបទឈប់បាញ់ដោយនៅតែបន្តវាយប្រហារលើភាគីថៃ មកដល់ព្រឹកថ្ងៃទី៣០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៥ (PDF)។

- **ក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិកម្ពុជា** បដិសេធការចោទប្រកាន់របស់ថៃអំពីការរំលោភបទឈប់បាញ់និងបញ្ជាក់ពីការរៀបចំដំណើរទស្សនកិច្ចរបស់អ្នកការទូតបរទេសនិងអនុវត្តន៍យោធាបរទេសទៅតំបន់ព្រំដែន **អាន សេ: (PDF)។**
- **រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការពារជាតិកម្ពុជា** ឆ្លើយខិតអញ្ជើញរដ្ឋមន្ត្រីស្តីទីក្រសួងការពារជាតិថៃ ដើម្បីប្រជុំ GBC នៅភ្នំពេញនាថ្ងៃទី៤ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៥ (PDF)។
- **ក្រសួងការពារជាតិកម្ពុជា** បានដឹកនាំអនុវត្តន៍យោធាមកពីប្រទេសមហាអំណាច អាស៊ានសរុប១៣ប្រទេសចុះពិនិត្យស្ថានភាពនៅតំបន់សមរភូមិច្រក **អាន សេ: ។**
- **UNESCO** បញ្ជាក់ថាគ្រឿងផ្តល់ជំនួយបច្ចេកទេសដើម្បីធានាការពារទីតាំង វាយតម្លៃការខូចខាតនិងអនុវត្តវិធានការការពារចាំបាច់ណាមួយ (PDF)។

៣១ កក្កដា ២០២៥

- **អ្នកនាំពាក្យក្រសួងការពារជាតិកម្ពុជា** បញ្ជាក់ចំនួនជនភៀសសឹកគិតត្រឹមថ្ងៃទី៣០ **សប្តាហ៍ទី១៧២០៩៤នាក់ (PDF)។**
- **រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការពារជាតិកម្ពុជា** ឆ្លើយតបទៅរដ្ឋមន្ត្រីស្តីទីក្រសួងការពារជាតិថៃទាក់ទងនឹងសំណូមពររៀបចំកិច្ចប្រជុំ (GBC) នៅទីតាំង អព្យាក្រឹតដែលស្ថិតនៅប្រទេសម៉ាឡេស៊ី អំឡុងថ្ងៃទី៤ដល់ទី៧ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៥ ព្រមទាំងស្នើឱ្យមានភាគី ចិន និង អាមេរិកចូលរួមអង្កេតការណ៍ (PDF)។

១ សីហា ២០២៥

- **រដ្ឋមន្ត្រីស្តីទីក្រសួងការពារជាតិថៃ** ទទួលយកសំណើក្រសួងការពារជាតិកម្ពុជាអនុញ្ញាតឱ្យតំណាងប្រទេសម៉ាឡេស៊ី សហរដ្ឋអាមេរិក និងប្រទេសចិន ចូលរួមសង្កេតការណ៍ក្នុងប្រជុំ (GBC) (PDF)។
- **អ្នកនាំពាក្យរដ្ឋាភិបាលថៃ** បញ្ជាក់ថា មូលហេតុដែលថៃមិនទាន់ប្រគល់កងកម្លាំងកម្ពុជា១៨នាក់ទៀត ព្រោះភាគីថៃកំពុងបន្តនីតិវិធីច្បាប់លើករណីកងកម្លាំងកម្ពុជាចូលទឹកដីថៃដោយគ្មានការអនុញ្ញាតឧស្សាហកម្មប្រវេសន៍ថៃ។

- **រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា** ចេញសេចក្តីសម្រេចស្តីពីការបង្កើត «**ក្រុមការងារសម្របសម្រួលជាមួយក្រុមអ្នកសង្កេតការណ៍មកត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តបទឈប់បាញ់គ្នា**» (PDF)។
- **គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សកម្ពុជា** ដាក់ព្យាបាលបន្ទាន់ទៅឧត្តមស្នងការនៃការិយាល័យឧត្តមស្នងការអង្គការសហប្រជាជាតិទទួលបន្ទុកសិទ្ធិមនុស្ស នៅទីក្រុងហ្សឺណែវពាក់ព័ន្ធករណីយោធាថៃ ចាប់ខ្លួន និងឃុំខ្លួនយោធាកម្ពុជា (PDF)។
- **អ្នកនាំពាក្យក្រសួងការពារជាតិកម្ពុជា** បញ្ជាក់ថាភាគីថៃបានប្រគល់មកឱ្យកម្ពុជាវិញនូវកងកម្លាំងចំនួន **២រូបប៉ុណ្ណោះ**។ កម្ពុជាបន្តជំរុញឱ្យភាគីថៃប្រគល់កងកម្លាំងរបស់យើងដែលនៅសេសសល់ដទៃទៀតឱ្យបានឆាប់រហ័សស្របតាមច្បាប់មនុស្សធម៌អន្តរជាតិ (PDF)។

២ សីហា ២០២៥

- រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ កម្ពុជា បានដឹកនាំគណប្រតិភូប្រមុខបេសកកម្មការទូតបរទេស ប្រចាំកម្ពុជាចំនួន២២ និងតំណាងទីភ្នាក់ងារ **អ.ស.ប.** ចំនួន៤ប្រទេស ចុះសួរសុខទុក្ខបងប្អូនប្រជាពលរដ្ឋកៀសសឹក នៅស្រុកសូទ្រនិគម ខេត្តសៀមរាប (PDF)។
- ស្ថានបេសកកម្មអចិន្ត្រៃយ៍របស់កម្ពុជាប្រចាំអង្គការសហប្រជាជាតិ នៅទីក្រុងហ្សឺណែវ ធ្វើលិខិតជូនប្រធានគណៈកម្មាធិការ កាកបាទក្រហមអន្តរជាតិ ICRC និងឧត្តមស្នងការអង្គការសហប្រជាជាតិទទួលបន្ទុកសិទ្ធិមនុស្ស ពាក់ព័ន្ធករណីកងទ័ពកម្ពុជា **១៨រូប** ដែលត្រូវកងទ័ពថៃចូលមកចាប់ក្នុងបន្ទាយនៃកងទ័ព កម្ពុជាក្រោយកិច្ចព្រមព្រៀងបទល្មើសបាញ់ (PDF)។

៣ សីហា ២០២៥

- អ្នកនាំពាក្យកងទ័ពភូមិន្ទថៃ បានបដិសេធការអះអាងតាម ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយសង្គមថា កងទ័ពបានបញ្ជាឱ្យប្រជាជនខេត្ត Surin ជម្លៀសខ្លួនទាំងយប់ដើម្បីរៀបចំការវាយប្រហារមកលើ ប្រទេសកម្ពុជា មុនពេលកិច្ចប្រជុំគណៈកម្មាធិការព្រំដែន ទូទៅ(PDF)។
- នាយកដ្ឋានទាក់ទងអន្តរជាតិ ក្រសួងការពារជាតិកម្ពុជា ជូនដំណឹងទៅអនុព័ន្ធយោធាថៃប្រចាំកម្ពុជាស្តីពីការសម្រប សម្រួលជូនដំណើរក្រុមសង្កេតការណ៍អនុព័ន្ធយោធាអាស៊ាន ចុះទៅសង្កេតការណ៍ នៅខេត្តឧត្តរមានជ័យ ខេត្តព្រះវិហារ ព្រំដែន កម្ពុជា-ថៃ ចាប់ពីថ្ងៃទី៣ ខែសីហា (PDF)។
- អ្នកនាំពាក្យក្រសួងការពារជាតិកម្ពុជា ចេញសេចក្តី ថ្លែងការណ៍លើករណីកងទ័ពថៃ ណែនាំឱ្យប្រជាជននៅតំបន់ ជាប់ព្រំដែនក្នុងខេត្តសុរិន្ទចេញឱ្យអស់ត្រឹមយប់នេះ។ កងទ័ពថៃគ្រោងនឹងបើកការវាយលុកតាមព្រំដែនចាប់តាំងពី ប្រាសាទតាមាន់ ប្រាសាទតាក្របី ប្រាសាទព្រះវិហាររហូត ដល់ អាន សេះ(PDF) ។
- ក្រសួងមហាផ្ទៃកម្ពុជា ជូនដំណឹងស្តីពីការហាមឃាត់មិនឱ្យ មានការបង្ហោះជ្រូនជាដាច់ខាតក្នុងរយៈពេល១៥ថ្ងៃ សម្រាប់ ខេត្តជាប់ព្រំដែនជាមួយប្រទេសថៃ (PDF)។

៤ សីហា ២០២៥

- ម៉ោង១១ព្រឹក ភាគីថៃ បញ្ជូនកម្លាំងប្រដាប់អាវុធគ្រប់ដៃ គ្រឿងចក្រ និងរាយបន្ទាបក្នុងតំបន់ អាន សេះ និងតំបន់ ផ្សេងទៀត ដែលជាដែនអធិបតេយ្យកម្ពុជា។
- កងយោធពលភូមិន្ទថៃ បានអះអាងថាតំបន់ អាន សេះ ត្រូវ បានកងទ័ពថៃគ្រប់គ្រងទាំងស្រុង។ ដូច្នេះភាគីថៃមានសិទ្ធិ ក្នុងការរៀបចំលើប្រតិបត្តិការណ៍សន្តិសុខនានា (PDF)។
- អ្នកនាំពាក្យក្រសួងការពារជាតិកម្ពុជា ចេញសេចក្តីប្រកាស ព័ត៌មានអំពីភាគីថៃបានបញ្ជូនកម្លាំងប្រដាប់ដោយអាវុធគ្រប់ ដៃនិងគ្រឿងចក្រចូលក្នុងតំបន់ **អាន សេះ** ថែមទាំងបានរាយ បន្ទាបសត្វចិញ្ចឹមប្រភេទប្រាសាទយាត់ក៏ដោយ (PDF)។
- កិច្ចប្រជុំក្រុមលេខាធិការកិច្ចប្រជុំវិសាមញ្ញគណៈកម្មាធិការ ព្រំដែនទូទៅ GBC ត្រូវបានរៀបចំពីថ្ងៃទី៤-៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៥ នៅទីក្រុងកូឡាឡាំពួរ ប្រទេសម៉ាឡេស៊ី។

៥ សីហា ២០២៥

- **គណបក្សភូមិថៃថៃ (Bhumjaithai)** បានជំរុញឱ្យសភា
តំណាងរាស្ត្រថៃពិចារណាលើព្រឹត្តិការណ៍ ដើម្បីលុបចោល
អនុស្សរណៈនៃការយោគយល់ MOU ឆ្នាំ២០០០ និង
២០០១ រវាងប្រទេសថៃ និងកម្ពុជា។
- **នាយករដ្ឋមន្ត្រីថៃថៃ** បញ្ជាឱ្យឧទ្ធរណ៍យ រៀបចំពាក្យ
បណ្តឹងព្រហ្មទណ្ឌ និងរដ្ឋប្បវេណីទាំងក្នុងនិងក្រៅប្រទេស
ដើម្បីប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងកម្ពុជាក្នុងកម្រិតអន្តរជាតិ ដោយ
ចោទថាភាគីកម្ពុជាបានបាញ់មកលើថៃមុន និងរំលោភលើ
ទឹកដីថៃ (LINK)។

- ថៃមានផែនការប្រើប្រាស់យន្តហោះ : AT6 TH light attack
បំពាក់ដោយគ្រាប់ Korean GPS Guided bomb ដើម្បីធ្វើ
ឃាត **សម្លេងតេជោ** និង**សម្លេងមិមតិ** Fresh New។
- **ក្រសួងការពារជាតិកម្ពុជា** បានបញ្ជាក់ថា នៅម៉ោង ៩:០៩នាទី
ព្រឹក គ្រឿងចក្រថៃបានកាយដី ហើយនៅម៉ោង ៩:៥០នាទី មាន
ថយន្តថៃ ១គ្រឿងដឹកលេណដ្ឋានបេតុង ក្នុងនោះកង់ឡាននិង
លូ មកទម្លាក់នៅមុខប៉ុស្តិ៍របស់ខ្លួន ហើយនៅម៉ោង៩:៥៣នាទី
កម្លាំងកងទ័ពថៃបានបន្តដឹកលេណដ្ឋាន។
- **កងទ័ពកម្ពុជា** ចុះរុះរើលូសបន្លាដែលកងទ័ពថៃបានរាយនៅ
តំបន់**អានសេ**កាលពីថ្ងៃទី៨ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៥ និងគ្រឿង
ចក្រថៃ ក៏ត្រូវបានផ្អាកការធ្វើសកម្មភាព។

៦ សីហា ២០២៥

- **ភាគីថៃ** បានបន្តរាយការណ៍សប្តា ឡើងវិញនៅតំបន់**អាន សេ** ។
- **ស្ថានទូតចិន ប្រចាំប្រទេសថៃ** បានចោលព័ត៌មាន ដែល
ផ្សាយថាជាភិបាលចិនបានផ្តល់ជ្រុងដល់កម្ពុជាសម្រាប់
ប្រតិបត្តិការក្នុងសង្គ្រាមព្រំដែនកម្ពុជា-ថៃ។
- **អតីតឯកអគ្គរដ្ឋទូតថៃ** បច្ចុប្បន្នជាជំនួយការរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការ
បរទេស បានព្រមានប្រឆាំងនឹងការអំពាវនាវពីគណបក្ស
ប្រឆាំងថៃ ដែលចង់ឱ្យលុបចោលអនុស្សរណៈនៃការយោគ
យល់គ្នា ចំនួនពីរMOU ២០០០ និង២០០១។

- **អ្នកនាំពាក្យក្រសួងការពារជាតិកម្ពុជា** បញ្ជាក់ស្ថានភាពនៃចំនួន
ជនភៀសសិកតិតត្រឹមថ្ងៃទី០៤ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៥ មានសរុប
រួមចំនួន ១២៤ ៩៤០ នាក់។
- **ស្ថានទូតកូរ៉េប្រចាំកម្ពុជា** បានចោលការផ្សាយថា កូរ៉េបានលក់
គ្រាប់ Korean GPS Guided Bomb និងយន្តហោះ វាយប្រហារ
ជូនស្រុក AT-6 TH ឱ្យទៅប្រទេសថៃ។
- **ស្ថានទូតជប៉ុនប្រចាំកម្ពុជា** បានចោលពាក្យចម្លើយអាក្រក់ ដែល
ផ្សាយថាជាភិបាលជប៉ុននឹងផ្តល់ជ្រុងចម្បាំងដល់ប្រទេសថៃ។
- **សម្លេងតេជោ** សរសេរលើហ្វេសប៊ុកផ្លូវការបញ្ជាក់ចំនួន
២ករណី ទីមួយទាក់ទងការផ្តល់ជំនួយជ្រុងរបស់ជប៉ុនឱ្យថៃ និង
ការផ្តល់ជ្រុងពីចិនឱ្យកម្ពុជា និង**ទីពីរ** ការលក់គ្រាប់និង
យន្តហោះពីកូរ៉េខាងត្បូងឱ្យថៃដើម្បីធ្វើឃាតលើ **សម្លេង
តេជោ** និង**សម្លេងមិមតិ**។

៧ សីហា ២០២៥

- **កិច្ចប្រជុំវិសាមញ្ញគណៈកម្មាធិការព្រំដែនទូទៅ GBC** ត្រូវបាន
រៀបចំនៅប្រទេសម៉ាឡេស៊ី។
- **កំណត់ហេតុនៃកិច្ចប្រជុំ (GBC)** ដែលបានឯកភាពគ្នាចំនួន១៣
ចំណុច នៅទីក្រុងកូឡាឡាំពួរ ប្រទេសម៉ាឡេស៊ី (PDF)។
- **សេចក្តីប្រកាសព័ត៌មាន កិច្ចប្រជុំ (GBC)** នៅទីក្រុងកូឡាឡាំពួរ
ប្រទេសម៉ាឡេស៊ី (PDF)។
- **សម្លេងមិមតិ** ធ្វើលិខិតជាផ្លូវការទៅគណៈកម្មការពាររង្វាន់
ណូបែលសន្តិភាព ដើម្បីធ្វើការគាំទ្របេក្ខភាពប្រធានាធិបតី
Donald Trumpសម្រាប់ពានរង្វាន់ណូបែលសន្តិភាព។

៨ សីហា ២០២៥

- **ក្រសួងការពារជាតិកម្ពុជា** បានពិភាក្សាជាមួយប្រតិភូកងទ័ពថ្នាក់តំបន់នៃគណៈកម្មាធិការកាកបាទក្រហមអន្តរជាតិដើម្បីពិភាក្សាលើ ករណីទាហានទាំង ១៨រូប នៃកងយោធពលខេមរភូមិន្ទ ដែលត្រូវកាតីបែបចាប់ខ្លួនដោយខុសច្បាប់ក្រោយបទឈប់បាញ់ចូលជាធរមាន ([LINK](#))។

៩ សីហា ២០២៥

- **ទាហានថៃ** ជាន់មីន រងរបួសចំនួន៣នាក់ ដោយម្នាក់ក្នុងចំណោម៣នាក់នោះបាក់កង្រង់ខាងឆ្វេងអំឡុងដើរល្បាតនៅតំបន់ស៊ីសាកេត។ (ជាន់មីនលើកទី៣)
- **អាជ្ញាធរកម្ពុជា គ្រប់គ្រងសកម្មភាពកំបាំងមីន និងសង្គ្រោះជនពិការដោយសារមីន** បានចោលទាំងស្រុងចំពោះការលើកឡើងរបស់ក្រសួងការបរទេសថៃ លើករណីទាហានថៃបីនាក់រងគ្រោះថ្នាក់ដោយសារមីននៅក្នុងតំបន់ព្រំដែន ដោយចោទប្រកាន់ថាកម្ពុជាជាកំបាំងមីនថ្មី ([PDF](#))។

១០ សីហា ២០២៥

- **មេបញ្ជាការយោធពលកម្ពុជាភាគ២ថៃ** បាននិយាយថាកងទ័ពថៃបរាជ័យក្នុងការកាន់កាប់ ប្រាសាទតាក្របី ប៉ុន្តែ សន្យាថា នឹងយកប្រាសាទតាក្របីវិញ។
- **អនុព័ន្ធយោធាបរទេសប្រចាំកម្ពុជា (MACPP)** ចំនួន៥ប្រទេស និង១៤រូប បានចុះទៅពិនិត្យស្ថានភាពជាក់ស្តែងនៅក្នុងខេត្តឧត្តរមានជ័យ និងទីតាំងជនភៀសសិកក្រោយកម្ពុជាចូលរួមអនុវត្តបទឈប់បាញ់យ៉ាងពេញលេញ([LINK](#))។
- **ក្រសួងការពារជាតិកម្ពុជា** ចេញសេចក្តីប្រកាសព័ត៌មានអំពីករណីមេបញ្ជាការយោធពលកម្ពុជាភាគទី២ ថៃប្រកាសផែនការមុនចូលនិវត្តន៍ដើម្បីដណ្តើមកាន់កាប់ប្រាសាទតាក្របី និងប្រកាសបិទប្រាសាទតាមាន់ធំដែលស្ថិតក្នុងដែនអធិបតេយ្យ និងហួណភាពទឹកដីកម្ពុជា គឺជាការប៉ុនប៉ងឈ្លានពានកម្ពុជាសារជាថ្មី ([PDF](#))។

១១ សីហា ២០២៥

- **អ្នកនាំពាក្យកងទ័ពថៃ** បញ្ជាក់ថា មេបញ្ជាការយោធពលកម្ពុជាភាគ២ ថៃ មិនបាននិយាយថា «នឹងយកប្រាសាទតាក្របីវិញដោយប្រើប្រាស់កម្លាំងទ័ពទេ តែថែនឹងប្រើប្រាស់មធ្យោបាយសមស្រប» ។
- **ក្រសួងការងារ និងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈកម្ពុជា** ចេញសេចក្តីជូនដំណឹងមិនតម្រូវឱ្យភ្ជាប់អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណសញ្ជាតិខ្មែរ ក្នុងការដាក់ពាក្យធ្វើការចំពោះពលករខ្មែរដែលត្រូវទប់មកពីប្រទេសថៃនោះទេ ([PDF](#))។
- **រដ្ឋសភាកម្ពុជា** ចេញសេចក្តីថ្លែងការណ៍សម្តែងការខកចិត្តយ៉ាងខ្លាំងចំពោះការប្រកាសគាំទ្រ របស់ប្រធានរដ្ឋសភាថៃចំពោះមេបញ្ជាការយោធពលកម្ពុជាភាគទី២ ដែលប្រកាសដណ្តើមកាន់កាប់ប្រាសាទតាក្របី ([PDF](#))។
- **ក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិកម្ពុជា** ជូនដំណឹងបច្ចុប្បន្នភាពស្តីពីស្ថានភាពព្រំដែនកម្ពុជា-ថៃ ១០-១១ សីហា ២០២៥ ([PDF](#))

១២ សីហា ២០២៥

- **ម៉ោង៩:១០នាទីព្រឹក** កងទ័ពថៃម្នាក់រងរបួសដោយសារជាន់គ្រាប់មីននៅក្បែរប្រាសាទតាមាន់ធំ។ (*ការដាន់មីនលើកទី៤*)
- **កងភូមិន្ទថៃ** ព្រមានពីការសងសឹកកម្ពុជាបន្ទាប់ពីទាហានថៃម្នាក់រងរបួសដោយសារគ្រាប់មីននៅក្បែរប្រាសាទតាមាន់ធំដោយចោទកម្ពុជាថាវាបានបណ្តេញ។
- **ក្រសួងការបរទេសថៃ** ថ្លែងការណ៍ស្តីពីការតវ៉ាប្រឆាំងនឹងឧបត្ថម្ភហេតុលើកទី៤ នៃការប្រើប្រាស់មីនប្រឆាំងមនុស្សដោយចោទប្រកាន់កម្ពុជា។ ([PDF](#))
- **កងយោធពលភូមិន្ទថៃ** បានឆ្លើយតបនឹងការបដិសេធរបស់អ្នកនាំពាក្យក្រសួងការពារជាតិកម្ពុជា លើករណីទាហានថៃជាន់មីននៅតំបន់ប្រាសាទតាមាន់ធំ និងបន្តចោទប្រកាន់កម្ពុជាជាក់មិនថ្មីដោយខុសច្បាប់ ([PDF](#))។

- **ក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិកម្ពុជា** ជូនដំណឹងបច្ចុប្បន្នភាពស្តីពីស្ថានភាពព្រំដែនកម្ពុជា-ថៃ ១២ សីហា ២០២៥ ([PDF](#))។
- **អ្នកនាំពាក្យក្រសួងការពារជាតិកម្ពុជា** ប្រកាសច្រានចោលទាំងស្រុងចំពោះការចោទប្រកាន់ ដោយគ្មានមូលដ្ឋានរបស់ភាគីថៃមកលើកម្ពុជា ពាក់ព័ន្ធនឹងការរងរបួសរបស់ទាហានថៃដោយសារការផ្ទុះគ្រាប់មីន នៅតំបន់ប្រាសាទតាមាន់ធំ ([PDF](#))។

១៣ សីហា ២០២៥

- **ម៉ោង៣:៣០នាទីល្ងាច** ទាហានថៃបានរាយការណ៍សប្បុរសនៅកូមិព្រៃពាន់ ឃុំអូរដំរីស្រកអូរជ្រៅ ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ។

- **ក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិកម្ពុជា** ចេញសេចក្តីថ្លែងការណ៍ឆ្លើយតបការចោទប្រកាន់គ្មានមូលដ្ឋានរបស់ថៃ ទាក់ទងនឹងការផ្ទុះគ្រាប់មីនថ្មីនិងការគំរាមកំហែងចំពោះអធិបតេយ្យរបស់កម្ពុជា ([PDF](#))។

១៤ សីហា ២០២៥

- **មេបញ្ជាការភូមិភាគ២ ថៃ** បញ្ជាក់ម្តងទៀតថាប្រាសាទតាក្របីជាប់របស់ថៃ ដូចនេះត្រូវតែរកវិធីយកមកវិញឱ្យបាន។
- **អ្នកនាំពាក្យភូមិន្ទថៃ** ចេញសេចក្តីថ្លែងការណ៍ឆ្លើយតបនឹងការលើកឡើងរបស់អ្នកនាំពាក្យក្រសួងការពារជាតិកម្ពុជា ដែលអំពាវនាវឱ្យភាគីថៃ អនុវត្តនូវកិច្ចព្រមព្រៀង ១៣ ចំណុច និងដោះលែងយោធិនកម្ពុជា១៨នាក់ ដោយភាគីថៃបានបញ្ជាក់ថា «ភាគីកម្ពុជាមិនទាន់យល់ពីការអនុវត្តស្តង់ដារវិន័យច្បាប់អន្តរជាតិ ពាក់ព័ន្ធនឹងអ្នកទោសសង្គ្រាម» ([PDF](#)) ។

- **គណៈកម្មការចម្រុះ ខណ្ឌសីមាព្រំដែនគោក JBC (ភាគីកម្ពុជា)** ចេញសេចក្តីប្រកាសព័ត៌មានដោយធ្វើការតវ៉ាប្រឆាំងដាច់អហង្គារ ចំពោះសកម្មភាពរំលោភបំពានរបស់យោធាថៃ ([PDF](#))។
- **រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិកម្ពុជា** បានអញ្ជើញជួបពិភាក្សាក្រៅផ្លូវការជាមួយ **រដ្ឋមន្ត្រីការបរទេសចិន** និង **រដ្ឋមន្ត្រីការបរទេសថៃ**។ ([Link](#))
- **ក្រសួងការពារជាតិកម្ពុជា** បានសម្របសម្រួលក្រុមអ្នកសង្កេតការណ៍អន្តរកាល (IOT) ចំនួន៦ប្រទេសទៅកាន់ខេត្តបាត់ដំបង, ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ និងខេត្តព្រះវិហារ (ច្រកព្រំដែន អាន សេះ)។ ([Link](#))
- **អ្នកនាំពាក្យក្រសួងការពារជាតិកម្ពុជា** អំពាវនាវឱ្យភាគីថៃ អនុវត្តនូវកិច្ចព្រមព្រៀង **១៣ចំណុច** ដោយដោះលែងយោធិនកម្ពុជា១៨នាក់ ដែលទាហានថៃបានចូលមកចាប់ខ្លួន ៨ម៉ោង ក្រោយបទល្មើសបាញ់ ([Link](#))។

១៥ សីហា ២០២៥

- **កងយោធពលភូមិន្ទថៃ** បានផ្សាយលើគេហទំព័រផ្លូវការបដិសេធថា សកម្មភាពចុះដកទង់ជាតិថៃ និងវីរៈយុទ្ធជននៅតំបន់ក្បែរប្រាសាទតាមាន់ធំ ជាព័ត៌មានក្លែងក្លាយ ([LINK](#))។

- **អាជ្ញាធរកម្ពុជា គ្រប់គ្រងសកម្មភាពកំចាត់មីន និងសង្គ្រោះជនពិការដោយសារមីន** បានចេញសេចក្តីប្រកាសព័ត៌មានឆ្លើយតបការចោទប្រកាន់គ្មានមូលដ្ឋានរបស់ថៃថាកម្ពុជាដាក់មីនថ្មី ([PDF](#))។
- **គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សកម្ពុជា** ដាក់ព្យាបាលជូនទៅតំណាងម៉ាឡេស៊ីប្រចាំគណៈកម្មការអន្តររដ្ឋាភិបាលអាស៊ានទទួលបន្ទុកសិទ្ធិមនុស្សចំនួន៤ចំណុចលើករណីកាតិវិថីរាយលូសបន្លា ([PDF](#))។
- **ក្រសួងការបរទេស និង សហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិកម្ពុជា** ជូនដំណឹងបច្ចុប្បន្នភាពស្តីពីស្ថានភាពព្រំដែនកម្ពុជា-ថៃ ១៥ សីហា ២០២៥ ([PDF](#))។
- **ក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិកម្ពុជា** ចេញសេចក្តីប្រកាសព័ត៌មានស្តីពីកិច្ចសន្ទនាពិសាតែ រវាងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការបរទេស **ចិន កម្ពុជា និងថៃ** កាលពីថ្ងៃទី១៤ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៥ នៅទីក្រុងអាននីង ខេត្តយូណាន ([PDF](#))។

១៦ សីហា ២០២៥

- **យោធពលភូមិភាគទី៣របស់កម្ពុជា** បានចេញសេចក្តីប្រកាសព័ត៌មានស្តីពី លទ្ធផលនៃកិច្ចប្រជុំវិសាមញ្ញគណៈកម្មាធិការកិច្ចការព្រំដែនថ្នាក់យោធពលភូមិភាគ កម្ពុជា-ថៃ (RBC) ថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៥ នៅខេត្តត្រាត ប្រទេសថៃ ([PDF](#))។
- **ឯកឧត្តម ហេង រតនា ប្រធាន CMAC កម្ពុជា** បានសរសេរលើហ្វេសប៊ុកផ្ទាល់ខ្លួនថា_ “មិនដែលសៀមដាក់សំដែងបង្ហាញនៅលើគុណវិបល្លាសថា ក្រុមយើងពិតជាដឹង និងចោទថាកងទ័ពកម្ពុជាដាក់ក្នុងដីសៀមនោះ គឺជាគ្រាប់មីនមិនទាន់ដកគន្លឹះសុវត្ថិភាពដែលបង្កឱ្យផ្ទុះនោះឡើយ”។ ([Link](#))
- **ក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិកម្ពុជា** ជូនដំណឹងបច្ចុប្បន្នភាពស្តីពីស្ថានភាពព្រំដែនកម្ពុជា-ថៃ ១៦ សីហា ២០២៥ ([PDF](#))។

១៧ សីហា ២០២៥

- **អ្នកនាំពាក្យភូមិន្ទថៃ** ចេញសេចក្តីថ្លែងការណ៍ឆ្លើយតបនឹងការលើកឡើងរបស់ **ប្រធាន CMAC កម្ពុជា** ដែលបាននិយាយថា “កាតិវិថីបានតាំងបង្ហាញមីនដែលមិនបានដកគន្លឹះសុវត្ថិភាពដែលជាការបង្ខំ និងកុហកភ្នែកអន្តរជាតិ” ដោយកាតិវិថីបានអះអាងថា ទ័ពថៃប្រមូលបានមីនPMN-2 ពីកម្ពុជា ចំនួន២ប្រភេទគឺ ទី១ មីនដែលមិនទាន់បានប្រើប្រាស់ (*មានគន្លឹះសុវត្ថិភាព*) ទី២ មីនដែលបានដាក់រួច (*គ្មានគន្លឹះសុវត្ថិភាព*) ([PDF](#))។

- **ក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិកម្ពុជា** ចេញផ្សាយអំពីសេចក្តីសង្ខេបព័ត៌មាននៃបទបង្ហាញអំពីការវិវត្តថ្មីៗនៃសភាពការណ៍ព្រំដែនកម្ពុជា-ថៃជូនដល់សមាជិកអង្គទូតបរទេស និងទីភ្នាក់ងារអង្គការសហប្រជាជាតិប្រចាំកម្ពុជាកាលពីថ្ងៃទី១៥ សីហា ២០២៥ ([PDF](#))។

១៨ សីហា ២០២៥

- **នាយករដ្ឋមន្ត្រីស្តីទីថៃ** បានលើកឡើងថាក្រុមប្រឹក្សាសន្តិសុខជាតិ ថៃបានចាត់តម្រូវ និងព្រះរាជអាជ្ញាបន្តនីតិវិធីចោទប្រកាន់ផ្នែក រដ្ឋប្បវេណី និងព្រហ្មទណ្ឌ ប្រឆាំងនឹងមេដឹកនាំកម្ពុជា **សម្តេច អេង សារ៉ុន** និង**សម្តេច អធិបតី** នៅតុលាការថៃ។
- **សម្តេចអេង សារ៉ុន** បានចេញសារឆ្លើយតបទៅនាយករដ្ឋមន្ត្រីស្តីទី ថៃវិញ ដោយលើកឡើងថា “*នាយករដ្ឋមន្ត្រីស្តីទីថៃជាមនុស្សព្រៃ មិនស្គាល់អ្វីទៅជាច្បាប់ទម្លាប់ហើយមិនទាំងចេះការទូត... ប្រសិនបើថៃអាចចាប់មេដឹកនាំកម្ពុជាបាន កម្ពុជាក៏អាចចាប់មេ ដឹកនាំថៃមួយចំនួនដែលបានឈ្លានពាន និងសម្លាប់ប្រជាជន កម្ពុជាបានដូចគ្នាដែរ*” ([Link](#)) ។

១៩ សីហា ២០២៥

- **អ្នកនាំពាក្យកងយោធពលភូមិន្ទថៃ** បានចេញសេចក្តីថ្លែង ការណ៍ឆ្លើយតបទៅ **មជ្ឈមណ្ឌលសកម្មភាពកំចាត់មីនកម្ពុជា (CMAC)** ដោយបានបញ្ជាក់ច្បាស់ថាគ្រាប់ផ្ទុះស្ទើរពណ៌ស (WP) មិនមែនជាអាវុធគីមីទេ បន្ទាប់ពី CMAC បានរកឃើញ គ្រាប់កាំភ្លើងធំដែលមានផ្ទុកសារធាតុផ្ទុះស្ទើរពណ៌សនៅក្នុង ខេត្តឧត្តរមានជ័យ ([PDF](#)) ។
- **លោក Anwar Ibrahim** ប្រធានប្តូរវេនអាស៊ានបានជួប សន្ទនាតាមទូរសព្ទជាមួយ **សម្តេចអធិបតី** ពិភាក្សាអំពី ស្ថានភាពការណ៍វត្តមានពាក់ព័ន្ធនឹងការអនុវត្តបទឈប់បាញ់រវាង ប្រទេសកម្ពុជានិងថៃ([Link](#)) ។
- **ក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិកម្ពុជា** ថ្លែងការណ៍ចំនួន៤ចំណុចពាក់ព័ន្ធនឹងភាគីថៃនឹងរៀបចំ អនុវត្តវិធានការផ្លូវច្បាប់ចំពោះមេដឹកនាំកម្ពុជា ([PDF](#)) ។

២០ សីហា ២០២៥

- **អ្នកនាំពាក្យកងយោធពលភូមិន្ទថៃ** បានចេញសេចក្តីថ្លែង ការណ៍បញ្ជាក់ថា កងទ័ពថៃឃើញទូរសព្ទកងទ័ពកម្ពុជា ដែល មានកស្មតាង បញ្ជាក់ពីការប្រើប្រាស់ដោយខុសច្បាប់នូវគ្រាប់ មីន PMN-2 ដោយកងទ័ពកម្ពុជា។ ភាគីថៃនឹងដាក់កស្មតាង នេះជូនទៅកាន់គណៈកម្មាធិការអនុសញ្ញាទីក្រុងអូតាវ៉ា ([Link](#)) ។
- **ក្រសួងការពារជាតិកម្ពុជា** បានសម្របសម្រួលជូនក្រុម អ្នកសង្កេតការណ៍អន្តរកាល (IOT) ចំនួន៥ប្រទេសដឹកនាំ ដោយ លោកវេសនីយ័ងក NAZLEE BIN ABDUL RAHIM អនុព័ន្ធយោធាម៉ាឡេស៊ី ប្រចាំកម្ពុជា បានចុះពិនិត្យតំបន់ជុំវិញ ប្រាសាទព្រះវិហារដើម្បីសង្កេតការណ៍អំពីស្ថានភាពក្រោយ បទឈប់បាញ់ ([LINK](#)) ។

កំណត់សម្គាល់ស្តីពីទិន្នន័យជនភៀសសិក ពលករ និងនិស្សិតកម្ពុជាត្រលប់ពីប្រទេសថៃ

- តាមរយៈទិន្នន័យរបស់ ក្រសួងការពារជាតិកម្ពុជា បច្ចុប្បន្នភាពអំពីស្ថានភាពនៃចំនួនជនភៀសសិក កម្ពុជាមានសរុបរួមចំនួន៖ ១៧២ ០៩៤នាក់។ ថ្ងៃទី៣០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៥
- តាមរយៈទិន្នន័យរបស់ អ្នកនាំពាក្យក្រសួងការងារ និងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ បច្ចុប្បន្នភាពអំពី ស្ថានភាពនៃចំនួនបងប្អូនពលករកម្ពុជាវិលត្រលប់ពីប្រទេសថៃវិញមានសរុបរួមចំនួន ជាង៩១ម៉ឺន នាក់។ គិតត្រឹមថ្ងៃទី៧ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៥
- តាមរយៈទិន្នន័យរបស់ ឯកឧត្តម ហង់ ជួនណារ៉ុន បច្ចុប្បន្នភាពអំពីចំនួននិស្សិតកម្ពុជាវិញមានចំនួន ប្រមាណ៨០០នាក់។

របៀបយោងអត្ថបទ៖ ក្រុមការងារព្រឹត្តិបត្រច្បាប់, កាលប្បវត្តិព្រឹត្តិការណ៍ស្តីពីសកម្មភាពខុសច្បាប់ អន្តរជាតិរបស់កងកម្លាំងយោធាថៃរំលោភអធិបតេយ្យ និងបូរណភាពដែនដីកម្ពុជា, ព្រឹត្តិបត្រច្បាប់សាលា ត្រាជូលេខពិសេស ទី៨ សមូហកម្មអត្ថបទស្រាវជ្រាវឧទ្ទិសជូនបញ្ញវន្ត និងរីៈយុទ្ធជនកម្ពុជា ដែលបានធ្វើ ពលិកម្មដើម្បីលើកកម្ពស់វិស័យច្បាប់ យុត្តិធម៌ ការពារអធិបតេយ្យ និងបូរណភាពទឹកដីខ្មែរ, ភ្នំពេញ, ខែមករា ឆ្នាំ២០២៥។

ឯកសារជាឧបសម្ព័ន្ធ

១. អនុស្សរណៈនៃការយោគយល់គ្នា ចុះថ្ងៃទី១៤ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០០ ស្តីពីការវាស់វែងនិងខណ្ឌសីមា ព្រំដែនគោករវាងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងរាជរដ្ឋាភិបាលថៃ (ហៅកាត់ថា MOU ឆ្នាំ២០០០)
២. សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាលេខ០១ សជក ចុះថ្ងៃទី៤ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៥ ស្តីពី ការប្តេជ្ញាចិត្តឥតងាករបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាក្នុងការបញ្ជូនវិវាទតំបន់ទាំងបួន (តំបន់មុំបី ប្រាសាទតាមាន់ធំ ប្រាសាទតាមាន់តូច និងប្រាសាទតាក្របី) ទៅដោះស្រាយនៅតុលាការយុត្តិធម៌ អន្តរជាតិ (ICJ)។
៣. សេចក្តីសម្រេចរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលលេខ៧៣ សសរ ចុះថ្ងៃទី៦ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៥ ស្តីពី «ការបង្កើត គណៈកម្មការរៀបចំឯកសារដើម្បីប្តឹងទៅតុលាការយុត្តិធម៌អន្តរជាតិ ករណីតំបន់មុំបី ប្រាសាទតាមាន់ធំ ប្រាសាទតាមាន់តូច និងប្រាសាទតាក្របី»
៤. លិខិតលេខ០៦៥/២៥/សសក.សក របស់ អគ្គកុងស៊ុលកម្ពុជាប្រចាំខេត្តស្រះកែវ ចុះថ្ងៃទី៧ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៥ ធ្វើជូនក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិកម្ពុជាស្តីពីភាគីថៃបាន បិទច្រកតំបន់ និងច្រករបៀងដោយឯកតោភាគី។
៥. សេចក្តីប្រកាសព័ត៌មានរបស់រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានកិច្ចការព្រំដែនស្តីពី លទ្ធផលនៃកិច្ចប្រជុំពេញអង្គ លើកទី៦ របស់គណៈកម្មការចម្រុះព្រំដែន (JBC) កម្ពុជា-ថៃ ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៥។
៦. លិខិតចុះថ្ងៃទី១៦ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៥ របស់ **ឯកអគ្គរាជទូតនិងជាតំណាងអចិន្ត្រៃយ៍កម្ពុជា ប្រចាំ អង្គការសហប្រជាជាតិ** បង្ហាញការតវ៉ាករណីដោះស្រាយអធិបតេយ្យជាតិ ដែលឈ្លានពានដោយ ទាហានថៃទៅអង្គការសហប្រជាជាតិអំពីការសម្រេចចិត្តរបស់កម្ពុជាក្នុងការដាក់ពាក្យបណ្តឹង ទៅICJនាអង្គមហាសន្និបាតលើកទី៧៩នៃអង្គការសហប្រជាជាតិ។
៧. លិខិតចុះថ្ងៃទី៧ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៥ របស់ **ឯកអគ្គរាជទូតនិងជាតំណាងអចិន្ត្រៃយ៍កម្ពុជាប្រចាំ អង្គការសហប្រជាជាតិ** ផ្ញើទៅកាន់អង្គការសហប្រជាជាតិ ស្តីពីការប្តេជ្ញាចិត្តមិនងាករបស់កម្ពុជា ក្នុងការដោះស្រាយវិវាទដោយសន្តិវិធីស្របតាមគោលការណ៍នៃច្បាប់អន្តរជាតិតាមរយៈតុលាការ យុត្តិធម៌អន្តរជាតិICJ និងស្នើឱ្យភាគីថៃគោរពMOU2000។
៨. លិខិតចុះថ្ងៃទី២១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៥ របស់ **ឯកអគ្គរាជទូតនិងជាតំណាងអចិន្ត្រៃយ៍កម្ពុជាប្រចាំ អង្គការសហប្រជាជាតិ** ផ្ញើទៅកាន់អង្គការសហប្រជាជាតិ ស្តីពីសេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់ក្រសួង ការបរទេស និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិកម្ពុជាតវ៉ាករណីភាគីថៃចោទប្រកាន់កម្ពុជាបាន ប្រើប្រាស់គ្រាប់មីនប្រឆាំងមនុស្សធម៌អនុសញ្ញាអូតាវ៉ា។

៩. លិខិតចុះថ្ងៃទី២៤ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៥ របស់ **ឯកអគ្គរាជទូតនិងជាតំណាងអចិន្ត្រៃយ៍កម្ពុជាប្រចាំអង្គការសហប្រជាជាតិ** ធ្វើទៅកាន់ក្រុមប្រឹក្សាសន្តិសុខអង្គការសហប្រជាជាតិ ស្តីពីការឈ្លានពានដោយយោធាថៃមកលើអធិបតេយ្យ និងបូរណភាពទឹកដីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។
១០. សេចក្តីថ្លែងការណ៍លេខ ២០០៩/២០២៥ កបទ.អស របស់ក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិកម្ពុជា ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៥ ស្តីពី «កម្ពុជាថ្កោលទោសការឈ្លានពានរបស់ថៃ» ។
១១. សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់ **ក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ** ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៥ «ថ្កោលទោសចំពោះកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធរបស់ព្រះរាជាណាចក្រថៃ ដែលបានរំលោភបំពានលើអនុសញ្ញាទីក្រុងឡាអេឆ្នាំ១៩៥៤ និងការបំផ្លាញបេតិកភណ្ឌពិភពលោក»។
១២. សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់ **អាជ្ញាធរជាតិព្រះវិហារ** ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៥ ស្តីពី «ថ្កោលទោសចំពោះកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធរបស់ព្រះរាជាណាចក្រថៃ ដែលបានរំលោភបំពានលើអនុសញ្ញាទីក្រុងឡាអេឆ្នាំ១៩៥៤ និងការបំផ្លាញធ្ងន់ធ្ងរដល់បេតិកភណ្ឌពិភពលោកប្រាសាទព្រះវិហារ»។
១៣. សេចក្តីប្រកាសព័ត៌មានស្តីពីកិច្ចព្រមព្រៀងបទឈប់បាញ់ភ្លាមៗ និងគ្មានលក្ខខណ្ឌរវាងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា-ថៃ ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៥ នៅទីក្រុងពូត្រាយ៉ាយ៉ា ប្រទេសម៉ាឡេស៊ី ដែលសម្របសម្រួលដោយម៉ាឡេស៊ីក្នុងនាមជាប្រធានអាស៊ានដោយមានការចូលរួមពីសហរដ្ឋអាមេរិកនិងចិន។
១៤. ញត្តិរបស់ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សកម្ពុជា ចុះថ្ងៃទី១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៥ ទៅកាន់ឧត្តមស្នងការអង្គការសហប្រជាជាតិទទួលបន្ទុកសិទ្ធិមនុស្ស នៅទីក្រុងហ្សឺណែវពាក់ព័ន្ធករណីយោធាថៃចាប់ខ្លួន និងឃុំខ្លួនយោធាកម្ពុជា។
១៥. កំណត់ហេតុនៃកិច្ចប្រជុំវិសាមញ្ញរបស់គណៈកម្មាធិការព្រំដែនទូទៅGBCរវាងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងព្រះរាជាណាចក្រថៃ ចុះថ្ងៃទី៧ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៥ នៅទីក្រុងកូឡាឡាំពួរ ប្រទេសម៉ាឡេស៊ី។
១៦. សេចក្តីប្រកាសព័ត៌មានចុះថ្ងៃទី១៤ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៥ របស់គណៈកម្មការចម្រុះខណ្ឌសីមាព្រំដែនគោកកម្ពុជាJBC ដោយធ្វើការតវ៉ាប្រឆាំងដាច់អហង្ការ ចំពោះសកម្មភាពរំលោភបំពាន របស់យោធាថៃ។

១

**អនុស្សរណៈនៃការយោគយល់គ្នា
ស្តីពីការវាស់វែងនិងខណ្ឌសីមាព្រំដែនគោក
រវាងរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជានិងរដ្ឋាភិបាលថៃ (ហៅកាត់ថា MOU ឆ្នាំ២០០០)
ចុះថ្ងៃទី១៤ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០០
ភាសាខ្មែរ-ថៃ-អង់គ្លេស-បារាំង**

Volume 2753, I-48557

No. 48557

**Thailand
and
Cambodia**

Memorandum of Understanding between the Government of the Kingdom of Thailand and the Government of the Kingdom of Cambodia on the survey and demarcation of land boundary. Phnom Penh, 14 June 2000

Entry into force: *14 June 2000 by signature, in accordance with article IX*

Authentic texts: *English, Khmer and Thai*

Registration with the Secretariat of the United Nations: *Thailand, 25 May 2011*

**Thaïlande
et
Cambodge**

Mémorandum d'accord entre le Gouvernement du Royaume de Thaïlande et le Gouvernement du Royaume du Cambodge sur le levé et la démarcation de la frontière terrestre. Phnom Penh, 14 juin 2000

Entrée en vigueur : *14 juin 2000 par signature, conformément à l'article IX*

Textes authentiques : *anglais, khmer et thaï*

Enregistrement auprès du Secrétariat des Nations Unies : *Thaïlande, 25 mai 2011*

Volume 2753, I-48557

[ENGLISH TEXT – TEXTE ANGLAIS]

**Memorandum of Understanding
between the Government of the Kingdom of Thailand
and the Government of the Kingdom of Cambodia
on the Survey and Demarcation of Land Boundary**

THE GOVERNMENT OF THE KINGDOM OF THAILAND
AND THE GOVERNMENT OF THE KINGDOM OF CAMBODIA;

Desiring to further strengthen the existing bonds of friendship
between the two countries;

Believing that the demarcation of land boundary between the
Kingdom of Thailand and the Kingdom of Cambodia will help prevent
border conflicts arising out of boundary questions and will further strengthen
existing friendly relations between the two countries and facilitate the travel
and cooperation of the peoples along the border;

Recalling the Joint Communiqué of the Prime Ministers of the
Kingdom of Thailand and the Kingdom of Cambodia, dated 13 January 1994,
in which it was agreed to establish the Thai-Cambodian Joint Committee on
Boundary in due course;

Recalling also the Joint Statement on the Establishment of the
Thai-Cambodian Joint Commission on Demarcation for Land Boundary,
dated 21 June 1997, in which it was agreed to establish the Thai-Cambodian
Joint Commission on Demarcation for Land Boundary, entrusted with the
task of placing markers in order to indicate the land boundary between the
two countries;

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

Article I

The survey and demarcation of land boundary between the
Kingdom of Thailand and the Kingdom of Cambodia shall be jointly
conducted in accordance with the following documents:

(a) Convention between Siam and France modifying the
Stipulations of the Treaty of the 3 October 1893, regarding Territorial
Boundaries and other Arrangements, signed at Paris, 13 February 1904
(La Convention entre le Siam et la France modifiant les stipulations
du Traité du 3 Octobre 1893 concernant les territoires et les autres
Arrangements, signée a Paris, le 13 février 1904);

(b) Treaty between His Majesty the King of Siam and the President of the French Republic, signed at Bangkok, 23 March 1907 (Le Traité entre Sa Majesté le Roi de Siam et Monsieur le Président de la République Française, signé à Bangkok, le 23 mars 1907) and Protocol concerning the delimitation of boundaries and annexed to the Treaty of the 23 March 1907 (le Protocole concernant la délimitation des frontières et annexé au Traité du 23 mars 1907); and

(c) Maps which are the results of demarcation works of the Commissions of Delimitation of the Boundary between Indo-China and Siam (Commissions de Délimitation de la Frontière entre l’Indo-Chine et le Siam) set up under the Convention of 1904 and the Treaty of 1907 between Siam and France, and other documents relating to the application of the Convention of 1904 and the Treaty of 1907 between Siam and France.

Article II

1. There shall be a Thai-Cambodian Joint Commission on Demarcation for Land Boundary, hereinafter referred to as “the Joint Boundary Commission”, consisting of two Co-Chairmen and other members appointed by their respective Governments. The Deputy Minister of Foreign Affairs of the Kingdom of Thailand and the Adviser to the Royal Government in charge of State Border Affairs of the Kingdom of Cambodia shall be the Co-Chairmen. Appointments of other members shall be communicated between the two Governments within one month after the entry into force of this Memorandum of Understanding.

2. The Joint Boundary Commission shall hold its meeting once a year alternately in Thailand and Cambodia. If necessary, the Joint Boundary Commission may hold a special meeting to discuss urgent matters within its purview.

3. The terms of reference of the Joint Boundary Commission shall be as follows:

(a) to be responsible for the joint survey and demarcation of land boundary in accordance with Article I;

(b) to consider and approve the terms of reference and master plan for the joint survey and demarcation;

(c) to determine the priority of areas to be surveyed and demarcated;

(d) to assign the survey and demarcation works to the Joint Technical Sub-Commission as referred to in Article III and to supervise and monitor the implementation of the assignment;

(e) to consider reports or recommendations submitted by the Joint Technical Sub-Commission;

(f) to produce maps of the surveyed and demarcated land boundary; and

(g) to appoint any sub-commission to undertake any particular task within its purview.

Article III

1. There shall be a Joint Technical Sub-Commission consisting of two Co-Chairmen and other members to be appointed by the respective Co-Chairmen of the Joint Boundary Commission.

2. The terms of reference of the Joint Technical Sub-Commission shall be as follows:

(a) to identify the exact location of the 73 boundary pillars set up by the Commissions of Delimitation of the Boundary between Indo-China and Siam (Commissions de Délimitation de la Frontière entre l'Indo-Chine et le Siam) in the period of 1909 and 1919, and to report its findings to the Joint Boundary Commission for its consideration;

(b) to prepare the terms of reference and master plan for the joint survey and demarcation of land boundary;

(c) to appoint joint survey teams to carry out the survey and demarcation of land boundary as assigned by the Joint Boundary Commission;

(d) to submit reports or recommendations on the survey and demarcation works to the Joint Boundary Commission;

(e) to prepare maps of the surveyed and demarcated land boundary;

(f) to designate if necessary authorized representative to supervise the field works on behalf of the Co-Chairmen of the Joint Technical Sub-Commission; and

(g) to appoint any technical working group to assist in any particular task within its purview.

3. In carrying out the survey and demarcation works in any area, the joint survey team shall first be assured of its safety from landmines.

Article IV

1. For the purpose of survey and demarcation works, the entire stretch of the common land boundary shall be divided into sectors to be agreed upon by the Joint Technical Sub-Commission.

2. On completion of the survey and demarcation of each sector, a Memorandum of Understanding shall be signed by the Co-Chairmen of the Joint Boundary Commission. A map showing the completed sector shall also be signed and attached to the said Memorandum of Understanding.

Article V

To facilitate the effective survey along the entire stretch of the common land boundary, authorities of either Government and their agents shall not carry out any work resulting in changes of environment of the frontier zone, except that which is carried out by the Joint Technical Sub-Commission in the interest of the survey and demarcation.

Article VI

1. Each Government shall be responsible for its own expenses for the survey and demarcation works.

2. The costs of materials for the boundary pillars or markers and the preparation and production of maps of the surveyed and demarcated land boundary shall be borne equally by both Governments.

Article VII

1. Both Governments shall make the necessary arrangements regarding immigration, quarantine and customs clearance to facilitate the execution of the survey and demarcation works.

2. In particular, the equipment, materials and supplies, in reasonable quantities and for the exclusive use of the joint survey teams

Volume 2753, I-48557

in the survey and demarcation of the land boundary, although brought across the border, shall not be considered as exports from one country or imports into another country and shall not be liable to customs duties or taxes pertaining to export or import of goods.

Article VIII

Any dispute arising out of the interpretation or application of this Memorandum of Understanding shall be settled peacefully by consultation and negotiation.

Article IX

This Memorandum of Understanding shall enter into force on the date of its signature by the duly authorized representatives of the Government of the Kingdom of Thailand and the Government of the Kingdom of Cambodia.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorized thereto by their respective Governments, have signed this Memorandum of Understanding.

DONE in duplicate at Phnom Penh on 14 June 2000 in the Thai, Khmer and English languages, all texts being equally authentic. In case of any divergence of interpretation, the English text shall prevail.

**FOR THE GOVERNMENT OF
THE KINGDOM OF THAILAND**

**M.R. Sukhumbhand Paribatra
Deputy Minister of Foreign Affairs
of the Kingdom of Thailand**

**FOR THE GOVERNMENT OF
THE KINGDOM OF CAMBODIA**

**Var Kim Hong
Adviser to the Royal Government
in charge of State Border Affairs
of the Kingdom of Cambodia**

Volume 2753, I-48557

[KHMER TEXT – TEXTE KHMER]

**អនុស្សាវរណៈនៃការយោគយល់គ្នា
រវាងរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
និងរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ស្តីពីការសន្យាសន្តិភាព
និងខ័ណ្ឌស្របសម្រាប់ការសន្តិភាព**

រដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ក្នុងគោលបំណងពង្រឹងថែមទៀត នូវចំណងមិត្តភាពរវាងប្រទេសទាំងពីរ

ដោយមានជំនឿទុកចិត្តថា ការខ័ណ្ឌស្របសម្រាប់ដែនដីគោក រវាងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងព្រះរាជា
ណាចក្រកម្ពុជា ជាការប្រកួតប្រជែងគ្នា និងដោះស្រាយនូវជំនឿស្របសម្រាប់ដែនដីគោក ដែលកើតមានឡើងតាម
បណ្តោយព្រំដែន និងពង្រឹងបន្ថែមទៀត នូវទំនាក់ទំនងមិត្តភាពដែលមានរវាងប្រទេសទាំងពីរ ព្រមទាំង
សំរួលដល់ការធ្វើដំណើរ និងសហប្រតិបត្តិការរវាងប្រជាពលរដ្ឋ នៅតាមបណ្តោយព្រំដែន ។

យោងដល់សេចក្តីប្រកាសរួមរបស់នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងព្រះរាជាណាចក្រ
កម្ពុជាចុះថ្ងៃទី១៣ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៤ ស្តីពីការយល់ព្រមបង្កើតគណៈកម្មាធិការចំរុះកិច្ចការព្រំដែនថៃ-
កម្ពុជា នៅពេលសមស្របមួយ ។

យោងដល់សេចក្តីថ្លែងការណ៍រួម ស្តីពីការបង្កើតគណៈកម្មការចំរុះកិច្ចការព្រំដែនថៃ-កម្ពុជា ក្នុង
ការខ័ណ្ឌស្របសម្រាប់ដែនដីគោក ចុះថ្ងៃទី២១ ខែមិថុនា ឆ្នាំ១៩៩៧ ដោយបានព្រមព្រៀងបង្កើតគណៈកម្មការចំរុះ
កិច្ចការព្រំដែនថៃ-កម្ពុជា ស្តីពីការខ័ណ្ឌស្របសម្រាប់ដែនដីគោករវាងប្រទេសទាំងពីរ ដែលមានភារកិច្ចបោះ
បង្គោលព្រំដែន ដើម្បីជាសញ្ញាសំគាល់ខ្សែព្រំដែន រវាងប្រទេសទាំងពីរ ។

បានព្រមព្រៀងគ្នាដូចតទៅ :

មាត្រា ១

ការវាស់វែង និងខ័ណ្ឌសីមាព្រំដែនគោក រវាងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ត្រូវធ្វើឡើងរួមគ្នា ដោយសំអាងលើឯកសារដូចតទៅ ៖

(ក) - អនុសញ្ញារវាងបារាំង-សៀម ដែលបានកែប្រែអត្ថន័យ នៃសន្ធិសញ្ញា ថ្ងៃទី៣ ខែតុលា ឆ្នាំ
១៨៩៣ ទាក់ទងទៅនឹងដែនដី និងការព្រមព្រៀងដទៃទៀត ដែលបានចុះហត្ថលេខានៅទីក្រុងប៉ារីស នៅ
ថ្ងៃទី១៣ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩០៤ ។

(ខ) - សន្ធិសញ្ញារវាងព្រះមហាក្សត្រសៀម និងលោកប្រធានាធិបតីនៃសាធារណៈរដ្ឋបារាំង ដែល
បានចុះហត្ថលេខា នៅទីក្រុងបាងកក នៅថ្ងៃទី២៣ ខែមីនា ឆ្នាំ១៩០៧ និងពិធីសារស្តីពីការកំណត់ព្រំដែន
ដែលជាឧបសម្ព័ន្ធ នៃសន្ធិសញ្ញា ចុះថ្ងៃទី២៣ ខែមីនា ឆ្នាំ១៩០៧ និង

(គ) បណ្តាផែនទីដែលជាលទ្ធផល នៃកិច្ចការខ័ណ្ឌសីមាប្រកបដោយសុភាពយុត្តិធម៌ ក្នុងការកំណត់ព្រំដែន ឥណ្ឌូ
ចិន-សៀម ដែលបង្កើតឡើងតាមអនុសញ្ញាឆ្នាំ១៩០៤ និងសន្ធិសញ្ញាឆ្នាំ១៩០៧ រវាងបារាំង-សៀម និង
ឯកសារដទៃទៀត ដែលទាក់ទងទៅនឹងការអនុវត្តនៃអនុសញ្ញាឆ្នាំ១៩០៤ និងសន្ធិសញ្ញាឆ្នាំ១៩០៧ រវាង
បារាំង-សៀម ។

មាត្រា ២

១- គណៈកម្មការចម្រុះថៃ-កម្ពុជា ស្តីពីការខ័ណ្ឌសីមាព្រំដែនគោក ដែលហៅកាត់ថា " គណៈកម្មការចម្រុះព្រំ
ដែន " រួមមានសហប្រធានពីរ និងសមាជិកដទៃទៀត ដែលតែងតាំងដោយរដ្ឋាភិបាល នៃប្រទេស
រៀងៗខ្លួន ។ អនុរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការបរទេស នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងទីប្រឹក្សារាជរដ្ឋាភិបាល
ទទួលបន្ទុកកិច្ចការព្រំដែន នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវធ្វើជាសហប្រធាន ។ ការតែងតាំងសមាជិក
ដទៃទៀត ត្រូវជូនដំណឹងតាមរយៈការទូត រវាងរដ្ឋាភិបាលនៃប្រទេសទាំងពីរ ក្នុងកំឡុងពេល១ខែ
បន្ទាប់ពីអនុស្សារណៈ នៃការយោគយល់គ្នាចូលជាធរមាន ។

២- គណៈកម្មការចម្រុះព្រំដែន ត្រូវជួបប្រជុំផ្ទាល់វេនគ្នា មួយឆ្នាំម្តងរវាងប្រទេសថៃ និងកម្ពុជា ។ ប្រសិនបើ
ចាំបាច់ គណៈកម្មការចម្រុះអាចជួបប្រជុំវិសាមញ្ញ ដើម្បីពិភាក្សាពីបញ្ហាការងារក្នុងកំឡុងពេលជាបន្តបន្ទាប់
មួយ នឹងក្នុងសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ។

៣-បែបបទការងាររបស់គណៈកម្មការចម្រុះព្រំដែន មានដូចតទៅ :

- (ក) - ទទួលខុសត្រូវចំពោះការវាស់វែង និងខ័ណ្ឌសីមាព្រំដែនពោក ដោយយោងតាមមាត្រា១ ។
- (ខ) - ពិនិត្យ និងអនុម័តលើបែបបទការងារ និងគំរោងប្លង់មេ សំរាប់ការវាស់វែង និងខ័ណ្ឌសីមាព្រំដែនពោក ។
- (គ) - កំណត់តំបន់អទិភាព ដើម្បីធ្វើការវាស់វែង និងខ័ណ្ឌសីមាព្រំដែនពោក ។
- (ឃ) - ចាត់តាំងភារកិច្ចវាស់វែង និងខ័ណ្ឌសីមាព្រំដែនពោកដល់អនុគណៈកម្មការបច្ចេកទេសចម្រុះ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៣ គ្រប់គ្រងនិងត្រួតពិនិត្យរាល់ការអនុវត្តន៍ កិច្ចការរបស់អនុគណៈកម្មការនេះ ។
- (ង) - ពិនិត្យរបាយការណ៍ ឬអនុសាសន៍ ដែលបានដាក់ជូនដោយអនុគណៈកម្មការបច្ចេកទេសចម្រុះ ។
- (ច) - ផលិតផែនទី នៃតំបន់ព្រំដែនដែលបានវាស់វែង និងខ័ណ្ឌសីមាច្បាស់លាស់ ។
- (ឆ) - ចាត់តាំងអនុគណៈកម្មការដ៏ទៃទៀត ដើម្បីទទួលនូវភារកិច្ចពិសេសណាមួយ ទៅតាមការចាំបាច់របស់ខ្លួន ។

មាត្រា៣

១-អនុគណៈកម្មការបច្ចេកទេសចម្រុះ រួមមានសហប្រធាន២រូប និងសមាជិកដ៏ទៃទៀតដែលត្រូវបានចាត់តាំងដោយសហប្រធាន នៃគណៈកម្មការចម្រុះកិច្ចការព្រំដែននៃភាគីនីមួយៗ ។

២-បែបបទការងាររបស់អនុគណៈកម្មការបច្ចេកទេសចម្រុះ មានដូចខាងក្រោមនេះ :

- (ក) ពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់ទីតាំងពិតប្រាកដ របស់បង្គោលព្រំដែនទាំង៧៣ ដែលគណៈកម្មការ កំណត់ព្រំដែនឥណ្ឌូចិន-សៀម បានបោះក្នុងអំឡុងឆ្នាំ ១៩០៩ និង១៩១៩ ហើយរាយការណ៍អំពីការរកឃើញនោះ ជូនទៅគណៈកម្មការចម្រុះកិច្ចការព្រំដែន ដើម្បីពិនិត្យ ។
- (ខ) រៀបចំបែបបទការងារ និងគំរោងប្លង់មេសំរាប់ការវាស់វែង និងខ័ណ្ឌសីមាព្រំដែនពោក ។
- (គ) ចាត់តាំងក្រុមវាស់វែងចម្រុះឱ្យអនុវត្តការវាស់វែង និងខ័ណ្ឌសីមាព្រំដែនពោក តាមការកំណត់របស់ គណៈកម្មការចម្រុះកិច្ចការព្រំដែន ។
- (ឃ) ធ្វើរបាយការណ៍ និងធ្វើអនុសាសន៍ស្តីពីកិច្ចការវាស់វែង និងខ័ណ្ឌសីមាព្រំដែនពោក ជូនគណៈ

កម្មការចម្រុះព្រំដែន ។

- (ង) រៀបចំការផលិតផែនទី តំបន់ព្រំដែនគោកដែលបានវាស់វែង និងខ័ណ្ឌសីមាច្បាប់ហើយ ។
- (ច) ប្រសិនបើចាំបាច់ តែងតាំងតំណាងឱ្យចុះពិនិត្យការងារដល់ទីកន្លែងជាក់ស្តែង ជំនួសមុខ
ឱ្យសហប្រធាននៃអនុគណៈកម្មការបច្ចេកទេសចម្រុះ ។
- (ឆ) ចាត់តាំងក្រុមការងារបច្ចេកទេសដទៃទៀត ដើម្បីជួយដល់កិច្ចការពិសេសណាមួយរបស់អនុ
គណៈកម្មការបច្ចេកទេសចម្រុះ ។

៣- ក្នុងការអនុវត្តនីតិវិធីការវាស់វែង និងខ័ណ្ឌសីមាព្រំដែននៅតំបន់នីមួយៗ ក្រុមវាស់វែងចម្រុះត្រូវបាន
ទទួលការធានារ៉ាប់រងជាបឋមពីការសំអាតមីន ក្នុងតំបន់ទាំងនោះ ។

មាត្រា៤

- ១- ក្នុងគោលដៅធ្វើការវាស់វែង និងខ័ណ្ឌសីមាព្រំដែន ព្រំដែនគោករួមទាំងមូល ត្រូវបានបែងចែក
ជាកំណត់ដោយអនុគណៈកម្មការបច្ចេកទេសចម្រុះ ។
- ២- នៅពេលបញ្ចប់នៃការវាស់វែង និងខ័ណ្ឌសីមាព្រំដែនតំបន់នីមួយៗ អនុស្សារណៈនៃការយោគ
យល់គ្នាមួយ នឹងត្រូវចុះហត្ថលេខាដោយសហប្រធាននៃគណៈកម្មការចម្រុះព្រំដែន ។ ផែនទីមួយ
ដែលបង្ហាញពីតំណក់កាលបញ្ចប់នៃការវាស់វែង និងខ័ណ្ឌសីមាព្រំដែន នឹងត្រូវបានចុះហត្ថលេខា
និងបានភ្ជាប់ជាមួយនឹងអនុស្សារណៈនៃការយោគយល់គ្នានេះ ។

មាត្រា៥

ដើម្បីសំរួលក្នុងការចុះពិនិត្យជាក់ស្តែង នៅតាមបណ្តោយព្រំដែនគោក ត្រូវបានហាមឃាត់
ដល់អាជ្ញាធរដែនដី នៃប្រទេសនីមួយៗ និងភ្នាក់ងាររបស់ខ្លួនមិនឱ្យធ្វើការងារអ្វី ដែលអាចធ្វើឱ្យមានការ
ប្រែប្រួលបរិស្ថាននៃតំបន់ព្រំដែននោះឡើយ លើកលែងតែការងារណា ដែលអនុគណៈកម្មការបច្ចេកទេស
បានអនុម័ត សំរាប់សេចក្តីត្រូវការក្នុងការចុះពិនិត្យជាក់ស្តែង និងការខ័ណ្ឌសីមាព្រំដែនតែប៉ុណ្ណោះ ។

មាត្រា៦

១-រដ្ឋាភិបាលនីមួយៗ នឹងទទួលខុសត្រូវលើចំណាយផ្ទាល់ខ្លួនសំរាប់កិច្ចការវាស់វែង និងការងារខ័ណ្ឌសីមាព្រំដែន ។

២-តំលៃនៃសំភារៈសំរាប់ធ្វើបង្គោលព្រំដែន ឬបង្គោលសញ្ញាទាំងឡាយ ការរៀបចំនិងការផលិតផែនទី នៃការវាស់វែង និងការខ័ណ្ឌសីមាព្រំដែនគោក នឹងត្រូវចេញសោហ៊ុយចំណាយស្មើគ្នាដោយរដ្ឋាភិបាលទាំងពីរ ។

មាត្រា៧

១-រដ្ឋាភិបាលនៃប្រទេសទាំងពីរ នឹងត្រូវរៀបចំចាត់ចែងសំរុះសំរួលការងារចាំបាច់ទាក់ទងទៅនឹង ការងារអន្តោប្រវេសន៍ ចត្តាឡីស័ក និងគយ ដើម្បីសំរួលដល់ការអនុវត្តន៍វាស់វែង និងខ័ណ្ឌសីមាព្រំដែន ។

២-ជាពិសេស ចំពោះឧបករណ៍ សំភារៈ និងស្បៀងទៅតាមចំនួនសមស្រប និងសំរាប់ការប្រើប្រាស់ផ្តាច់មុខរបស់ក្រុមវាស់វែង ក្នុងការវាស់វែង និងខ័ណ្ឌសីមាព្រំដែនគោក ទោះបីជាត្រូវបានយកឆ្លងកាត់ព្រំដែនក៏ដោយ ក៏មិនត្រូវចាត់ទុកថា ជាការនាំចេញ ឬនាំចូលពីប្រទេសមួយទៅប្រទេសមួយទៀតឡើយ និងមិនត្រូវជាប់ពន្ធគយ ឬពន្ធផ្សេងៗដែលទាក់ទងទៅនឹងការនាំចេញ ឬនាំចូលនោះទេ ។

មាត្រា៨

រាល់វិវាទដែលកើតមានឡើង បណ្តាលមកពីការបកស្រាយ ឬការអនុវត្តន៍អនុស្សារណៈនៃការយោគយល់គ្នានេះ និងត្រូវដោះស្រាយដោយសន្តិវិធី តាមរយៈការពិគ្រោះ និងការចរចាគ្នា ។

មាត្រា៩

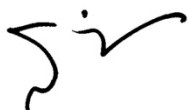
អនុស្សារណៈនៃការយោគយល់គ្នានេះ នឹងចូលជាធរមានចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខាដោយតំណាងពេញសិទ្ធិនៃរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

ដើម្បីជាសក្ខីភាព អ្នកចុះហត្ថលេខាខាងក្រោម បានទទួលសិទ្ធិប្រទានត្រឹមត្រូវ ពីរដ្ឋាភិបាលនៃប្រទេសនីមួយៗ បានចុះហត្ថលេខានៅលើអនុស្សារណៈនេះ ។

Volume 2753, I-48557

ធ្វើនៅទីក្រុងភ្នំពេញ ថ្ងៃទី១៤ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០០ ជាពីរច្បាប់ ជាភាសាថៃ ភាសាខ្មែរ និងភាសា
អង់គ្លេស អត្ថបទទាំងអស់នេះមានតម្លៃស្មើគ្នា ។ ក្នុងករណីមានការបកស្រាយខុសគ្នា ឯកសារភាសា
អង់គ្លេសនឹងត្រូវយកមកធ្វើជាឯកសារគោល ។

ជ.រដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ស៊ីមស៊ីថា
អនុរដ្ឋលេខាធិការបរទេស
នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជ.រដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ស៊ីមស៊ីថា
ទីប្រឹក្សារាជរដ្ឋាភិបាល
ទទួលបន្ទុកកិច្ចការព្រំដែន នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

Volume 2753, I-48557

[THAI TEXT – TEXTE THAI]

**บันทึกความเข้าใจ
ระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย
กับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา
ว่าด้วยการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบก**

รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและราชอาณาจักรกัมพูชา

ปรารถนาที่จะกระชับความสัมพันธ์ไมตรีภาพที่มีอยู่ระหว่างประเทศทั้งสอง
ให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

เชื่อว่าการปักปันเขตแดนทางบกระหว่างราชอาณาจักรไทยกับราชอาณาจักรกัมพูชา
จะช่วยระงับความขัดแย้งตามชายแดนที่เกิดจากปัญหาเขตแดน และจะกระชับความสัมพันธ์มิตร
ที่มีอยู่ระหว่างประเทศทั้งสองให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น และเอื้ออำนวยต่อการเดินทางและความร่วมมือของ
ประชาชนของประเทศทั้งสองตามแนวชายแดน

ระลึกถึงแถลงการณ์ร่วมของนายกรัฐมนตรีแห่งราชอาณาจักรไทยกับนายกรัฐมนตรี
แห่งราชอาณาจักรกัมพูชาฉบับลงวันที่ 13 มกราคม 2537 (ปี ค.ศ. 1994) ซึ่งได้ตกลงกันจะจัดตั้ง
คณะกรรมการเขตแดนร่วมไทย-กัมพูชาในเวลาอันสมควร

ระลึกถึงด้วยดีถึงคำแถลงร่วมเกี่ยวกับการจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักเขตแดน
ทางบกร่วมไทย-กัมพูชาฉบับลงวันที่ 21 มิถุนายน 2540 (ปี ค.ศ. 1997) ซึ่งได้ตกลงกันจะจัดตั้ง
คณะกรรมการจัดทำหลักเขตแดนทางบกร่วมไทย-กัมพูชา ที่จะได้รับมอบหมายภารกิจให้จัดทำ
หลักเพื่อชี้แนวเขตแดนทางบกระหว่างประเทศทั้งสอง

ได้ตกลงกันดังต่อไปนี้

ข้อ 1

จะร่วมกันดำเนินการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบกระหว่างราชอาณาจักรไทย
กับราชอาณาจักรกัมพูชาให้เป็นไปตามเอกสารต่อไปนี้

(ก) อนุสัญญาว่าชายแดนกับฝรั่งเศสแก้ไขเพิ่มเติมข้อบทแห่งสนธิสัญญา
ฉบับลงวันที่ 3 ตุลาคม รัตนโกสินทรศก 112 (ปี ค.ศ. 1893) ว่าด้วยดินแดนกับข้อตกลงอื่น ๆ
ฉบับลงนาม ณ กรุงปารีส เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ รตนโกสินทรศก 122 (ปี ค.ศ. 1904)

(ข) สนธิสัญญาว่าชายแดนระหว่างสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินสยามกับประธานาธิบดีแห่ง

สาธารณรัฐฝรั่งเศส ฉบับลงนาม ณ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 23 มีนาคม รัตนโกสินทรศก 125 (ปี ค.ศ. 1907) กับพิธีสารว่าด้วยการปักปันเขตแดนแนบท้ายสนธิสัญญาฉบับลงวันที่ 23 มีนาคม รัตนโกสินทรศก 125 (ปี ค.ศ. 1907) และ

(ค) แผนที่ตั้งที่จัดทำขึ้นตามผลงานการปักปันเขตแดนของคณะกรรมการปักปันเขตแดนระหว่างสยามกับอินโดจีนซึ่งจัดตั้งขึ้นตามอนุสัญญาฉบับปี ค.ศ. 1904 และสนธิสัญญาฉบับปี ค.ศ. 1907 กับเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้สนธิสัญญาฉบับปี ค.ศ. 1904 และสนธิสัญญาฉบับปี ค.ศ. 1907 ระหว่างสยามกับฝรั่งเศส

ข้อ 2

1. ให้มีคณะกรรมการจัดทำหลักเขตแดนทางบกของไทย-กัมพูชา ซึ่งต่อไปในที่นี้จะเรียกว่า "คณะกรรมการจัดทำหลักเขตแดนร่วม" ประกอบด้วยประธานร่วม 2 คนและกรรมการอื่น ๆ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากรัฐบาลของแต่ละฝ่าย ให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศแห่งราชอาณาจักรไทยกับที่ปรึกษารัฐบาลกัมพูชาผู้รับผิดชอบกิจการชายแดนแห่งราชอาณาจักรกัมพูชาเป็นประธานร่วม รัฐบาลของประเทศทั้งสองจะแจ้งการแต่งตั้งดังกล่าวต่อกันภายในหนึ่งเดือนหลังจากบันทึกความเข้าใจฉบับนี้เริ่มใช้บังคับ

2. คณะกรรมการจัดทำหลักเขตแดนร่วมจะประชุมกันปีละครั้งในประเทศไทยและประเทศกัมพูชาสลับกัน ในกรณีที่จำเป็น คณะกรรมการจัดทำหลักเขตแดนร่วมอาจประชุมกันสมัยพิเศษเพื่อหารือเรื่องเร่งด่วนที่อยู่ในขอบข่ายอำนาจหน้าที่

3. ให้คณะกรรมการจัดทำหลักเขตแดนร่วมมีอำนาจหน้าที่ต่อไปนี้

(ก) รับผิดชอบในการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบกเป็นไปตามข้อ 1

(ข) พิจารณาและรับรองแผนแม่บทและข้อกำหนดอำนาจหน้าที่ในการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนร่วม

(ค) กำหนดความเร่งด่วนของพื้นที่ที่จะสำรวจและจัดทำหลักเขตแดน

(ง) มอบหมายงานสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนให้คณะอนุกรรมการเทคนิคว่าซึ่งจะกล่าวถึงในข้อ 3 ต่อไป และควบคุมดูแลและติดตามการดำเนินการให้เป็นผลตามที่มอบหมาย

(จ) พิจารณารายงานหรือข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เสนอโดยคณะอนุกรรมการเทคนิคร่วม

(๑) ผลลัพธ์ที่แสดงเส้นเขตแดนทางบกที่ได้สำรวจและจัดทำหลักเขตแดน
ทางบกแล้ว และ

(๒) แต่งตั้งคณะกรรมการใด ๆ เพื่อปฏิบัติงานเฉพาะรายใด ๆ ที่อยู่ใน
ขอบข่ายอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตแดนร่วม

ข้อ 3

1. ให้มีคณะกรรมการเทคนิคร่วม ประกอบด้วยประธานร่วม 2 คนและ
อนุกรรมการอื่น ๆ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากประธานกรรมการเขตแดนร่วมของแต่ละฝ่าย

2. ให้คณะกรรมการเทคนิคร่วมมีอำนาจหน้าที่ต่อไปนี้

(ก) พิสูจน์ทราบตำแหน่งที่แน่ชัดของหลักเขตแดน 73 หลักซึ่งจัดทำขึ้น
โดยคณะกรรมการปักปันเขตแดนระหว่างสยามกับอินโดจีนเมื่อปี ค.ศ. 1909 และ ค.ศ. 1919
และรายงานผลการพิสูจน์ทราบต่อคณะกรรมการเขตแดนร่วมเพื่อพิจารณา

(ข) จัดทำแผนที่และข้อกำหนดอำนาจหน้าที่ในการสำรวจและจัดทำ
หลักเขตแดนทางบก

(ค) แต่งตั้งชุดสำรวจร่วมเพื่อปฏิบัติงานสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนตามที่ได้
ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการเขตแดนร่วม

(ง) เสนอรายงานหรือข้อเสนอนี้ต่าง ๆ เกี่ยวกับงานสำรวจและจัดทำหลัก
เขตแดนต่อคณะกรรมการเขตแดนร่วม

(จ) จัดทำแผนที่แสดงเส้นเขตแดนทางบกที่ได้สำรวจและจัดทำหลักเขตแดน
ทางบกแล้ว

(ฉ) แต่งตั้งผู้แทนผู้ได้รับมอบอำนาจ ในกรณีที่เป็น เพื่อควบคุมดูแล
งานสนามแทนประธานอนุกรรมการเทคนิคร่วม และ

(ช) แต่งตั้งคณะทำงานทางเทคนิคใด ๆ เพื่อช่วยงานเฉพาะรายใด ๆ ที่อยู่ใน
ขอบข่ายอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเทคนิคร่วม

3. ในการปฏิบัติงานสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนในพื้นที่ใด ๆ ชุดสำรวจร่วมจะ

ได้รับการยืนยันความสอดคล้องกับกระบวนทัศน์

ข้อ 4

1. เพื่อความมุ่งประสงค์ของงานสำรวจและจัดทำหลักเขตแดน ให้แบ่งเขตแดนทางบกทั้งหมดออกเป็นหลายตอนตามที่คณะอนุกรรมการเทคนิคจะตกลงกัน
2. เมื่อดำเนินการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนแล้วเสร็จแต่ละตอน ให้ประธานกรรมการเขตแดนร่วมลงนามบันทึกความเข้าใจ และแผนที่ที่จะแนบบันทึกความเข้าใจดังกล่าวซึ่งแสดงตอนที่ดำเนินการแล้วเสร็จไว้

ข้อ 5

เพื่ออำนวยความสะดวกให้การสำรวจตลอดแนวเขตแดนทางบกทั้งหมดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานของรัฐบาลกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานเหล่านั้นจะดำเนินการดำเนินการใด ๆ ที่มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมของพื้นที่ชายแดน เว้นแต่จะดำเนินการดำเนินการของคณะอนุกรรมการเทคนิคเพื่อประโยชน์ในการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดน

ข้อ 6

1. รัฐบาลแต่ละฝ่ายจะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายของตนในการปฏิบัติงานสำรวจและจัดทำหลักเขตแดน
2. รัฐบาลทั้งสองจะรับผิดชอบค่าวัสดุสำหรับหลักเขตแดนหรือหมุดหมายพยานกับการจัดทำและผลิตแผนที่แสดงเส้นเขตแดนทางบกที่ได้สำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบกแล้วอย่างเท่าเทียมกัน

ข้อ 7

1. รัฐบาลของประเทศทั้งสองจะเตรียมการที่จำเป็นเกี่ยวกับการเข้าเมือง การกักกันโรคติดต่อ และพิธีการศุลกากรเพื่ออำนวยความสะดวกแก่การปฏิบัติงานสำรวจและจัดทำหลักเขตแดน
2. โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อุปกรณ์ วัสดุ และเสบียงในปริมาณที่สมควรและสำหรับชุดสำรวจร่วมใช้เฉพาะในการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบก แม้ว่าได้นำข้ามแดน จะไม่ถือเป็นการส่งออกจากประเทศหนึ่งหรือนำเข้าอีกประเทศหนึ่ง และจะไม่ต้องชำระอากรศุลกากรหรือภาษีอื่น ๆ เกี่ยวเนื่องกับการส่งออกหรือนำเข้าซึ่งสินค้า

ข้อ 8

ให้ระงับข้อพิพาทใด ๆ ที่เกิดจากการตีความหรือการบังคับใช้บันทึกความเข้าใจฉบับนี้โดยสันติวิธีด้วยการปรึกษาหารือและการเจรจา

ข้อ 9

บันทึกความเข้าใจฉบับนี้จะเริ่มใช้บังคับในวันลงนามบันทึกความเข้าใจโดยผู้แทนที่ได้รับมอบอำนาจโดยถูกต้องของรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้ลงนามข้างท้ายนี้ซึ่งได้รับมอบอำนาจโดยถูกต้องเพื่อการนี้จากรัฐบาลของแต่ละฝ่ายได้ลงนามบันทึกความเข้าใจนี้ไว้เป็นสำคัญ

ทำขึ้นเป็นฉบับ ณ กรุงพนมเปญ เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2543 เป็นภาษาไทย ภาษาเขมร และภาษาอังกฤษ ฉบับทุกฉบับใช้เป็นหลักฐานได้เท่าเทียมกัน ในกรณีที่มีการตีความแตกต่างกันระหว่างฉบับใด ๆ ให้ใช้ฉบับภาษาอังกฤษ

สำหรับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย

สำหรับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา

ม.ร.ว. สุขุมพันธุ์ บริพัตร
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
แห่งราชอาณาจักรไทย

นายวาร์ คิม ฮง
ที่ปรึกษารัฐบาลผู้รับผิดชอบกิจการชายแดน
แห่งราชอาณาจักรกัมพูชา

Volume 2753, I-48557

[TRANSLATION – TRADUCTION]

MÉMORANDUM D’ACCORD ENTRE LE GOUVERNEMENT DU ROYAUME DE
THAÏLANDE ET LE GOUVERNEMENT DU ROYAUME DU CAMBODGE SUR
LE LEVÉ ET LA DÉMARCATIION DE LA FRONTIÈRE TERRESTRE

Le Gouvernement du Royaume de Thaïlande et le Gouvernement du Royaume du Cambodge,
Désireux de renforcer davantage les relations d’amitié existant entre les deux pays,

Estimant que la démarcation de la frontière terrestre entre le Royaume de Thaïlande et le
Royaume du Cambodge contribuera à éviter les conflits frontaliers résultant de questions fronta-
lières, tout en renforçant les relations d’amitié qui existent entre les deux pays et en facilitant le
déplacement et la coopération des peuples le long de la frontière,

Rappelant le Communiqué conjoint des Premiers ministres du Royaume de Thaïlande et du
Royaume du Cambodge, daté du 13 janvier 1994, convenant d’instaurer le Comité conjoint
thaïlando-cambodgien sur la frontière en temps opportun,

Rappelant aussi la Déclaration conjointe sur l’instauration de la Commission conjointe
thaïlando-cambodgienne sur la démarcation de la frontière terrestre, en date du 21 juin 1997, con-
venant de mettre sur pied la Commission conjointe thaïlando-cambodgienne sur la démarcation de
la frontière terrestre, chargée de placer des bornes pour indiquer la frontière terrestre entre les deux
pays,

Sont convenus de ce qui suit :

Article premier

Le levé et la démarcation de la frontière terrestre entre le Royaume de Thaïlande et le
Royaume du Cambodge seront effectués conjointement, conformément aux documents suivants :

- a) La Convention entre le Siam et la France modifiant les stipulations du Traité du 3 octobre
1893 concernant les territoires et les autres Arrangements, signée à Paris le 13 février 1904;
- b) Le Traité entre Sa Majesté le Roi de Siam et Monsieur le Président de la République
française, signé à Bangkok, le 23 mars 1907 et le Protocole concernant la délimitation des fron-
tières et annexé au Traité du 23 mars 1907; et
- c) Les cartes qui résultent des travaux de démarcation des Commissions de Délimitation de
la Frontière entre l’Indo-Chine et le Siam, établies au titre de la Convention de 1904 et du Traité
de 1907 entre le Siam et la France, et d’autres documents relatifs à l’application de la Convention
de 1904 et du Traité de 1907 entre le Siam et la France.

Article II

1. Une Commission conjointe thaïlando-cambodgienne sur la démarcation de la frontière
terrestre sera établie, ci-après dénommée « Commission conjointe sur la frontière », et sera compo-
sée de deux co-présidents et d’autres membres désignés par leurs Gouvernements respectifs. Le
Vice-Ministre des affaires étrangères du Royaume de Thaïlande et le Conseiller du Gouvernement
royal chargé des affaires frontalières du Royaume du Cambodge seront les co-présidents. Les deux

Gouvernements se communiqueront les désignations des autres membres dans un délai d'un mois après l'entrée en vigueur du présent Mémoire d'accord.

2. La Commission conjointe sur la frontière se réunira une fois par an, en alternance en Thaïlande et au Cambodge. Au besoin, la Commission conjointe sur la frontière peut tenir une réunion spéciale pour aborder des questions urgentes de son ressort.

3. Le mandat de la Commission conjointe sur la frontière sera le suivant :

- a) Être responsable du levé et de la démarcation conjoints de la frontière terrestre conformément à l'article premier;
- b) Examiner et approuver le mandat et le plan-cadre des travaux conjoints de levé et de démarcation;
- c) Déterminer la priorité des zones dont il faut faire le levé et la démarcation;
- d) Confier les travaux de levé et de démarcation à la Sous-Commission technique conjointe comme indiqué à l'article III, et superviser et surveiller leur mise en œuvre;
- e) Examiner les rapports ou les recommandations présentés par la Sous-Commission technique conjointe;
- f) Produire des cartes de la frontière terrestre dont le levé et la démarcation sont terminés; et
- g) Désigner toute Sous-Commission pour entreprendre une tâche spécifique de son ressort.

Article III

1. Une Sous-Commission technique conjointe sera établie et composée de deux co-présidents et d'autres membres désignés par les co-présidents respectifs de la Commission conjointe sur la frontière.

2. La Sous-Commission technique conjointe aura le mandat suivant :

- a) Identifier l'emplacement exact des 73 poteaux-frontière mis en place par les Commissions de délimitation de la frontière entre l'Indo-Chine et le Siam, au cours de la période de 1909 à 1919, et rapporter ses observations à la Commission conjointe sur la frontière pour examen;
- b) Préparer le mandat et le plan-cadre pour le levé et la démarcation conjoints de la frontière terrestre;
- c) Désigner des équipes de relevé conjoints pour procéder au levé et à la démarcation de la frontière terrestre, comme demandé par la Commission conjointe sur la frontière;
- d) Présenter des rapports ou des recommandations sur les travaux de levé et de démarcation à la Commission conjointe sur la frontière;
- e) Préparer des cartes de la frontière terrestre dont le levé et la démarcation sont terminés;
- f) Désigner au besoin un représentant autorisé pour superviser les travaux sur le terrain au nom des co-présidents de la Sous-Commission technique conjointe; et
- g) Désigner tout groupe de travail technique pour prêter assistance dans une tâche spécifique de son ressort.

3. Pour procéder aux travaux de levé et de démarcation dans toute région, l'équipe conjointe de relevé s'assurera d'abord de sa sécurité en matière de mines antipersonnel.

Volume 2753, I-48557

Article IV

1. Aux fins des travaux de levé et de démarcation, toute la longueur de la frontière terrestre commune sera divisée en secteurs à convenir par la Sous-Commission technique conjointe.
2. Une fois terminés le levé et la démarcation de chaque secteur, les co-présidents de la Commission conjointe sur la frontière signeront un Mémorandum d'accord. Une carte reprenant le secteur achevé sera également signée et annexée audit Mémorandum d'accord.

Article V

Pour faciliter le levé effectif sur toute la longueur de la frontière terrestre commune, les autorités de chacun des Gouvernements et leurs agents n'effectueront pas de travaux se traduisant par des changements de l'environnement de la zone frontalière, à l'exception de ceux effectués par la Sous-Commission technique conjointe pour les besoins du levé et de la démarcation.

Article VI

1. Chaque Gouvernement prendra en charge ses propres dépenses pour les travaux de levé et de démarcation.
2. Les coûts des matériaux pour les poteaux ou les bornes de la frontière, ainsi que la préparation et la production de cartes de la frontière terrestre dont le levé et la démarcation sont terminés seront pris en charge à parts égales par les deux Gouvernements.

Article VII

1. Les deux Gouvernements prendront les arrangements nécessaires en matière d'immigration, de quarantaine et de dédouanement, pour faciliter l'exécution des travaux de levé et de démarcation.
2. Plus particulièrement, l'équipement, les matériaux et les fournitures, en quantités raisonnables et à l'usage exclusif des équipes conjointes de levé pour le levé et la démarcation de la frontière terrestre, même s'ils sont transportés au-delà de la frontière, ne seront pas considérés comme des exportations d'un pays ou des importations dans un autre pays, et ne seront pas soumis aux droits de douane ni aux taxes afférentes à l'exportation ou à l'importation de marchandises.

Article VIII

Tout différend survenant au sujet de l'interprétation ou de la mise en œuvre du présent Mémorandum d'accord sera réglé à l'amiable par voie de consultation et de négociation.

Article IX

Le présent Mémorandum d'accord entrera en vigueur le jour de sa signature par les représentants dûment autorisés du Gouvernement du Royaume de Thaïlande et du Gouvernement du Royaume du Cambodge.

Volume 2753, I-48557

EN FOI DE QUOI, les soussignés, à ce dûment autorisés par leurs Gouvernements respectifs, ont signé le présent Mémoire d'accord.

FAIT en deux exemplaires, à Phnom Penh, le 14 juin 2000, en langue thaïe, khmère et anglaise, tous les textes faisant également foi. En cas de divergence d'interprétation, le texte anglais prévaudra.

Pour le Gouvernement du Royaume de Thaïlande :

M. R. SUKHUMBHAND PARIBATRA
Vice-Ministre chargé des affaires étrangères
du Royaume de Thaïlande

Pour le Gouvernement du Royaume du Cambodge :

VAR KIM HONG
Conseiller du Gouvernement royal
chargé des affaires frontalières
du Royaume du Cambodge

២

សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

លេខ០១ សនក ចុះថ្ងៃទី៤ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៥

ស្តីពីការប្តេជ្ញាចិត្តឥតដាក់របបសំរាមរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាក្នុងការបញ្ជូនវិវាទតំបន់ទាំងបួន

(តំបន់មុំបី ប្រាសាទតាមាន់ធំ ប្រាសាទតាមាន់តូច និងប្រាសាទតាក្របី)

ទៅដោះស្រាយនៅតុលាការយុត្តិធម៌អន្តរជាតិ (ICJ)

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

លេខ: ០១ ស.ជ.ក

សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានអនុវត្តយ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួននូវគោលនយោបាយការបរទេសដែលចាក់ឫសក្នុងសន្តិភាព មិត្តភាព និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយប្រជាជាតិនានា ជាពិសេសជាមួយប្រទេសជិតខាង មានព្រំដែនរួម ដែលត្រូវបានបែងចែកឡើង តាំងពីអំឡុងសម័យអាណានិគមបារាំង។

ចាប់តាំងពីទទួលបានឯករាជ្យមក លើកលែងតែក្នុងរបបប្រល័យពូជសាសន៍ខ្មែរក្រហមមួយប៉ុណ្ណោះ កម្ពុជាបានប្រកាន់ខ្ជាប់ជានិច្ចនូវការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់ខ្លួនក្នុងការប្រែក្លាយព្រំដែនរួមទាំងនេះទៅជាតំបន់សន្តិភាព មិត្តភាព កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និងការអភិវឌ្ឍ។ ដំណើរជាតិរបស់យើងតែងជួបការប្រឈមជាច្រើន ប៉ុន្តែកម្ពុជាតែងផ្តល់អាទិភាពដល់ការដោះស្រាយរាល់បញ្ហាព្រំដែនដោយសន្តិវិធី ទោះបីជាខ្លះប្រឈមនឹងភាពតានតឹង និងការបាត់បង់គួរឱ្យសោកស្តាយនូវអាយុជីវិតទាហានដ៏អង់អាចក្លាហានរបស់យើង ដែលឈរជើងការពារអធិបតេយ្យជាតិ និងបូរណភាពទឹកដី។

ការប្តេជ្ញាចិត្តឥតងាករបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាចំពោះការដោះស្រាយដោយសន្តិវិធីត្រូវបានស្តែងឡើងតាមរយៈអាកប្បកិរិយាជាប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់ខ្លួន រួមទាំងការបញ្ជូនវិវាទព្រំដែនទៅកាន់តុលាការយុត្តិធម៌អន្តរជាតិ (ICJ) ដែលបានកាត់ក្តីឱ្យកម្ពុជាឈ្នះម្តង នៅឆ្នាំ ១៩៦២ និងឈ្នះម្តងទៀតនៅឆ្នាំ ២០១៣ នៅក្នុងជម្លោះព្រំដែន ជាមួយប្រទេសថៃ។ សកម្មភាពទាំងនេះឆ្លុះបញ្ចាំងពីការប្តេជ្ញាចិត្តដ៏មោះមុតរបស់កម្ពុជា ចំពោះច្បាប់អន្តរជាតិ និងការដោះស្រាយជម្លោះដោយសន្តិវិធី។

ជាការគួរឱ្យសោកស្តាយ ដែលនៅព្រលឹមថ្ងៃទី២៨ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២៥ វេលាម៉ោងប្រមាណ ៥ និង ៣០នាទីព្រឹក មានករណីផ្ទុះអាវុធមួយបានកើតឡើង នៅពេលដែលកងកម្លាំងយោធាថៃបានបើកការបាញ់ប្រហារមកលើទីតាំងកងទ័ពកម្ពុជា ក្នុងភូមិតេជោមរកត ឃុំមរកត ស្រុកជាំក្សាន្ត ខេត្តព្រះវិហារ ដែលជាតំបន់ត្រូវបានទទួលស្គាល់ថាជាប៉ុស្តិ៍យោធាកម្ពុជាជាយូរមកហើយ។ ការផ្ទុះអាវុធនេះបានបណ្តាលឱ្យទាហានខ្មែរម្នាក់បាត់បង់ជីវិតយ៉ាងអាណោចអាជ័យ។

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានធ្វើការតវ៉ាជាផ្លូវការប្រឆាំងនឹងការប្រើប្រាស់កម្លាំងដោយគ្មានមូលហេតុនេះ ដែលជាការរំលោភយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរមកលើអធិបតេយ្យ បូរណភាពទឹកដី និងគោលការណ៍នៃភាពជាអ្នកជិតខាងល្អ ដែលមានចែងនៅក្នុងអនុស្សរណៈនៃការយោគយល់គ្នាឆ្នាំ២០០០ រវាងប្រទេសទាំងពីរ។

ឧបត្ថម្ភហេតុនេះ គឺស្ថិតក្នុងចំណោមការវិវត្តមួយចំនួនដ៏គួរឱ្យបារម្ភ ដែលបង្ហាញពីដែនកំណត់នៃ
យន្តការដោះស្រាយវិវាទបច្ចុប្បន្ន ជាពិសេសនៅក្នុងការដោះស្រាយចំណុចជម្លោះដ៏យូរលង់ នៅតាមព្រំដែនរួម
របស់យើង។ ដោយមើលឃើញពីបញ្ហានេះ និងដើម្បីផលប្រយោជន៍នៃការធានាបាននូវដំណោះស្រាយ
មួយដោយយុត្តិធម៌ មិនលម្អៀង និងយូរអង្វែង នៅថ្ងៃទី២ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០២៥ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា
បានសម្រេចបញ្ជូនវិវាទនៅតំបន់ដែលមានការសើបចំនួនបួន គឺ តំបន់មុំបី ប្រាសាទតាមាន់ធំ ប្រាសាទតា
មាន់តូច និងប្រាសាទតាក្របី ទៅតុលាការICJ នៅទីក្រុងឡាអេ។ តំបន់ទាំងបួននេះនៅតែមិនទាន់ដាច់ស្រេច
និងមានការសើបយូរយារណាស់មកហើយ ដែលអាចបង្កនូវភាពតានតឹងកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរ ប្រសិនបើមិន
មានការដោះស្រាយនោះទេ។

ការសម្រេចនេះទទួលបានការគាំទ្រជាងកច្ឆន្ទ ពីសមាជិករដ្ឋសភា និងព្រឹទ្ធសភា លើកទី១ នៅថ្ងៃ
ដដែលនោះ។

ស្របពេលនៃការបន្តស្វែងរកដំណោះស្រាយផ្លូវច្បាប់នៅតុលាការICJ រាជរដ្ឋាភិបាលនៅតែប្តេជ្ញា
ចិត្តបន្តការសន្ទនា និងច្រកការទូត។ កម្ពុជានឹងបន្តចូលរួមរកដំណោះស្រាយតាមរយៈក្របខ័ណ្ឌទ្វេភាគី
ដែលមានស្រាប់ ហើយនឹងធ្វើជាម្ចាស់ផ្ទះនៃកិច្ចប្រជុំនៃគណៈកម្មការចម្រុះខណ្ឌសីមា និងបោះបង្គោល
ព្រំដែនគោក (JBC) នៅថ្ងៃទី១៤ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៥ នៅរាជធានីភ្នំពេញ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី
ដោយសារមានការបញ្ជូនវិវាទខាងលើទៅតុលាការICJ នោះ ករណីតំបន់ទាំងបួនខាងលើនឹងមិនត្រូវបាន
ដាក់បញ្ចូលក្នុងរបៀបវារៈនៃសម័យប្រជុំJBC នាពេលខាងមុខនេះ។

កម្ពុជាសង្ឃឹមថា ប្រទេសថៃនឹងសហការបញ្ជូនសំណុំរឿងនេះទៅតុលាការICJ ក្នុងស្មារតីយុត្តិធម៌
ការកសាងទំនុកចិត្ត មិត្តភាពយូរអង្វែង និងភាពជាអ្នកជិតខាងល្អ។ កម្ពុជាបានត្រៀមខ្លួនបន្តកិច្ចដំណើរការនេះ
ដោយឯករាជ្យម្ចាស់ការ ក្នុងករណីដែលមិនមានកិច្ចសហការណាមួយ។

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា សូមអំពាវនាវដល់ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរទាំងអស់ ពិនិត្យដំណើរការនៃការស្វែងរក
ដំណោះស្រាយបញ្ហានេះដោយស្ងប់ស្ងាត់ អត់ធ្មត់ និងសូមកុំធ្វើឱ្យបញ្ហានេះក្លាយជាបញ្ហានៃអារម្មណ៍
ជាតិសាសន៍ ឬជាតិនិយមជ្រុល។ កម្ពុជាសូមគូសបញ្ជាក់ចំពោះសារៈសំខាន់នៃការរក្សាទំនាក់ទំនងជាប្រក្រតី
ជាមួយប្រទេសថៃ ជាពិសេសក្នុងវិស័យពាណិជ្ជកម្ម ទេសចរណ៍ និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការទូលំទូលាយ
លើវិស័យផ្សេងៗទៀត ដើម្បីផលប្រយោជន៍ទៅវិញទៅមក សម្រាប់ប្រជាជនរបស់យើងទាំងពីរ។

ថ្ងៃពុធ ៩កើត ខែជេស្ឋ ឆ្នាំម្សាញ់ សប្តស័ក ព.ស. ២៥៦៩
ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី០២ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៥

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
KINGDOM OF CAMBODIA

រាជរដ្ឋាភិបាល

ROYAL GOVERNMENT

No. ០១៥៣

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

NATION RELIGION KING

Statement by the Royal Government of Cambodia

The Royal Government of Cambodia (RGC) has consistently pursued a foreign policy rooted in peace, friendship, and cooperation among nations, particularly with our neighboring countries, with whom we share borders shaped during the French colonial period.

Since gaining independence, with the exception of the genocidal regime of the Khmers Rouges, Cambodia has remained steadfast in its commitment to transforming these shared borders into zones of peace, friendship, cooperation and development. While the journey has not been without challenges, Cambodia has prioritized the peaceful settlement of border issues, even in the face of occasional tensions and regrettable loss of life among our courageous soldiers who stand in defense of national sovereignty and territorial integrity.

The RGC's unwavering dedication to peaceful resolution is evident in its historical conduct, including the referral of disputes to the International Court of Justice (ICJ), which ruled in Cambodia's favor in 1962 and again in 2013 in our border disputes with Thailand. These actions reflect our deep commitment to international law and the peaceful resolution of conflicts.

Regrettably, in the early hours of 28 May 2025, at approximately 05:30 a.m., an armed incident occurred when Thai military forces opened fire on a Cambodian army position in Techo Morokot Village, Morokot Commune, Choam Khsan District, Preah Vihear Province — an area long recognized as a Cambodian military post. This exchange tragically resulted in the death of a Cambodian soldier.

The RGC has lodged a formal protest against this unprovoked use of force, which constitutes a serious violation of Cambodia's sovereignty, territorial integrity, and the principles of good neighborliness as enshrined in the 2000 Memorandum of Understanding (MOU) between our two nations.

This incident is among several concerning developments that underscore the limitations of current dispute resolution mechanisms in addressing longstanding points of contention along our shared border. In light of this, and in the interest of securing a fair, impartial, and sustainable solution, on 02 June, 2025, the RGC has decided to refer the dispute over four sensitive areas — Mom Bei, Ta Moan Thom Temple, Ta Moan Tauch Temple, and Ta Krabei Temple — to the International Court of Justice in The Hague. These four areas have long remained unresolved and sensitive, with the potential to escalate tensions if left unaddressed.

This decision received unanimous support from the First Joint Congress of the National Assembly and Senate, the same day.

While pursuing legal resolution at the ICJ, the RGC remains committed to dialogue and diplomacy. Cambodia will continue to engage through existing bilateral frameworks and will host the next meeting of the Joint Commission on Demarcation for Land Boundary (JBC) on 14 June 2025 in Phnom Penh. However, given the referral to the ICJ, the four aforementioned areas will not be included on the agenda of the upcoming JBC session.

Cambodia expresses its hope that Thailand will cooperate in jointly referring this case to the ICJ, in the spirit of fairness, trust-building, long-term friendship and good neighborliness. Nevertheless, should cooperation not be forthcoming, Cambodia stands prepared to proceed independently.

The Royal Government urges all Cambodians to approach this issue with calm and restraint, and to refrain from turning it into a matter of ethnic or nationalist sentiment. We emphasize the importance of maintaining normal relations with Thailand, especially in trade, tourism, and broader areas of cooperation, for the mutual benefit of our peoples.

Phnom Penh, 4 June 2025

៣

សេចក្តីសម្រេចរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល

លេខ៧៣ សសរ ចុះថ្ងៃទី៦ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៥

ស្តីពី «ការបង្កើតគណៈកម្មការរៀបចំឯកសារដើម្បីប្តឹងទៅតុលាការយុត្តិធម៌អន្តរជាតិ
ករណីតំបន់មុំបី ប្រាសាទតាមាន់ធំ ប្រាសាទតាមាន់តូច និងប្រាសាទតាក្របី»

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា
លេខ : ៧៣.៧៧.១

សេចក្តីសម្រេច
ស្តីពី

**ការបង្កើតគណៈកម្មការរៀបចំឯកសារដើម្បីប្តឹងទៅតុលាការយុត្តិធម៌អន្តរជាតិ
ករណីតំបន់មុំបី ប្រាសាទតាមាន់ធំ ប្រាសាទតាមាន់តូច និងប្រាសាទតាក្របី**

រាជរដ្ឋាភិបាល

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៨២៣/១៩៨១ ចុះថ្ងៃទី២២ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៣ ស្តីពីការតែងតាំង
រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០២២៤/២០៥ ចុះថ្ងៃទី២១ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២៤ ស្តីពីការតែងតាំង
បំពេញបន្ថែមសមាសភាពរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩២៤/១១៦៩ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២៤ ស្តីពីការកែសម្រួល
និងតែងតាំងសមាសភាពរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/១១២៤/១៤៧៧ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២៤ ស្តីពីការកែសម្រួល
និងតែងតាំងបំពេញបន្ថែមសមាសភាពរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៦១៨/០១២ ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៨ ដែលប្រកាស
ឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- យោងតាមតម្រូវការចាំបាច់របស់រាជរដ្ឋាភិបាល

សម្រេច

ប្រការ១ .-

ត្រូវបានបង្កើតគណៈកម្មការរៀបចំឯកសារដើម្បីប្តឹងទៅតុលាការយុត្តិធម៌អន្តរជាតិ ករណីតំបន់មុំបី ប្រាសាទ
តាមាន់ធំ ប្រាសាទតាមាន់តូច និងប្រាសាទតាក្របី ដែលមានសមាសភាពដូចខាងក្រោម៖

១- ឯកឧត្តម ប្រាក់ សុខុន	ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការបរទេស
និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ	ប្រធាន
២- ឯកឧត្តមបណ្ឌិតសភាចារ្យ ហង់ ជួន ណារ៉ុន	ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី
រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា	អនុប្រធាន

៣- ឯកឧត្តម កើត វិទ្យុ	ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌	អនុប្រធាន
៤- លោកជំទាវបណ្ឌិតសភាចារ្យ ឆៀង សុភុណ	រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងវប្បធម៌និងវិចិត្រសិល្បៈ	អនុប្រធាន
៥- ឯកឧត្តម ឡាំ ងា	រដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុករដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានកិច្ចការព្រំដែន	អនុប្រធាន
៦- ឯកឧត្តមបណ្ឌិត ស៊ា គុសល	រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងការបរទេសនិងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ	អនុប្រធាន
៧- ឯកឧត្តម គង់ ភោគ	រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងការបរទេសនិងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ	សមាជិក
៨- ឯកឧត្តម ជុំ សុទ្ធី	រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងការបរទេសនិងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ	សមាជិក
៩- ឯកឧត្តម ចាន់ សុធី	រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ	សមាជិក
១០- ឯកឧត្តមបណ្ឌិត ស៊ា ម៉ៅ	រដ្ឋលេខាធិការទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី	
	និងជាអនុប្រធានក្រុមប្រឹក្សាអ្នកច្បាប់	សមាជិក
១១- ឯកឧត្តម ហ៊ុន សាគុណ	រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងមហាផ្ទៃ	សមាជិក
១២- ឯកឧត្តម អ៊ុន សុត្វា	រដ្ឋលេខាធិការប្រចាំការ នៃរដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានកិច្ចការព្រំដែន	សមាជិក
១៣- ឯកឧត្តមនាយឧត្តមសេនីយ៍	ឧឡ ពិសេន អគ្គមេបញ្ជាការកងយោធពលខេមរភូមិន្ទ	សមាជិក
១៤- ឯកឧត្តមនាយឧត្តមសេនីយ៍	ម៉ៅ សុធាន់ អគ្គមេបញ្ជាការកងយោធពលខេមរភូមិន្ទ	
	និងជាមេបញ្ជាការកងទ័ពជើងគោក	សមាជិក
១៥- ឯកឧត្តម កែវ ឈា	តំណាងអចិន្ត្រៃយ៍ និងជាឯកអគ្គរាជទូតវិសាមញ្ញ	
	និងពេញសមត្ថភាព នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា	
	ប្រចាំអង្គការសហប្រជាជាតិ	សមាជិក។

ប្រការ២ .-

គណៈកម្មការនេះ មានភារកិច្ចដូចតទៅ៖

- ពិនិត្យនិងសម្រេចជ្រើសរើសមេធាវីអន្តរជាតិការពារក្តីនៅតុលាការយុត្តិធម៌អន្តរជាតិ ករណីតំបន់ម៉ូប៊ី ប្រាសាទតាមាន់ធំ ប្រាសាទតាមាន់តូច និងប្រាសាទតាក្របី តាមសំណើរបស់ក្រុមការងារកិច្ចការច្បាប់
- ពិនិត្យនិងសម្រេចលើឯកសារដែលបានចងក្រងដោយក្រុមការងារកិច្ចការច្បាប់ជាមួយមេធាវីអន្តរជាតិ សម្រាប់បញ្ជូនទៅតុលាការយុត្តិធម៌អន្តរជាតិ
- ពិនិត្យនិងសម្រេចលើការងាររបស់ក្រុមការងារកិច្ចការការទូតតាមការចាំបាច់
- ធ្វើទំនាក់ទំនងការងារជាមួយតុលាការយុត្តិធម៌អន្តរជាតិ ដើម្បីដំណើរការនីតិវិធីច្បាប់ ក្នុងការប្តឹងទៅតុលាការយុត្តិធម៌អន្តរជាតិ
- ធ្វើជាតំណាងរបស់កម្ពុជានៅចំពោះមុខតុលាការយុត្តិធម៌អន្តរជាតិ ចាប់ពីដំណាក់កាលនៃការដាក់ពាក្យប្តឹងរហូតដល់ការបញ្ចប់នីតិវិធីរបស់តុលាការយុត្តិធម៌អន្តរជាតិ
- រាយការណ៍អំពីលទ្ធផលការងារ និងស្នើសុំការណែនាំតាមការចាំបាច់ពីប្រមុខរាជរដ្ឋាភិបាល
- អនុវត្តភារកិច្ចផ្សេងៗទៀតតាមការប្រគល់ពីប្រមុខរាជរដ្ឋាភិបាល។

ប្រការ៣ .-

គណៈកម្មការនេះ មានក្រុមការងារចំណុះចំនួន២(ពីរ) ដូចខាងក្រោម៖

- ក្រុមការងារកិច្ចការច្បាប់
- ក្រុមការងារកិច្ចការការទូត។

ប្រការ៤ .-

ក្រុមការងារកិច្ចការច្បាប់ មានសមាសភាពដូចខាងក្រោម៖

១- ឯកឧត្តម អឺត វិទ្យ	ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌	ប្រធាន
២- ឯកឧត្តមបណ្ឌិតសភាចារ្យ សុភ សុផាន់ណា	ទេសរដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកបេសកកម្មពិសេស	អនុប្រធាន
៣- ឯកឧត្តម ឡាំ ជា	រដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុករដ្ឋលេខាធិការដ្ឋាន	
	កិច្ចការព្រំដែន	អនុប្រធាន
៤- ឯកឧត្តមបណ្ឌិត ស៊ា គុសល	រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងការបរទេស	
	និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ	អនុប្រធាន
៥- ឯកឧត្តមបណ្ឌិត ស៊ា ម៉ៅ	រដ្ឋលេខាធិការទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី	
	និងជាអនុប្រធានក្រុមប្រឹក្សាអ្នកច្បាប់	សមាជិក
៦- ឯកឧត្តម តាន់ហ៊ាង ជាវណ្ណ	រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងយុត្តិធម៌	សមាជិក
៧- ឯកឧត្តម សេង ឌីណា	រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងយុត្តិធម៌	សមាជិក
៨- ឯកឧត្តម ស៊ឹម សុខម្ព	រដ្ឋលេខាធិការ	
	នៃរដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានកិច្ចការព្រំដែន	សមាជិក
៩- ឯកឧត្តមនាយឧត្តមសេនីយ៍ វង្ស ពិសេន	អគ្គមេបញ្ជាការកងយោធពលខេមរភូមិន្ទ	សមាជិក
១០- ឯកឧត្តមនាយឧត្តមសេនីយ៍ ម៉ៅ សុផាន់	អគ្គមេបញ្ជាការកងយោធពលខេមរភូមិន្ទ	
	និងជាមេបញ្ជាការកងទ័ពជើងគោក	សមាជិក
១១- ឯកឧត្តម កែវ វិសិដ្ឋ	អនុរដ្ឋលេខាធិការក្រសួងការបរទេស	
	និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ	សមាជិក
១២- ឯកឧត្តម សាង គូនិច	អនុរដ្ឋលេខាធិការក្រសួងយុត្តិធម៌	សមាជិក
១៣- ឯកឧត្តម អេន សុខឡាន	អនុរដ្ឋលេខាធិការ	
	នៃរដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានកិច្ចការព្រំដែន	សមាជិក
១៤- ឯកឧត្តម ផល ពិសាល	អនុរដ្ឋលេខាធិការ	
	នៃរដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានកិច្ចការព្រំដែន	សមាជិក
១៥- ឯកឧត្តម វ៉ាអ៊ុល ម៉ាក ជេណា	ទីប្រឹក្សាពន្ធុរកិច្ច	សមាជិក
១៦- លោកជំទាវ ជានី ច័ន្ទ្រស្និទ្ធយុត្ត	សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាអ្នកច្បាប់	សមាជិក
១៧- ឯកឧត្តម ថុ សំណាង	អគ្គនាយក នៃអគ្គនាយកដ្ឋានកិច្ចការច្បាប់	
	ក្នុងស៊ីល និងព្រំដែន នៃក្រសួងការបរទេស	
	និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ	សមាជិក
១៨- លោក សៅ ខូរ៉ាឌីន	អគ្គនាយករង នៃអគ្គនាយកដ្ឋានកិច្ចការច្បាប់	
	ក្នុងស៊ីល និងព្រំដែន នៃក្រសួងការបរទេស	
	និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ	សមាជិក

- ១៩- លោក **ឆន ម៉ូល** អនុប្រធាននាយកដ្ឋានកិច្ចការច្បាប់
និងសន្តិសញ្ញា នៃអគ្គនាយកដ្ឋានកិច្ចការច្បាប់
ក្នុងស៊ុល និងព្រំដែន នៃក្រសួងការបរទេស
និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ សមាជិក
- ២០- លោក **ជូ វិធីប្រសាទ** ប្រធានការិយាល័យកិច្ចការព្រំដែន
នៃអគ្គនាយកដ្ឋានកិច្ចការច្បាប់ ក្នុងស៊ុល
និងព្រំដែន នៃក្រសួងការបរទេស
និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ សមាជិក
- ២១- លោក **នាយ ឆន្ទៈ** អនុប្រធានការិយាល័យកិច្ចការព្រំដែន
នៃអគ្គនាយកដ្ឋានកិច្ចការច្បាប់ ក្នុងស៊ុល
និងព្រំដែន នៃក្រសួងការបរទេស
និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ សមាជិក។

ក្រុមការងារកិច្ចការច្បាប់ មានភារកិច្ចដូចតទៅ៖

- ពិនិត្យនិងផ្តល់យោបល់លើបញ្ជីឈ្មោះមេធាវីដែលបានមកពីក្រសួងការបរទេសនិងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ ដើម្បីដាក់ជូនគណៈកម្មការពិនិត្យនិងសម្រេច
- រៀបចំនិងចងក្រងឯកសារជាមួយមេធាវីអន្តរជាតិសម្រាប់បញ្ជូនទៅតុលាការយុត្តិធម៌អន្តរជាតិ ដើម្បីដាក់ជូនគណៈកម្មការពិនិត្យនិងសម្រេច
- សិក្សា ស្រាវជ្រាវ និងផ្តល់យោបល់ផ្នែកច្បាប់ជូនគណៈកម្មការ
- អនុវត្តភារកិច្ចផ្សេងទៀតតាមការប្រគល់ពីប្រធានគណៈកម្មការ។

ប្រការ៥ .-

ក្រុមការងារកិច្ចការការទូត មានសមាសភាពដូចខាងក្រោម៖

- ១- លោកជំទាវ **វិហារ សោភា** រដ្ឋលេខាធិការប្រចាំការ
ក្រសួងការបរទេសនិងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ ប្រធាន
- ២- ឯកឧត្តម **ហែម ក្រាញ់តូនី** រដ្ឋលេខាធិការទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី អនុប្រធាន
- ៣- ឯកឧត្តម **គង់ ភោគ** រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងការបរទេសនិងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ អនុប្រធាន
- ៤- ឯកឧត្តម **ហាស គឹមហេង** រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងការបរទេសនិងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ អនុប្រធាន
- ៥- ឯកឧត្តម **កាត់ ថាវិទូ** រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងការបរទេសនិងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ អនុប្រធាន
- ៦- ឯកឧត្តម **អ៊ុន ចេនា** រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងការបរទេសនិងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ សមាជិក
- ៧- ឯកឧត្តម **អ៊ុក សោភ័ណ** រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងការបរទេសនិងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ
និងជានាយកឧទ្ធរណ៍យុត្តិធម៌ខ្មែរក្រហមនាយករដ្ឋមន្ត្រី ប្រាក់ សុខុន សមាជិក
- ៨- ឯកឧត្តម **នាយ មករា** អគ្គនាយក នៃអគ្គនាយកដ្ឋានអាស៊ី-ប៉ាស៊ីហ្វិក
នៃក្រសួងការបរទេសនិងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ សមាជិក

- ៩- ឯកឧត្តម **ឈុត ប៊ុនឆ្មារ** អគ្គនាយក នៃអគ្គនាយកដ្ឋានអឺរ៉ុប អាមេរិក និងអាហ្វ្រិក-មជ្ឈិមបូព៌ា នៃក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ សមាជិក
- ១០- ឯកឧត្តម **ធុច ជានីន** អគ្គនាយកស្តីទី នៃអគ្គនាយកដ្ឋានសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ នៃក្រសួងការបរទេសនិងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ សមាជិក
- ១១- លោក **ឡៅ សុខសំភា** ប្រធាននាយកដ្ឋានកិច្ចការព្រំដែន នៃអគ្គនាយកដ្ឋានកិច្ចការច្បាប់ ក្នុងស៊ីល និងព្រំដែន នៃក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ សមាជិក
- ១២- លោក **សុភ សុឆារ៉ា** អនុប្រធាននាយកដ្ឋានកិច្ចការព្រំដែន នៃអគ្គនាយកដ្ឋានកិច្ចការច្បាប់ ក្នុងស៊ីល និងព្រំដែន នៃក្រសួងការបរទេសនិងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ សមាជិក។

ក្រុមការងារកិច្ចការការទូត មានការកិច្ចជូជូតទៅ៖

- សម្របសម្រួលជាមួយស្ថានតំណាងកម្ពុជានៅបរទេសក្នុងទំនាក់ទំនងពាក់ព័ន្ធនឹងឯកសារនានាជាមួយមេធាវីអន្តរជាតិ
- អនុវត្តការកិច្ចផ្សេងទៀតតាមការប្រគល់ពីប្រធានគណៈកម្មការ។

ប្រការ៦ .-

អនុប្រធាននិងសមាជិកនៃគណៈកម្មការនិងក្រុមការងារចំណុះគណៈកម្មការ ត្រូវចូលរួមប្រជុំតាមការអញ្ជើញរបស់ប្រធាន។ ក្នុងករណីប្រធានអវត្តមាន ប្រធានអាចប្រគល់សិទ្ធិជូនអនុប្រធានមួយរូបដឹកនាំកិច្ចប្រជុំជំនួស។

ប្រការ៧ .-

គណៈកម្មការនិងក្រុមការងារចំណុះគណៈកម្មការ អាចអញ្ជើញឥស្សរជន តំណាងក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ និងជំនាញការជាតិនិងអន្តរជាតិ ចូលរួមប្រជុំ ពិគ្រោះយោបល់ តាមការចាំបាច់។

ប្រការ៨ .-

គណៈកម្មការ មានសិទ្ធិប្រើត្រារបស់ក្រសួងការបរទេសនិងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ ដើម្បីដំណើរការការងារ។

ប្រការ៩ .-

ការចំណាយរបស់គណៈកម្មការនិងក្រុមការងារចំណុះគណៈកម្មការ ជាបន្ទុកចំពោះរបស់ក្រសួងការបរទេសនិងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ។

ប្រការ១០ .-

បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយណាដែលផ្ទុយនឹងសេចក្តីសម្រេចនេះ ត្រូវទុកជានិរាករណ៍។

ប្រការ១១ .-

រដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ រដ្ឋមន្ត្រីគ្រប់ក្រសួងនិងប្រធានគ្រប់ស្ថាប័នដែលពាក់ព័ន្ធ និងសាមីខ្លួន ត្រូវទទួលបន្ទុក អនុវត្តសេចក្តីសម្រេចនេះ តាមភារកិច្ចរៀងៗខ្លួនចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខាតទៅ។

ថ្ងៃ ព្រហស្បតិ៍ ១១ ខែ មេសា ឆ្នាំ២០២៥ ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១១ ខែ មេសា ឆ្នាំ២០២៥

សម្តេចមហាបវរនាយក ហ៊ុន ម៉ាណែត

កន្លែងទទួល៖

- ក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភា
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា
- ឧទ្ធរណ៍យសដ្ឋានបរិស្ថាននយោបាយរដ្ឋមន្ត្រី
- ឧទ្ធរណ៍យសដ្ឋានឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- ដូចប្រការ១១
- រាជកិច្ច
- ឯកសារ កាលប្បវត្តិ

៤

លិខិតលេខ០៦៥/២៥/សសក.សក ចុះថ្ងៃទី៧ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៥
របស់អគ្គកូដស៊ុលកម្ពុជាប្រចាំខេត្តស្រះកែវ
ធ្វើជូនក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិកម្ពុជា
ស្តីពីការដឹងប្រកាសប្រកាស និងប្រកាសប្រកាសដោយឯកតាភាគី

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ស្ថានអគ្គរុក្ខស៊ីលកម្ពុជា
ប្រចាំខេត្តស្រះកែវ

លេខ: ០៦៨/២៨/កសិក.សក

សូមគោរពជូន
ឯកឧត្តមឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី
រដ្ឋមន្ត្រីការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ

អម្បបញ្ជី: របាយការណ៍ស្តីអំពីបច្ចុប្បន្នភាពនៃស្ថានភាពព្រំដែនថៃ-កម្ពុជា ។

ខ្ញុំបាទមានកិត្តិយសសូមគោរពជម្រាបជូន **ឯកឧត្តមឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី** មេត្តាជ្រាបជំនួញខ្ពង់ខ្ពស់ថា នៅព្រឹកថ្ងៃទី០៧ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៥ ស្ថានអគ្គរុក្ខស៊ីលកម្ពុជា ប្រចាំខេត្តស្រះកែវ បានទទួលព័ត៌មានពីយោធាថៃ ដែលប្រចាំការនៅតំបន់ព្រំដែនខេត្តស្រះកែវ បានឲ្យដឹងថា ចាប់ពីថ្ងៃទី០៧ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៥ តទៅ ច្រកតំបន់ និងច្រករបៀង រវាងព្រំដែនថៃ និងកម្ពុជា ត្រូវបានបិទជាបណ្តោះអាសន្ន (ឯកភោគី) ដើម្បីរង់ចាំការចរចាពាក់ព័ន្ធករណីជម្លោះវិវាទព្រំដែនគោករវាងថៃ-កម្ពុជា បន្ទាប់ពីការកើតមុជានានាបដិសេធមិនព្រមចរចា ៤ចំណុច គឺតំបន់ប្រាសាទតាម៉ាន់តូច តាម៉ាន់ជំ តាក្របី និងតំបន់ម៉ុបី នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំពេញអង្គគណៈកម្មាធិការចម្រុះព្រំដែន (JBC) ដែលនឹងប្រព្រឹត្តទៅនៅថ្ងៃទី១៤ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៥ ខាងមុខនេះ ដោយទាមទារឱ្យភាគីថៃដោះស្រាយនៅតុលាការយុត្តិធម៌អន្តរជាតិ (ICJ)។

សូមគោរពជម្រាបបញ្ជាក់ជូនថា ច្រកតំបន់ ច្រករបៀង នៅតាមបណ្តោយខេត្តនានា ជាប់ព្រំដែនថៃ-កម្ពុជា ក៏នឹងត្រូវបិទជាបន្តបន្ទាប់ផងដែរ។ ស្ថានអគ្គរុក្ខស៊ីលនឹងរាយការណ៍បន្ថែមនៅពេលទទួលបានព័ត៌មានជាក់លាក់។

សេចក្តីជូនបានគោរពជម្រាបជូន សូម **ឯកឧត្តមឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី** មេត្តាជ្រាប និងទទួលនូវការគោរពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ពីខ្ញុំបាទ។

ថ្ងៃសៅរ៍ ១២កើត ខែជេស្ឋ ឆ្នាំម្សាញ់ ស.វ.ស. ២៥៦៩

ធ្វើនៅស្រះកែវ ថ្ងៃទី០៧ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៥

អគ្គរុក្ខស៊ីល

គឹម សុវណ្ណា

ឈ្មោះជូន:

- ស្ថានអគ្គរុក្ខស៊ីល ប្រចាំព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

រសយថ្នាធិ: លេខ ១១/២២ ព្រឹត្តិស្ថានសន្តិសុខប្រចាំខេត្ត
ស្រះកែវ ខេត្តស្រះកែវ ២៨១២០ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ទូរស័ព្ទ/ទូរសារ : (+៨៥៥) ៣៨ ២៣០ ២០៣
សារអ៊ីម៉ែល: canecg.sak@mfaic.gov.kh

៥

សេចក្តីប្រកាសព័ត៌មានរបស់

រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានកិច្ចការព្រំដែន

ស្តីពីលទ្ធផលនៃកិច្ចប្រជុំពេញអង្គលើកទី៦របស់គណៈកម្មការចម្រុះព្រំដែន

(JBC) កម្ពុជា-ថៃ ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៥

**ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ**

រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានកិច្ចការព្រំដែន

លេខ*៩៩៩៩៩៩*.....

សេចក្តីប្រកាសព័ត៌មាន

ភាគីកម្ពុជា និងភាគីថៃបានរៀបចំកិច្ចប្រជុំគណៈកម្មការចម្រុះព្រំដែន (JBC) កម្ពុជា-ថៃ លើកទី៦ នៅថ្ងៃទី១៤ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៥ នៅរាជធានីភ្នំពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដើម្បីបន្តពិភាក្សា និងជំរុញ ការងារខណ្ឌសីមា និងបោះបង្គោលព្រំដែនគោករវាងប្រទេសទាំងពីរ។ មុនកិច្ចប្រជុំពេញអង្គ JBC គឺមាន កិច្ចប្រជុំចង្អៀតរវាងភាគីកម្ពុជា-ថៃ ដោយភាគីកម្ពុជាដឹកនាំដោយឯកឧត្តម **ឡាំ ង៉ា** រដ្ឋមន្ត្រី ទទួលបន្ទុករដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានកិច្ចការព្រំដែន និងជាប្រធានគណៈកម្មការចម្រុះព្រំដែនកម្ពុជា និងឯកឧត្តម **ប្រាសាស ប្រាសាសវិនិច្ឆ័យ** ទីប្រឹក្សាក្រសួងការបរទេសថៃ និងជាប្រធានគណៈកម្មការចម្រុះព្រំដែនថៃ។ បន្ទាប់ពីកិច្ចប្រជុំចង្អៀត ភាគីទាំងពីរ បានបន្តពិភាក្សាក្នុងកិច្ចប្រជុំពេញអង្គនៃគណៈកម្មការចម្រុះព្រំដែន (JBC) កម្ពុជា-ថៃ ដោយបានឯកភាពអនុម័តលើរបៀបវារៈចំនួន៤ ដូចខាងក្រោម៖

- **ទី១.** ពិនិត្យ និងអនុម័តលើកំណត់ហេតុកិច្ចប្រជុំលើកទី៤ របស់អនុគណៈកម្មការ បច្ចេកទេសចម្រុះព្រំដែន (JTSC) កម្ពុជា-ថៃ ថៃ-កម្ពុជា ចុះថ្ងៃទី១៤ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៤ នៅខេត្តសៀមរាប ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- **ទី២.** ពិនិត្យ និងពិភាក្សាលើការកែសម្រួល TOR ឆ្នាំ២០០៣ ពាក់ព័ន្ធការផលិតផែនទី អ័រតូហ្វូតូ (ជំហាន២ ក្នុងចំណុច៤ នៃ TOR)
- **ទី៣.** ពិភាក្សា និងអនុម័តលើការបញ្ជូនក្រុមវាស់វែងចម្រុះ ចុះវាស់វែង និងខណ្ឌសីមាព្រំដែន នៅលើដីជាក់ស្តែង នៅចន្លោះទីតាំងពិតប្រាកដនៃបង្គោលព្រំដែនដែលបានឯកភាពគ្នា (កំណត់ខ្សែព្រំដែនដើរតាមផ្លូវទឹក និងកំណត់ខ្សែត្រង់)
- **ទី៤.** ពិភាក្សាលើសេចក្តីណែនាំលើការវាស់វែងនៅ Sector 6 (ចំណុច IX នៃកិច្ចប្រជុំ លើកទី៤ និងកិច្ចប្រជុំពិសេសរបស់ JBC ឆ្នាំ២០០៩)។

នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំគណៈកម្មការចម្រុះព្រំដែន (JBC) កម្ពុជា-ថៃ ឯកឧត្តម **ឡាំ ង៉ា** រដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុក រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានកិច្ចការព្រំដែន និងជាប្រធានគណៈកម្មការចម្រុះព្រំដែនកម្ពុជា បានជម្រាបជូនសមាជិកថៃថា ដើម្បីជាប្រយោជន៍ធានាបាននូវដំណោះស្រាយលើបញ្ហាព្រំដែនប្រកបដោយយុត្តិធម៌ មិនសម្លឹង និងជា ដំណោះស្រាយស្ថាពរសម្រាប់ប្រទេសទាំងពីរ ភាគីកម្ពុជាបានស្នើភាគីថៃចូលរួមជាមួយភាគីកម្ពុជាក្នុងការ នាំយកវិវាទព្រំដែននៅតំបន់មុំបី ប្រាសាទតាមាន់ធំ ប្រាសាទតាមាន់តូច និងប្រាសាទតាក្របី ទៅក្នុងការ

យុត្តិធម៌អន្តរជាតិ (ICJ) និងបានបញ្ជាក់សាជាថ្មីអំពីជំហររបស់កម្ពុជា ក្នុងការចាប់ផ្តើមដំណើរការនីតិវិធីច្បាប់ដោយឯករាជ្យម្ចាស់ការ ទោះបីជាភាគីថៃបដិសេធសមត្ថកិច្ចរបស់តុលាការយុត្តិធម៌អន្តរជាតិ (ICJ) ក៏ដោយ។ លើសពីនេះទៀត ភាគីកម្ពុជាអះអាងបន្ថែមនៅចំពោះមុខភាគីថៃថា ចាប់ពីពេលនេះតទៅតំបន់ទាំងបួននេះ លែងជាប្រធានបទ ឬកម្មវត្ថុនៃការពិភាក្សា និងដោះស្រាយនៅក្នុងក្របខណ្ឌគណៈកម្មការចម្រុះព្រំដែន (JBC) កម្ពុជា-ថៃ ទៀតហើយ។

ជាមួយគ្នានេះ ឯកឧត្តម **ឡាំ ង៉ា** បានបញ្ជាក់ថា ក្រៅពីតំបន់ទាំងបួនដែលស្ថិតក្នុងបណ្តឹងទៅតុលាការយុត្តិធម៌អន្តរជាតិ(ICJ) ភាគីកម្ពុជានៅតែប្រកាន់ជំហរនិងសុច្ឆន្ទៈក្នុងការបន្តសហការជាមួយភាគីថៃដើម្បីជំរុញការវាស់វែង ខណ្ឌសីមា និងបោះបង្គោលព្រំដែន ដោយប្រើប្រាស់យន្តការគណៈកម្មការចម្រុះព្រំដែន (JBC) កម្ពុជា-ថៃ។

ឯកឧត្តម **ឡាំ ង៉ា** ក៏បានបញ្ជាក់អំពីគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាក្នុងការប្រកាន់យកនូវសន្តិភាពនិយម និងចង់បានព្រំដែនមួយប្រកបដោយសន្តិភាព មិត្តភាព និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការល្អជាមួយភាគីថៃ ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត និងផែនទីដែលបានឯកភាពគ្នា ដូចមានចែងក្នុងអនុស្សរណៈនៃការយោគយល់គ្នា (MOU) ឆ្នាំ ២០០០ ដែលភាគីទាំងពីរបានឯកភាពគ្នាប្រើប្រាស់ផែនទីមាត្រដ្ឋាន១/២០០.០០០ ស្របតាមស្មារតីនៃអនុសញ្ញាបារាំង-សៀមឆ្នាំ១៩០៤ និងសន្ធិសញ្ញាបារាំង-សៀមឆ្នាំ១៩០៧ ដើម្បីអនុវត្តការងារខណ្ឌសីមានិងបោះបង្គោលព្រំដែន។ ក្នុងន័យនេះ ភាគីកម្ពុជាបានបដិសេធយ៉ាងដាច់ខាតមិនទទួលស្គាល់ផែនទីដែលភាគីថៃបានគូសដាងកតោភាគីហើយយកមកប្រើប្រាស់ជាសំអាង ដែលជាប្រភពចម្បងនាំមកនូវជម្លោះព្រំដែនដ៏រ៉ាំរ៉ៃ នាពេលកន្លងមក ក៏ដូចជាពេលបច្ចុប្បន្ន និងទៅអនាគត។

កិច្ចប្រជុំគណៈកម្មការចម្រុះព្រំដែន (JBC) កម្ពុជា-ថៃ បានប្រព្រឹត្តទៅក្នុងបរិយាកាសមិត្តភាពយោគយល់គ្នា ក្នុងស្មារតីពិភាក្សាគ្នាបើកចំហទៅវិញទៅមក និងប្រកបដោយភាពវិជ្ជមាន។ កិច្ចប្រជុំនេះបានបញ្ចប់ការពិភាក្សាទាំងស្រុងលើរបៀបវារៈដែលបានឯកភាពគ្នា និងបានចុះហត្ថលេខាលើកំណត់ហេតុជាផ្លូវការ នៅថ្ងៃអាទិត្យ ទី១៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៥។ ភាគីទាំងពីរឯកភាពគ្នាគ្រោងជួបប្រជុំគ្នាសាជាថ្មីនៅខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២៥ ខាងមុខ។

ថ្ងៃអាទិត្យ ៥រោច ខែជេស្ឋ ឆ្នាំឃ្លា ស.បុស័ក ព.ស.២៥៦៩
ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី១៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៥

៦

លិខិតរបស់ឯកអគ្គរាជទូតនិងជាតំណាងអចិន្ត្រៃយ៍កម្ពុជា

ប្រចាំអង្គការសហប្រជាជាតិ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៥

**បន្ទាញការតវ៉ាករណីជម្លោះលើអធិបតេយ្យភាពខ្មែរ ដែលឈ្លានពានដោយទាហានថៃ
ទៅអង្គការសហប្រជាជាតិអំពីការសម្រេចចិត្តរបស់កម្ពុជាក្នុងការដាក់ពាក្យបណ្តឹងទៅ ICJ
នាអង្គប្រជុំសន្តិភាពលើកទី៧៩នៃអង្គការសហប្រជាជាតិ**

Seventy-ninth session
Agenda item 32
Prevention of armed conflict

**Letter dated 16 June 2025 from the Permanent Representative
of Cambodia to the United Nations addressed to the
Secretary-General**

On instructions from my Government, I have the honour to inform you that, on 15 June 2025, the Royal Government of Cambodia submitted a letter to the Registrar of the International Court of Justice, expressing its intention to file an application concerning the ongoing and unresolved border issues between the Kingdom of Cambodia and the Kingdom of Thailand, in accordance with the Court’s established procedures (see annex).

Despite the existence of the Franco-Siamese treaties of 1904 and 1907, as well as the maps prepared by the Commission of Delimitation between Indo-China and Siam in accordance with the two treaties, the border disputes between Cambodia and Thailand have persisted for decades. While the International Court of Justice rendered judgments in 1962 and again in 2013 – both affirming Cambodia’s sovereignty over the Temple of Preah Vihear and its surrounding promontory – tensions remain in other contested areas, including Mom Bei, Tamone Thom Temple, Tamone Touch Temple and Ta Krabey Temple.

Most recently, on 28 May 2025, a serious armed confrontation occurred in the Mom Bei area when Thai military forces opened fire on a Cambodian army unit stationed inside our sovereign territory, resulting in the tragic loss of a Cambodian soldier. In the aftermath, thousands of heavily armed troops were deployed on both sides of the border, raising the spectre of a renewed large-scale conflict reminiscent of the hostilities between 2008 and 2011. Such an escalation poses a grave threat not only to our two nations but also to peace, security and stability in the broader region.

The Kingdom of Cambodia has consistently advocated for the peaceful resolution of disputes through dialogue and in accordance with international law, while always striving to promote mutual respect and understanding with Thailand. However, repeated attempts at bilateral negotiations have failed, hindered by a lack of political will from the Thai authorities, their persistent reliance on a unilaterally drawn map, and actions that encroach upon Cambodian sovereignty. The recent threat by the Commander of Thai Military Region 2 to resolve the dispute by force exemplifies this pattern of unfriendly behaviour. Another deeply worrying development is the widespread rise of extreme nationalist sentiment, fuelled largely

25-09901 (E) 250625

Please recycle

A/79/952

by irresponsible remarks from the Thai army and certain political figures, risking the incitement of ethnic hatred or even ethnic conflict.

In the light of the seriousness and urgency of the current situation, and in keeping with our utmost commitment to preventing the current rising tension from spiralling into an armed conflict that endangers civilian lives, the Royal Government of Cambodia finds itself with no alternative but to seek recourse through the International Court of Justice, requesting adjudication of the long-standing border disputes concerning the aforementioned four sites. We firmly believe that peace can only endure when it is built on the solid foundation of justice, impartiality and respect for international law, so that our two peoples can live side by side as good neighbours for generations to come.

In this regard, I should be grateful if you would circulate the present letter and its annex as a document of the seventy-ninth session of the General Assembly under agenda item 32, prevention of armed conflict.

(Signed) Chhea Keo
Ambassador and Permanent Representative of
the Kingdom of Cambodia to the United Nations

Annex to the letter dated 16 June 2025 from the Permanent Representative of Cambodia to the United Nations addressed to the Secretary-General

The recurring border problems that Cambodia faces with Thailand, the dialogue of the deaf that characterizes the meetings of the Joint Commission on the Demarcation of Land Boundary that brings our two countries together to discuss these issues, and the recent tension that resulted in the death of a Cambodian soldier, lead me to inform you of the Royal Government of Cambodia's imminent intention to file, in accordance with the required procedures, an application with the International Court of Justice.

The long-standing border disputes between the Kingdom of Cambodia and the Kingdom of Thailand have persisted for many decades, despite the existence of the Franco-Siamese treaties of 1904 and 1907, as well as the maps prepared by the Commission of Delimitation between Indo-China and Siam established pursuant to those international instruments.

Although the Court rendered two judgments in 1962 and 2013 confirming Cambodia's sovereignty over the Temple of Preah Vihear and its promontory, tensions persist in other border regions, notably in the areas of MOM BEI, TAMONE TOUCH Temple, TAMONE THOM Temple, and TA KRABEY Temple. More recently, on 28 May 2025, a serious armed confrontation erupted once again in the MOM BEI region when Thai military forces opened fire on a Cambodian army position, resulting in the death of a Cambodian soldier. Following this incident, several thousand heavily armed soldiers were deployed on both sides of the border between the Kingdom of Cambodia and the Kingdom of Thailand. This military escalation poses a real risk of triggering a large-scale conflict, similar to the one that opposed the two countries between 2008 and 2011, with potentially serious consequences for both nations as well as for peace, security, and stability throughout the region.

The Kingdom of Cambodia has consistently favoured peaceful means to resolve this dispute, placing emphasis on bilateral dialogue with Thailand, in accordance with international law and based on mutual respect. Despite these repeated efforts, the bilateral process remains at an impasse due to a clear lack of political will on the part of the Thai authorities and, above all, due to their unilateral presentation of the border line and repeated actions that infringe upon Cambodia's sovereignty.

Given the urgency and gravity of this situation, I wish to inform you of our intention to submit an application to the International Court of Justice in the near future.

We are currently consulting the best experts on recourse to your jurisdiction.

Please accept, Mr. Registrar, the assurances of my highest consideration.

(Signed) PRAK Sokhonn

៧

**លិខិតរបស់ឯកអគ្គរាជទូត និងជាតំណាងអចិន្ត្រៃយ៍កម្ពុជា
ប្រចាំអង្គការសហប្រជាជាតិចុះថ្ងៃទី៧ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៥
ធ្វើទៅកាន់អង្គការសហប្រជាជាតិ ស្តីពីការប្តេជ្ញាចិត្តមិនចាករេរបស់កម្ពុជា
ក្នុងការដោះស្រាយវិវាទដោយសន្តិវិធីស្របតាមគោលការណ៍នៃច្បាប់អន្តរជាតិ
និងតាមរយៈតុលាការយុត្តិធម៌អន្តរជាតិ ICJ និងស្មើឱ្យភាគីថៃគោរព MOU2000**

Seventy-ninth session
Agenda item 32
Prevention of armed conflict

Letter dated 7 July 2025 from the Permanent Representative of Cambodia to the United Nations addressed to the Secretary-General

On instructions from my Government, and with reference to my letter dated 16 June 2025 concerning the ongoing border disputes between the Kingdom of Cambodia and the Kingdom of Thailand, I have the honour to bring to your kind attention the statements issued by the Ministry of Foreign Affairs and International Cooperation of the Kingdom of Cambodia, dated 4 and 7 July 2025 (see annexes I and II).

I wish to take this opportunity to reaffirm Cambodia's unwavering commitment to the peaceful settlement of disputes in accordance with the principles and purposes of international law and the Charter of the United Nations. Cambodia aspires to transform the shared border into a zone of peace, stability, cooperation and development for the mutual benefit of both peoples. At the same time, Cambodia will resolutely safeguard its sovereignty and territorial integrity – rights guaranteed to all sovereign States under international law and the Charter – and expects its neighbour to act in the same spirit of mutual respect and peaceful coexistence.

Cambodia, therefore, calls upon Thailand to comply in good faith with its treaty obligations, including the memorandum of understanding of 2000, to cease all unilateral actions on the ground and to engage constructively in the peaceful settlement of disputes, including through the recognized international legal mechanism of the International Court of Justice.

I have the honour to request that the present letter and its annexes be circulated as a document of the General Assembly, under agenda item 32.

(Signed) Chhea Keo
Ambassador and Permanent Representative of Cambodia to the United Nations

25-11108 (E) 150725

A/79/967

Annex I to the letter dated 7 July 2025 from the Permanent Representative of Cambodia to the United Nations addressed to the Secretary-General

Statement of the Ministry of Foreign Affairs and International Cooperation of the Kingdom of Cambodia

The Ministry of Foreign Affairs and International Cooperation of the Kingdom of Cambodia wishes to address recent developments and reaffirm Cambodia's principled position regarding the ongoing border issues with the Kingdom of Thailand, as follows:

1. On 28 May 2025, at approximately 5:30 a.m., Thai armed forces unlawfully entered Cambodian territory and opened fire on a Cambodian military post in Techo Morokot Village, Morokot Commune, Cham Khsan District, Preah Vihear Province. This unprovoked act resulted in the tragic loss of a Cambodian soldier's life. The following day, the Royal Government of Cambodia issued an official protest, firmly condemning this grave violation of Cambodia's sovereignty and territorial integrity, an act in clear contravention of the United Nations Charter, the ASEAN Charter, and the core principles of international law. Cambodia has called for an independent and impartial investigation into the incident and demands accountability and justice for its fallen soldier.

2. In the face of this unjustified use of force, Cambodia has exercised utmost restraint and has taken responsible measures to de-escalate tensions, including sustained communication and engagement at various levels of government and military. Regrettably, the situation has deteriorated further, with increased military deployments on the Thai side prompting necessary defensive measures by Cambodia to prevent further encroachments. Unilateral actions by Thailand – including the closure of border checkpoints without prior consultation, the digging of trenches in sensitive areas, and threats to disrupt essential services, such as cutting internet connection, electricity and oil supply – have significantly heightened tensions. Compounding these challenges is the prolonged paralysis of the Joint Commission on Demarcation of Land Boundary (JBC) due to the absence of response from the Thai side to Cambodia's repeated invitations for dialogue, Thailand's insistence on using a unilaterally drawn map contrarily to the letter and spirit of the Memorandum of Understanding on the Survey and Demarcation of Land Boundary, signed in 2000 (MOU-2000) which clearly provides for the use of maps produced by the Commission of Delimitation of the Boundary between Indo-China and Siam for border demarcation between the two countries, and recent statements by the Thai military alluding to the use of force to solve disputed areas claims. Furthermore, the current tension over several areas along the border could become a repetition of what happened between 2008-2011 and earlier. These circumstances have led Cambodia to conclude that the bilateral mechanism is no longer viable for resolving certain longstanding disputes.

3. In light of the seriousness of the situation and driven by our steadfast commitment to preventing any escalation into open conflict that would endanger civilian lives, Cambodia has decided to refer the dispute over four long-unresolved areas – namely Tamone Thom Temple, Tamone Touch Temple, Ta Krabey Temple, and the Mom Bei area – to the International Court of Justice (ICJ). Cambodia firmly believes that recourse to this impartial legal mechanism is the most effective and peaceful path toward a just and lasting resolution.

4. On 6 June 2025, the Cambodian Minister of Foreign Affairs and International Cooperation formally extended an invitation to his Thai counterpart to jointly submit the case to the ICJ. This invitation was reiterated during the

A/79/967

Cambodian-Thai JBC meeting held in Phnom Penh from 14 to 15 June 2025. To date, no official response has been received from the Thai side.

5. Cambodia's decision to refer the dispute to the ICJ is fully consistent with the UN Charter and international law. It is grounded in a solid legal foundation: the areas in question lie entirely within Cambodian territory as defined by the Franco-Siamese Convention of 1904 and Treaty of 1907, and as reflected in the maps prepared by the Franco-Siamese Mixed Commission. These maps, jointly acknowledged and endorsed by both countries, were reaffirmed in the MOU-2000 as the basis for border demarcation.

6. Cambodia's recourse to the ICJ, the principal judicial organ of the United Nations, should not be misconstrued as a hostile or provocative act. Rather, it is a peaceful, responsible, and lawful measure that reflects Cambodia's unwavering commitment to international law and the rules-based international order. Other ASEAN members, including Malaysia and Indonesia (2002), and Malaysia and Singapore (2008), have likewise turned to the ICJ to resolve territorial disputes with success and mutual respect. Cambodia remains open to the existing bilateral mechanisms for resolving the remaining sections of the border in accordance of international law, with the exception of the four disputed areas.

7. Cambodia once again urges the Kingdom of Thailand to demonstrate good faith by accepting the jurisdiction of the ICJ in this matter. Such a step would uphold its international obligations under the UN Charter and reflect a sincere commitment to achieving a just, fair, and peaceful resolution – one that would contribute to long-term peace and stability for both nations and the region at large.

8. Cambodia reaffirms its unwavering commitment to the peaceful settlement of disputes based on international law and the principles enshrined in the UN Charter. Cambodia aspires to transform the shared border into a zone of peace, stability, cooperation, and development for the mutual benefit of both peoples. At the same time, Cambodia will resolutely safeguard its sovereignty and territorial integrity – rights guaranteed to all sovereign states under international law – and expects its neighbour to act in the same spirit of mutual respect and peaceful coexistence.

July 4, 2025

A/79/967

Annex II to the letter dated 7 July 2025 from the Permanent Representative of Cambodia to the United Nations addressed to the Secretary-General

Statement of the Ministry of Foreign Affairs and International Cooperation of the Kingdom of Cambodia

The Ministry of Foreign Affairs and International Cooperation of the Kingdom of Cambodia has taken note of the recent misleading statement issued by the Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of Thailand regarding the Cambodian-Thai border disputes and the Memorandum of Understanding on the Survey and Demarcation of Land Boundary (MoU 2000), signed on 14 June 2000 by the two countries. In this regard, the Ministry wishes to provide the following clarification:

1. Cambodia reaffirms its unwavering commitment to the peaceful settlement of border disputes, in strict conformity with international law, including the UN Charter, the ASEAN Charter, and the MoU 2000. Cambodia's conduct in this matter is grounded in its good faith adherence to treaty obligations and the principles of sovereign equality and peaceful dispute resolution as enshrined in the UN Charter.
2. It must be underscored that Thailand has repeatedly failed to fulfill its core obligations under the MoU 2000, in particular Article 1, which explicitly affirms that the maps produced by the Franco-Siamese Commissions of Delimitation of the Boundary between Indochina and Siam shall serve as the basis for the boundary demarcation process. Contrary to this binding commitment, Thailand has persistently imposed and applied unilaterally drawn maps to assert territorial claims and to carry out encroachments into Cambodian territory. These actions constitute a material breach of international law and the MoU 2000, which remains legally binding on both States.
3. Cambodia's decision to refer the matter to the International Court of Justice (ICJ) is a measured, rule-based, and peaceful response to Thailand's continued violations of the MoU 2000, the use of armed forces, acts of provocation and its demonstrated unwillingness to respect the mutually agreed framework for joint demarcation. The ICJ, as the principal judicial organ of the United Nations, is a recognized and legitimate forum for adjudicating international legal disputes, including boundary matters — particularly where bilateral mechanisms have stalled due to persistent violations of the MoU 2000 by one party.
4. Cambodia therefore calls upon Thailand to comply in good faith with its treaty obligations, including the MoU 2000, to cease all unilateral actions on the ground, and to engage constructively in the peaceful settlement of disputes, including through the recognized international legal mechanism of the ICJ.

07 July 2025

៨

លិខិតចុះថ្ងៃទី២១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៥

របស់ឯកអគ្គរាជទូតនិងជាតំណាងអចិន្ត្រៃយ៍កម្ពុជាប្រចាំអង្គការសហប្រជាជាតិ
ធ្វើទៅកាន់អង្គការសហប្រជាជាតិ ស្តីពីសេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់ក្រសួងការបរទេស
និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិកម្ពុជា តវ៉ាករណីគាត់ថែរក្សាប្រកាន់កម្ពុជា
បានប្រើប្រាស់គ្រាប់មីនប្រឆាំងមនុស្សឆ្មុយពីអនុសញ្ញាអូសាន

Seventy-ninth session
Agenda item 32
Prevention of armed conflict

Letter dated 21 July 2025 from the Permanent Representative of Cambodia to the United Nations addressed to the Secretary-General

On instructions from my Government and with reference to my previous communications dated 16 June and 7 July 2025 regarding the ongoing border issues between the Kingdom of Cambodia and the Kingdom of Thailand, I have the honour to bring to your attention the statement of the Ministry of Foreign Affairs and International Cooperation of the Kingdom of Cambodia dated 21 July 2025 (see annex). The statement firmly rejects the statement issued by the Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of Thailand on 20 July 2025, entitled “Protest against the use of anti-personnel mines”, which accuses Cambodia of laying new anti-personnel mines in violation of the Convention on the Prohibition of the Use, Stockpiling, Production and Transfer of Anti-Personnel Mines and on Their Destruction (Ottawa Convention), resulting in the recent injury of Thai soldiers.

The Royal Government of Cambodia categorically denies these baseless and unfounded allegations. As a State Party fully committed to the letter and spirit of the Ottawa Convention, Cambodia strongly refutes any suggestion that it has violated its obligations under the Convention. Cambodia’s consistent efforts and achievements in mine action have been widely recognized by the international community, including for its significant progress in clearing explosive remnants of war on its own territory and for its contributions to United Nations demining operations in other post-conflict States.

I have the honour to request that the present letter and its annex be circulated as a document of the General Assembly, under agenda item 32.

(Signed) Chhea Keo
Ambassador and Permanent Representative of Cambodia
to the United Nations

25-12157 (E) 300725

Please recycle

A/79/976

Annex to the letter dated 21 July 2025 from the Permanent Representative of Cambodia to the United Nations addressed to the Secretary-General

Statement of the Ministry of Foreign Affairs and International Cooperation of the Kingdom of Cambodia

Cambodia Rejects Allegation on the Use of Anti-Personnel Landmines

The Ministry of Foreign Affairs and International Cooperation of the Kingdom of Cambodia firmly rejects the statement issued by the Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of Thailand on 20 July 2025, entitled “Protest Against the Use of Anti-Personnel Mines”, which accuses Cambodia of laying new anti-personnel mines in violations of the Convention on the Prohibition of Anti-Personnel Mines (Ottawa Convention), resulting in the recent injury of Thai soldiers.

The Royal Government of Cambodia categorically denies these baseless and unfounded allegations. As a State Party fully committed to the letters and spirit of the Ottawa Convention, Cambodia strongly refutes any suggestion that it has violated its obligations under the Convention. Cambodia’s consistent efforts and achievements in mine actions have been widely recognized by the international community, including for its significant progress in clearing explosive remnants of war on its own territory and for its contributions to United Nations demining operations in other post-conflict states.

The Ministry has to reiterate the fact that the incident in question occurred in Techo Morakot Village, Choam Ksan District, Preah Vihear Province, an area that lies well within Cambodia’s internationally recognized territory. This territory is defined by the 1:200 000-scale maps produced by the Franco-Siamese Mixed Commission, pursuant to the 1904 Convention and the 1907 Treaty. These maps have long been recognized by both governments of Cambodia and Thailand as the authoritative basis for boundary demarcation of the two countries. They were also the reference maps for the International Court of Justice in its 1962 judgment and 2013 interpretation concerning the Temple of Preah Vihear.

It is deeply regrettable that Thai military personnel entered this area in violation of the 2000 Memorandum of Understanding, which clearly provides for joint boundary demarcation and prohibits unilateral activities in the undemarcated areas. Despite Cambodia’s warnings regarding the dangers posed by unexploded landmines – relics of decades of armed conflict – Thai troops deviated from the patrol routes previously coordinated between the two countries and created a new path through Cambodian territory. This irresponsible action violated bilateral understandings, violated the territory under Cambodia’s sovereignty, endangered lives, and eroded mutual trust. This is not to mention the illegitimate and illegal intention as announced by Thai military to impose rules for the entry of tourists and pilgrims into Tamone Thom temple, by claiming Thai sovereignty over the temple areas.

Despite clear and undeniable facts, Thailand continues to issue reckless and misleading statements, falsely claiming it has cleared landmines in the area where Thai soldiers were injured by a landmine explosion. In reality, Cambodian troops remain stationed in the area, and no demining activity, as claimed by Thailand, has taken place, as the area lies within Cambodian territory. Rather than acknowledging the truth and accepting responsibility, Thailand persists in disseminating false information to both the public and the international community. Cambodia urges Thailand to immediately cease such actions and take appropriate steps to rectify its misrepresentations.

A/79/976

The above incidents clearly illustrate the necessity for both countries to urgently pursue a peaceful, legally binding resolution through the appropriate international mechanisms. Cambodia, therefore, reiterates its long-standing position that the International Court of Justice – the principal judicial organ of the United Nations – is the most credible and impartial forum for resolving the remaining boundary disputes between the two countries. Cambodia urges Thailand to accept the jurisdiction of the International Court of Justice on this matter, in good faith, in the fulfillment of its obligations under the United Nations Charter, and as a sincere commitment to a just, fair, and peaceful resolution to border disputes, to ensure lasting peace, prevent further unwarranted incidents, and contribute to long-term stability for both countries and the region as a whole.

Phnom Penh, 21 July 2025

៩

លិខិតចុះថ្ងៃទី២៤ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៥

របស់ឯកអគ្គរាជទូតនិងជាតំណាងអចិន្ត្រៃយ៍កម្ពុជាប្រចាំ

អង្គការសហប្រជាជាតិ ធ្វើទៅកាន់ក្រុមប្រឹក្សាសន្តិសុខអង្គការសហប្រជាជាតិ

ស្តីពីការរំលោភពលកម្មយោធាថៃ មកលើអធិបតេយ្យ

និងបូរណភាពទឹកដីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

United Nations

Security Council

S/2025/484

Distr.: General
24 July 2025
Original: English

Letter dated 24 July 2025 from the Permanent Representative of Cambodia to the United Nations addressed to the President of the Security Council

I have the honour to transmit herewith a letter dated 24 July 2025 from Samdech Moha Borvor Thipadei Hun Manet, Prime Minister of the Kingdom of Cambodia, addressed to you regarding Thailand's unprovoked military aggression against the sovereignty and territorial integrity of the Kingdom of Cambodia (see annex).

I also wish to request that you convene an urgent meeting of the Security Council to stop Thailand's aggression. I would also highly appreciate it if you could circulate the present letter and its annex to the members of the Security Council as a document of the Council.

(Signed) Chhea Keo
Permanent Representative of the
Kingdom of Cambodia to the United Nations

25-12139 (E) 250725

Please recycle

S/2025/484

Annex to the letter dated 24 July 2025 from the Permanent Representative of Cambodia to the United Nations addressed to the President of the Security Council

I am writing to bring to your urgent attention, as well as that of the other members of the United Nations Security Council, the recent armed aggression against Cambodia by Thai military forces at the border between the Kingdom of Cambodia and the Kingdom of Thailand, as follows:

Since the early morning of 24 July 2025, Thai armed forces launched unprovoked, premeditated and deliberate attacks on Cambodian positions along the border areas, including Tamone Thom Temple, Ta Krabey Temple and Mom Bei, in the provinces of Preah Vihear and Oddar Meanchey.

Cambodia condemns in the strongest terms and expresses its profound indignation over the unprovoked and premeditated military aggression by the Kingdom of Thailand's armed forces. This military attack flagrantly violated the principle of non-aggression and peaceful resolution of disputes – both of which are fundamental principles of international law, including the fundamental principle enshrined in the Charter of the United Nations and the Charter of the Association of Southeast Asian Nations (ASEAN), prohibiting the threat or use of force against the territorial integrity of any State, as well as a total disregard of the spirit of good neighbourliness that Cambodia has consistently strived to uphold up to now.

Facing this flagrant aggression, Cambodian troops had no option but to respond in self-defence in order to safeguard Cambodia's sovereignty and territorial integrity. Cambodia calls on Thailand to immediately cease all hostilities, withdraw its forces to its side of the border, and refrain from any further provocative actions that could escalate the situation.

Allow me to recall that border tensions and armed hostilities continue to persist between Cambodia and Thailand, despite the existence of the Franco-Siamese Convention of 1904 and Treaty of 1907, as well as the maps produced by the Commission of Delimitation of the boundary between Indo-China and Siam set up under these two international instruments, and the Memorandum of Understanding on the Survey and Demarcation of Land Boundary (MOU-2000) in which both sides commit to jointly demarcate the land boundary between the two countries based on these legal documents.

As in earlier cases, the current border hostilities between the two countries stem from Thailand's insistence on claiming sovereignty over the border areas, using its unilaterally drawn map that lacks any legal basis, and contrarily to its commitment under the MOU-2000. As a pretext for the current armed aggression, Thailand also made baseless and unfounded allegations against Cambodia over the landmine explosion after Thai personnel deviated from the patrol routes previously coordinated between the two countries and created a new path through Cambodian territories, known to be officially documented mine-fields.

It is profoundly reprehensible that this act of aggression occurs while Cambodia is actively pursuing peaceful and impartial legal avenues to resolve outstanding border issues with Thailand through both bilateral and international mechanisms. As the international community is aware, the Royal Government of Cambodia decided on 2 June 2025 to refer to the International Court of Justice for adjudication on four disputed border areas – Mom Bei, Tamone Thom Temple, Tamone Touch Temple and Ta Krabey Temple. This military escalation by Thailand takes place in spite of regional and international appeals for restraint and peaceful solutions and Cambodia's

S/2025/484

demonstrated commitment to dialogue, including hosting the Joint Boundary Commission meeting in Phnom Penh on 14–15 June 2025.

Considering the recent extremely grave aggression by Thailand, which have gravely threatened peace and stability in the region, I earnestly request you to convene an urgent meeting of the Security Council to stop Thailand's aggression. I would also highly appreciate it if you could circulate the present letter to the members of the Security Council as a document of the Council.

(Signed) Hun Manet

១០

សេចក្តីថ្លែងការណ៍លេខ ៩០៩/២០២៥ កបទ.អស

របស់ក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិកម្ពុជា

ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៥ ស្តីពី «កម្ពុជាឆ្ពោះទៅរកការឈ្លានពានរបស់ថៃ»

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងការបរទេស
និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ
លេខ៖ ០៩/២០២៥ កបទ.សអ

សេចក្តីថ្លែងការណ៍
របស់ក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ
នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
កម្ពុជាឆ្ពោះទៅរកសេចក្តីសន្តិសុខសម្រាប់ប្រជាជន

ក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា សូមជម្រាបជូនសហគមន៍អន្តរជាតិ និងសាធារណជនឲ្យបានជ្រាបថា ចាប់តាំងពីព្រឹកថ្ងៃទី២៤ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៥ កងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធច្រើនបានបើកការវាយប្រហារដោយគ្មានមូលហេតុ គិតទុកជាមុន និងដោយចេតនាមកលើទីតាំងឈរជើងរបស់កម្ពុជានៅតាមតំបន់ព្រំដែន រួមទាំង ប្រាសាទតាមាន់ធំ ប្រាសាទតាក្របី និងមុំបីក្នុងខេត្តព្រះវិហារ និងខេត្តឧត្តរមានជ័យ។ ទង្វើឈ្លានពាននេះ គឺជាការរំលោភបំពានយ៉ាងគួរឱ្យឃើញ និងធ្ងន់ធ្ងរលើច្បាប់អន្តរជាតិ រួមទាំងគោលការណ៍ជាមូលដ្ឋានដែលមានចែងក្នុងធម្មនុញ្ញអង្គការសហប្រជាជាតិ និងធម្មនុញ្ញអាស៊ាន ដែលហាមឃាត់ការគំរាមកំហែង ឬការប្រើប្រាស់កម្លាំងប្រឆាំងនឹងបូរណភាពទឹកដី និងឯករាជ្យភាពនយោបាយរបស់រដ្ឋណាមួយ។

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ថ្កោលទោសយ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់បំផុត ចំពោះទង្វើគ្មានការគិតគូរ និងអវិភាពនេះរបស់ប្រទេសថៃ។ ការឈ្លានពានខាងយោធាដោយគ្មានមូលហេតុបែបនេះមិនត្រឹមតែបង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់សន្តិភាព និងស្ថិរភាពនៅតាមព្រំដែនរួមរបស់យើងប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងបង្ហាញពីការមិនយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះបទដ្ឋានក្នុងតំបន់ និងកាតព្វកិច្ចផ្លូវច្បាប់អន្តរជាតិផងដែរ។ កម្ពុជាអំពាវនាវឲ្យថៃបញ្ឈប់រាល់អវិភាពជាបន្ទាន់ ដកកម្លាំងទៅខាងព្រំដែនរបស់ខ្លួន និងចៀសវាងសកម្មភាពញុះញង់ដែលអាចធ្វើឲ្យស្ថានភាពរាជការតែតានតឹង។

កម្ពុជាបញ្ជាក់ជាថ្មីនូវការប្តេជ្ញាចិត្តឥតឯករាជ្យចំពោះសន្តិភាព ការសន្ទនា និងការដោះស្រាយជម្លោះដោយសន្តិវិធី។ យ៉ាងណាក៏ដោយ កម្ពុជាក៏រក្សាសិទ្ធិស្វ័យការពារជាមូលដ្ឋានរបស់ខ្លួន ដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់ក្នុងមាត្រា ៥១ នៃធម្មនុញ្ញអង្គការសហប្រជាជាតិ ហើយនឹងចាត់រាល់វិធានការចាំបាច់ដើម្បីការពារអធិបតេយ្យ បូរណភាពទឹកដី និងសុវត្ថិភាពរបស់ខ្លួន។

ថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ១៨ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២៤ ឆ្នាំម្សាញ់ សប្តស័ក ព.ស.២៥៦៩
រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី២៤ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៥

អាសយដ្ឋាន៖ លេខ ៣ វិថី សង្កេត ហ៊ុន សែន
សង្កាត់ទន្លេបាសាក់ ខណ្ឌចំការមន
រាជធានីភ្នំពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ទូរស័ព្ទ : (855) 23 216 122
ទូរសារ : (855) 23 216 141, 023 213 341
អ៊ីម៉ែល : mfaic@mfaic.gov.kh

N° .SM 09/2025 MFA.IC

Unofficial Translation

Statement
of the Ministry of Foreign Affairs and International Cooperation
of the Kingdom of Cambodia

Cambodia Condemns Thailand's Aggression

The Ministry of Foreign Affairs and International Cooperation of the Kingdom of Cambodia wishes to inform the international community and general public that since the early morning of 24 July 2025, Thai armed forces launched unprovoked, premeditated and deliberate attacks on Cambodian positions along the border areas, including Tamone Thom Temple, Ta Krabey Temple and Mom Bei, in the provinces of Preah Vihear and Oddar Meanchey. This act of aggression constitutes a blatant and serious violation of international law, including the fundamental principles enshrined in the Charter of the United Nations and the ASEAN Charter, prohibiting the threat or use of force against the territorial integrity and political independence of any State.

The Royal Government of Cambodia condemns in the strongest possible terms this reckless and hostile act by Thailand. Such unprovoked military aggression not only endangers peace and stability along our shared border, but also demonstrates utter disregard for regional norms and international legal obligations. Cambodia calls on Thailand to immediately cease all hostilities, withdraw its forces to its side of the border, and refrain from any further provocative actions that could escalate the situation.

Cambodia reaffirms its unwavering commitment to peace, dialogue, and the peaceful resolution of disputes. However, Cambodia also reserves its inherent right to self-defense, as recognized under Article 51 of the United Nations Charter, and will take all necessary measures to protect its sovereignty, territorial integrity, and the safety of its people.

Phnom Penh, 24 July 2025

១១

សេចក្តីថ្លែងការណ៍ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៥

របស់ ក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ

**«ឆ្ពោះទៅរកសម្តែងការងាររបស់យើងក្នុងប្រទេសកម្ពុជា
ដែលបានរំលោភបំពានលើអនុសញ្ញាទីក្រុងឡាអេន្ទ័រ១៩៥៤
និងការបំផ្លាញបេតិកភណ្ឌពិភពលោក»**

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងវប្បធម៌និងវិចិត្រសិល្បៈ

សេចក្តីថ្លែងការណ៍

[illegible]

ក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា សូមធ្វើការផ្តោតទោសយ៉ាងខ្លាំងក្លាបំផុត ចំពោះអំពើឈ្លានពានរបស់កងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធនៃព្រះរាជាណាចក្រថៃ នាថ្ងៃទី២៤ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៥ ដែលបានធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ និងបង្កិចបង្កាញទីតាំងជុំវិញ និងរចនាសម្ព័ន្ធជ្វាររបស់ប្រាសាទព្រះវិហារ បេតិកភណ្ឌ ពិភពលោក និងជាមរតកវប្បធម៌ប្រវត្តិសាស្ត្រដ៏ថ្លៃថ្លារបស់ប្រជាជនខ្មែរ។

ការវាយប្រហារដោយមិនឮញើត ជាមួយនឹងការប្រើប្រាស់ការបាញ់ប្លោងកាំភ្លើងធំ និងការទម្លាក់គ្រាប់បែក ពីលើអាកាស គឺជាការបំពានយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ និងមិនអាចទទួលយកបាន ជាពិសេសមិនគោរពទៅតាមអនុសញ្ញា អន្តរជាតិនានា ស្តីពីការការពារបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ ជាអាទិ៍។

- អនុសញ្ញាទីក្រុងឡាអេ ឆ្នាំ១៩៥៤ ស្តីពីកិច្ចការពារសម្បត្តិវប្បធម៌នៅក្នុងព្រឹត្តិការណ៍ នៃជម្លោះប្រដាប់អាវុធ
- ពិធីសារទីពីរ ឆ្នាំ១៩៩៩ នៃអនុសញ្ញាទីក្រុងឡាអេ ឆ្នាំ១៩៥៤ ពាក់ព័ន្ធនឹងការពង្រឹងកិច្ចការពារ និងគណនេយ្យភាពលើបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌
- អនុសញ្ញាអង្គការយូណេស្កូ ឆ្នាំ១៩៧២ ស្តីពីកិច្ចការពារបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ និងធម្មជាតិពិភពលោក។

ក្នុងនាមជាអង្គការនៃអនុសញ្ញាអន្តរជាតិទាំងនេះ ប្រទេសថៃ មានកាតព្វកិច្ចគោរព ការពារ និងអភិរក្ស បេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ ហើយត្រូវរៀនសូត្រសាងការប្រើប្រាស់ឃោលា ការវាយប្រហារ ឬការបង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់តម្លៃលេចធ្លោ ជាសកលរបស់បេតិកភណ្ឌ។ ការកំណត់គោលដៅវាយប្រហារដោយចេតនា ការបំផ្លិចបំផ្លាញសម្បត្តិវប្បធម៌ និង ការរំលោភលើច្បាប់អន្តរជាតិ គឺជាឧក្រិដ្ឋកម្មសង្គ្រាម។

សកម្មភាពឈ្លានពានរបស់ថៃ មិនត្រឹមតែបង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់រចនាសម្ព័ន្ធប្រាសាទដែលជាបេតិកភណ្ឌរួម
របស់មនុស្សជាតិប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងឆ្លុះបញ្ចាំងពីការមិនគោរពកាតព្វកិច្ចផ្លូវច្បាប់អន្តរជាតិពីសំណាក់
ប្រទេសថៃផងដែរ។

ការខូចខាតប្រាសាទព្រះវិហារ គឺជាសោកនាទកម្មផ្នែកវប្បធម៌ និងសីលធម៌ ដែលគំរាមកំហែងដល់ការខូចខាតទាំងបេតិកភណ្ឌពិភពលោក និងអត្តសញ្ញាណជាតិរបស់ប្រជាជនកម្ពុជា។ ក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈកម្ពុជា សូមថ្កោលទោសយ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់ និងទាមទារឱ្យភាគីថែបញ្ឈប់ជាបន្ទាន់ ចំពោះសកម្មភាពចាញ់ធ្លោងមកលើតំបន់ប្រាសាទព្រះវិហារ និងតំបន់ការពារប្រាសាទនេះ។

ទូរស័ព្ទ / ទូរសារ: 023 218 148 , E-mail : info@mcf.gov.kh, www.mcf.gov.kh, ប្រអប់សំបុត្រ 72
 មហាវិថីព្រះនរោត្តម លេខ២២ សង្កាត់ទន្លេសាប ខណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ

ក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ នឹងធ្វើការវាយតម្លៃលម្អិត ចងក្រងឯកសារពាក់ព័ន្ធ រួមទាំងការខូចខាតនានា ស្របតាមនីតិវិធីអន្តរជាតិ ដើម្បីទាមទារយុត្តិធម៌ និងសំណងតាមផ្លូវច្បាប់អន្តរជាតិជាធរមាន ព្រមទាំងពង្រឹងកិច្ច សហប្រតិបត្តិការជាមួយអាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធ និងអង្គការអន្តរជាតិ ដើម្បីអនុវត្តវិធានការការពារទាំងអស់ដែលមានចែង នៅក្នុងពិធីសារទីពីរនៃអនុសញ្ញាទីក្រុងឡាអេ។

ក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ សូមបញ្ជាក់ជាថ្មីពីការប្តេជ្ញាចិត្តមិនងាកបង្អង់ក្នុងការការពារ និងអភិរក្ស បេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ ទោះជាកំពុងស្ថិតក្នុងស្ថានភាពទទួលរងការឈ្លានពានប្រដាប់អាវុធពីប្រទេសជិតខាងក៏ដោយ។

ថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ១៤ រោច ខែអាសាឍ ឆ្នាំម្សាញ់ សប្តស័ក ព.ស.២៥៦៩
ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី២២ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៥

Unofficial Translation

Statement

Condemning the Armed Forces of the Kingdom of Thailand
for Violating the 1954 Hague Convention and Destroying World Heritage

The Ministry of Culture and Fine Arts of the Kingdom of Cambodia expresses its strongest condemnation of the aggression carried out by the armed forces of the Kingdom of Thailand on July 24, 2025, which caused significant damage to both the surrounding area and the structures of the Preah Vihear Temple, a UNESCO World Heritage Site and a sacred cultural site and historical legacy of the Cambodian people.

The indiscriminate attacks, involving artillery shelling and aerial bombardment, represent grave and unacceptable violations of international law, particularly of the following international instruments for the protection of cultural heritage:

- The 1954 Hague Convention for the Protection of Cultural Property in the Event of Armed Conflict
- The 1999 Second Protocol to the 1954 Hague Convention, aimed at strengthening protection and accountability for cultural heritage
- The 1972 UNESCO Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage

As a State Party to these conventions, Thailand is legally obligated to respect, protect, and preserve cultural heritage, and to refrain from any military use, attack, or other actions that could endanger the Outstanding Universal Value of heritage sites. Deliberate targeting and destruction of cultural property, as well as violations of international law, may constitute war crimes.

Thailand's aggressive actions not only endanger sites that form part of the shared heritage of humanity, but also reflect a blatant disregard for its international legal obligations.

The destruction of Preah Vihear Temple is both a cultural disaster and a moral tragedy, with far-reaching consequences for global heritage and the national identity of the Cambodian people. The Ministry of Culture and Fine Arts of Cambodia therefore strongly condemns these actions and demands the immediate cessation of all shelling and military activity directed at Preah Vihear Temple and its protected area.

The Ministry will conduct a detailed damage assessment, compile supporting documentation in accordance with international procedures, and pursue justice and compensation under applicable international law. It will also enhance cooperation with relevant national and international bodies to implement the protective measures outlined in the Second Protocol to the 1954 Hague Convention.

Ministry of Culture and Fine Arts reaffirms Cambodia's unwavering commitment to the protection and preservation of cultural heritage, even in the face of armed aggression from neighboring country.

Phnom Penh, 24 July 2025

១២

សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់ អង្គការជាតិព្រះវិហារ

**ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៥ ស្តីពី «ឆ្ពោះទៅរកសម្រេចការកាត់បន្ថយប្រជាជនអនុវត្ត
របស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលបានរំលោភបំពានលើអនុសញ្ញាទីក្រុងឡាអេស្ទា១៩៥៤
និងការបំផ្លាញប្លង់ប្រជុំជនលើបេសិកភណ្ឌពិភពលោកប្រាសាទព្រះវិហារ»**

អាជ្ញាធរជាតិព្រះវិហារ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សេចក្តីផ្តើមការណ៍

**ឡោលទោសចំពោះកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធរបស់ព្រះរាជាណាចក្រថៃ
ដែលបានរំលោភបំពានលើអនុសញ្ញាទីក្រុងឡាអេ ឆ្នាំ១៩៥៤
និងការបំផ្លាញដូចគ្នាដល់បេតិកភណ្ឌពិភពលោក ប្រាសាទព្រះវិហារ**

អាជ្ញាធរជាតិព្រះវិហារ សូមធ្វើការផ្តោតទៅលើការខ្លាំងក្លាបំផុតចំពោះអំពើឈ្លានពានរបស់កងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធនៃព្រះរាជាណាចក្រថៃ នាថ្ងៃទី២៤-២៥ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៥ ដែលបានធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ និងបំផ្លិចបំផ្លាញយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរលើរចនាសម្ព័ន្ធផ្ទាល់របស់បេតិកភណ្ឌពិភពលោកប្រាសាទព្រះវិហារ និងបរិវេណជុំវិញ ដែលជាមរតកវប្បធម៌ប្រវត្តិសាស្ត្រដ៏ថ្លៃថ្លារបស់ប្រជាជនខ្មែរ និងមានតម្លៃលេចធ្លោជាសកលសម្រាប់មនុស្សជាតិ ។

ការវាយប្រហារដោយមិនព្រួយបារម្ភ ជាមួយនឹងការប្រើប្រាស់ការបាញ់ប្លោងកាំភ្លើងធំ និងការទម្លាក់គ្រាប់បែកពីលើអាកាសដោយយន្តហោះ F-16 គឺជាការបំពានយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរនិងមិនអាចទទួលយកបាន មិនគោរពទៅតាមអនុសញ្ញាទីក្រុងឡាអេ ឆ្នាំ១៩៥៤ ស្តីពីកិច្ចការពារសម្បត្តិវប្បធម៌នៅក្នុងព្រឹត្តិការណ៍នៃជម្លោះប្រដាប់អាវុធពិភពលោកទី២ ឆ្នាំ១៩៤៥ នៃអនុសញ្ញាទីក្រុងឡាអេ ឆ្នាំ១៩៥៤ ពាក់ព័ន្ធនឹងការពង្រីកកិច្ចការពារ និងគណនេយ្យភាពលើបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ និងអនុសញ្ញាអង្គការយូណេស្កូឆ្នាំ១៩៧២ ស្តីពីកិច្ចការពារបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ និងធម្មជាតិពិភពលោក ដែលប្រទេសថៃជាជនរដ្ឋសមាជិក ។

ជាមួយគ្នានេះ ប្រទេសថៃគឺជាជនរដ្ឋសមាជិកមួយនៃគណៈកម្មាធិការសម្របសម្រួលអន្តរជាតិដើម្បីអភិរក្សនិងលើកតម្លៃប្រាសាទព្រះវិហារ (ICC-Preah Vihear) ដែលបានបង្កើតឡើងដោយសេចក្តីសម្រេចលេខ 195EX/32 របស់គណៈកម្មការប្រតិបត្តិរបស់អង្គការយូណេស្កូ ឆ្នាំ២០១៤ មានប្រទេសចិន និងប្រទេសឥណ្ឌា ជាសហប្រធាន រួមជាមួយប្រទេសជាសមាជិកដ៏ទៃទៀតដូចជា ប៊ែលហ្ស៊ីក បារាំង ជប៉ុន សាធារណៈរដ្ឋកូរ៉េ និងសហរដ្ឋអាមេរិក ដែលមានតួនាទីនិងភារកិច្ចចូលរួមចំណែកក្នុងការអភិរក្ស និងលើកតម្លៃបេតិកភណ្ឌពិភពលោកប្រាសាទព្រះវិហារ ។ ក្នុងន័យនេះ អាជ្ញាធរជាតិព្រះវិហារ សម្តែងនូវការសោកស្តាយដែលប្រទេសថៃមិនបានបំពេញភារកិច្ចរបស់ខ្លួនស្របតាមច្បាប់និងអនុសញ្ញាអន្តរជាតិនានា ក្នុងនាមជាសមាជិកនៃអង្គការយូណេស្កូ និងគណៈកម្មការបេតិកភណ្ឌពិភពលោក ដើម្បីអភិរក្សនិងលើកតម្លៃប្រាសាទព្រះវិហារ ប៉ុន្តែបានធ្វើសកម្មភាពបំផ្លិចបំផ្លាញយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដោយផ្ទាល់មកលើសម្បត្តិបេតិកភណ្ឌពិភពលោក ហើយបានបង្កអោយមានការជំនឿសប្បជាន់រាប់ពាន់គ្រួសារ និងបណ្តាលឲ្យមានគ្រោះថ្នាក់ដល់ជនស៊ីវិលយ៉ាងច្រើន ។

អាជ្ញាធរជាតិព្រះវិហារ សូមថ្កោលទោសយ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់ និងទាមទារឱ្យភាគីថៃបញ្ឈប់ជាបន្ទាន់ចំពោះ
សកម្មភាពបាញ់ព្រោងនិងទម្លាក់គ្រាប់បែកដោយយន្តហោះមកលើប្រាសាទព្រះវិហារ និងតំបន់ជុំវិញប្រាសាទ រួមទាំង
ការបង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់ប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងតំបន់ប្រាសាទព្រះវិហារទាំងមូល។

អាជ្ញាធរជាតិព្រះវិហារ សូមបញ្ជាក់ជាថ្មីពីការប្តេជ្ញាចិត្តមិនងាកក្នុងការការពារ និងអភិរក្សបេតិកភណ្ឌ
ពិភពលោកប្រាសាទព្រះវិហារ ទោះជាកំពុងស្ថិតក្នុងស្ថានភាពទទួលរងការឈ្លានពានប្រដាប់អាវុធពីប្រទេសជិតខាង
ក៏ដោយ។

ថ្ងៃសៅរ៍ ១កើត ខែស្រាពណ៍ ឆ្នាំម្សៅ សប្តាស័ក ព.ស.២៥៦៩
ធ្វើនៅខេត្តព្រះវិហារ ថ្ងៃទី២៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៥

Unofficial Translation

Statement
Condemning of the Armed Forces of the Kingdom of Thailand
for violating the 1954 Hague Convention
and severely damaging the World Heritage Site of Preah Vihear Temple

The National Authority for Preah Vihear expresses its strongest condemnation of the aggression carried out by the armed forces of the Kingdom of Thailand on July 24-25, 2025. This aggression caused significant damage to the physical structure of the World Heritage Site of Preah Vihear Temple and its surroundings, which are precious historical and cultural heritage of the Cambodian people and hold outstanding universal value for humanity.

The indiscriminate attacks, involving artillery shelling and the dropping of bombs by F-16 fighter jets, represent grave and unacceptable violations of the 1954 Hague Convention for the Protection of Cultural Property in the Event of Armed Conflict, the 1999 Second Protocol to the 1954 Hague Convention aimed at strengthening protection of and accountability for cultural heritage, and the 1972 UNESCO Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage, to which Thailand is a State Party.

Thailand is a state member of the International Coordinating Committee for the Conservation and Enhancement of Preah Vihear Temple (ICC-Preah Vihear), established by UNESCO Executive Board Decision 195 EX/32 in 2014. This committee includes China and India as co-chairs, along with other member states such as Belgium, France, Japan, the Republic of Korea, and the United States, all of whom have the role and responsibility to contribute to the conservation and enhancement of the Preah Vihear Temple World Heritage Site.

In this regard, the National Authority for Preah Vihear expresses regret that Thailand has not fulfilled its obligations under international laws and conventions as a UNESCO member and as part of the World Heritage Committee. Instead, Thailand has directly engaged in serious destructive actions against this World Heritage property, causing the displacement of thousands of families and significant harm to civilians.

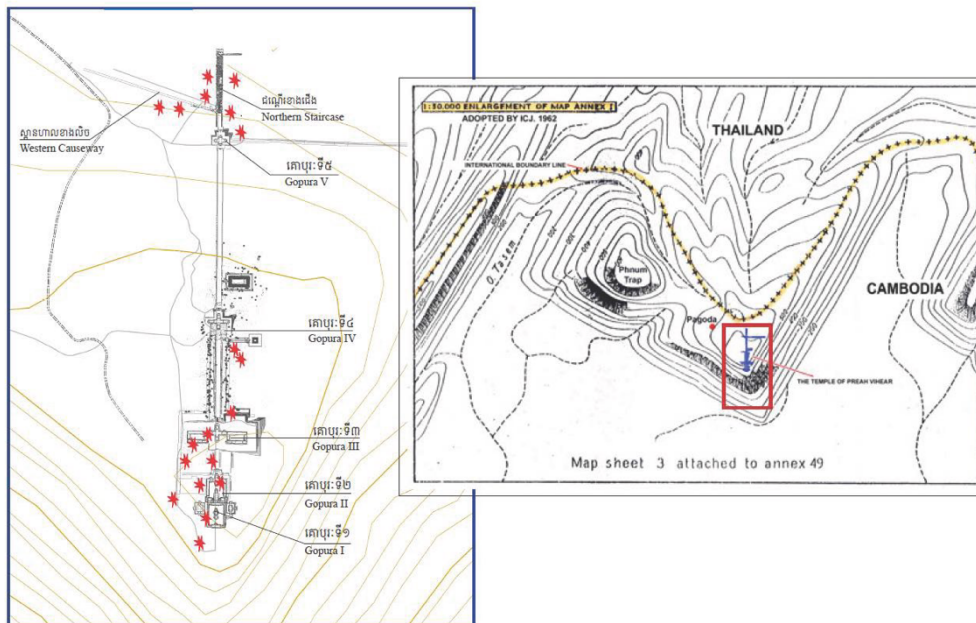
The National Authority for Preah Vihear therefore strongly condemns these actions and demands that the Thai forces immediately cease shelling the Preah Vihear Temple and its surrounding area, including harm to civilians in Preah Vihear Temple area.

The National Authority for Preah Vihear reaffirms its unwavering commitment to the protection and preservation of the World Heritage Site of Preah Vihear Temple, even in the face of armed aggression from neighboring countries.

Preah Vihear, July 26, 2025

ផែនទីបង្ហាញពីតំបន់ទទួលបានការខូចខាតប្រហារពីសំណាក់កម្លាំងយោធាថៃនៅប្រាសាទព្រះវិហារ (២៤ កក្កដា ២០២៥)

Map Indicating the Areas of Damage Caused by Shelling Conducted by the Thai Armed Forces at Preah Vihear Temple (24 July 2025)

១៣

**សេចក្តីប្រកាសព័ត៌មានស្តីពីកិច្ចព្រមព្រៀងបទប្បញ្ញត្តិរវាងរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងគ្មានលក្ខខណ្ឌ
រចនាសម្ព័ន្ធរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា-ថៃ ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៥
នៅទីក្រុងព្យាបាលីយ៉ា ប្រទេសម៉ាឡេស៊ី ដែលសម្របសម្រួលដោយម៉ាឡេស៊ី
ក្នុងនាមជាប្រធានអាស៊ាន ដោយមានការចូលរួមពីសហរដ្ឋអាមេរិកនិងចិន**

បកប្រែក្រៅផ្លូវការ

**សេចក្តីប្រកាសព័ត៌មានរួមស្តីពីកិច្ចប្រជុំពិសេសដែលរៀបចំដោយប្រទេសម៉ាឡេស៊ី
ដើម្បីដោះស្រាយស្ថានភាពបច្ចុប្បន្នរវាងប្រទេសកម្ពុជា និងប្រទេសថៃ**

រដ្ឋាភិបាលប្រទេសម៉ាឡេស៊ី កម្ពុជា និងថៃ ចេញសេចក្តីប្រកាសព័ត៌មានរួមនេះបន្ទាប់ពីកិច្ចប្រជុំពិសេស នៅទីក្រុងពូត្រាយ៉ា ប្រទេសម៉ាឡេស៊ី ដែលឯកឧត្តម Dato' Seri Anwar Ibrahim នាយករដ្ឋមន្ត្រីម៉ាឡេស៊ី ក្នុងនាមជាម្ចាស់ផ្ទះ បានដឹកនាំ និងធ្វើជាសាក្សី និងមានការចូលរួមពីសម្តេចមហាបវរធិបតីហ៊ុន ម៉ាណែត នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឯកឧត្តម Phumtham Wechayachai នាយករដ្ឋមន្ត្រីស្តីទីប្រទេសថៃ និងត្រូវបានសហការរៀបចំដោយសហរដ្ឋអាមេរិក ដោយមានការចូលរួមយ៉ាងសកម្មពីសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន ដើម្បីជំរុញដំណោះស្រាយដោយសន្តិវិធីចំពោះស្ថានភាពដែលកំពុងកើតឡើង។

សម្តេច ហ៊ុន ម៉ាណែត និងនាយករដ្ឋមន្ត្រីស្តីទី Phumtham Wechayachai បានលើកអំពីជំហររបស់ខ្លួន ព្រមទាំងឆន្ទៈសម្រាប់ការឈប់បាញ់ជាបន្ទាន់ និងការរើសត្រឡប់ទៅរកភាពប្រក្រតីឡើងវិញ។

ឯកឧត្តម Donald J. Trump ប្រធានាធិបតីសហរដ្ឋអាមេរិក បានទាក់ទងជាមួយមេដឹកនាំនៃប្រទេសទាំងពីរ ដើម្បីជំរុញការស្វែងរកដំណោះស្រាយដោយសន្តិវិធីចំពោះស្ថានភាពកំពុងកើតឡើង។

ភាគីចិនក៏បានរក្សាទំនាក់ទំនងជិតស្និទ្ធជាមួយកម្ពុជា ថៃ ម៉ាឡេស៊ី និងប្រទេសពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីជំរុញយ៉ាងសកម្មឲ្យមានការសន្ទនាលើបទឈប់បាញ់ និងការស្តារសន្តិភាពឡើងវិញ។

វត្តមាន និងកិច្ចសហការរបស់ភាគីទាំងអស់ គូសបញ្ជាក់ពីការប្តេជ្ញាចិត្តរួមគ្នាចំពោះសន្តិភាព ការសន្ទនា និងស្ថិរភាពក្នុងតំបន់។

ភាគីកម្ពុជា និងថៃបានឈានដល់ការយោគយល់គ្នាដូចតទៅ៖

- i. បទឈប់បាញ់ជាបន្ទាន់ និងគ្មានលក្ខខណ្ឌ ដែលមានប្រសិទ្ធភាពចាប់ពីម៉ោង២៤ (ម៉ោងក្នុងតំបន់) នៅថ្ងៃទី២៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៥។ នេះគឺជាជំហានដំបូងដ៏សំខាន់មួយឆ្ពោះទៅរកការកាត់បន្ថយអវិភាព និងការស្តារឡើងវិញនូវសន្តិភាព និងសន្តិសុខ;
- ii. រៀបចំកិច្ចប្រជុំក្រៅផ្លូវការនៃមេបញ្ជាការភូមិភាគ (យោធភូមិភាគទី១ និងទី២ ខាងថៃ និងយោធភូមិភាគទី៤ និងទី៥ ខាងកម្ពុជា) នៅវេលាម៉ោង ០៧:០០នាទី ថ្ងៃទី ២៩ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០២៥ ហើយជាបន្តបន្ទាប់ ប្រសិនបើភាគីទាំងពីរឯកភាពនឹងមានការជួបជាមួយក្រុមអនុជំនួយយោធានៃប្រទេសនានា ដឹកនាំដោយប្រធានអាស៊ាន និង
- iii. កោះប្រជុំគណៈកម្មាធិការកិច្ចការព្រំដែនទូទៅ (GBC) នៅថ្ងៃទី ៤ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៥ ដែលកម្ពុជានឹងធ្វើជាម្ចាស់ផ្ទះ។

បកប្រែក្រៅផ្លូវការ

ក្នុងនាមជាប្រធានអាស៊ានបច្ចុប្បន្ន ម៉ាឡេស៊ីត្រៀមខ្លួនជាស្រេចក្នុងការសម្របសម្រួលក្រុមសង្កេតការណ៍ ដើម្បីផ្ទៀងផ្ទាត់ និងធានាការអនុវត្តបទឈប់បាញ់។ ម៉ាឡេស៊ីក៏នឹងពិគ្រោះយោបល់ផងដែរជាមួយប្រទេសសមាជិកអាស៊ាន ដើម្បីចូលរួមចំណែកក្នុងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងសង្កេតការណ៍ ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងអំពីការប្តេជ្ញាចិត្តក្នុងកម្រិតតំបន់លើការគាំទ្រដល់សន្តិភាពនៅលើដីជាក់ស្តែង។

ភាគីទាំងពីរក៏បានយល់ព្រមផងដែរ ក្នុងការបន្តឡើងវិញនូវទំនាក់ទំនងដោយផ្ទាល់រវាងនាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យការបរទេស និងដ្ឋានត្រួតពិនិត្យការពារជាតិនៃប្រទេសទាំងពីរ។

ដ្ឋានត្រួតពិនិត្យការបរទេស និងដ្ឋានត្រួតពិនិត្យការពារជាតិនៃប្រទេសម៉ាឡេស៊ី កម្ពុជា និងថៃ ត្រូវបានណែនាំឱ្យបង្កើតយន្តការលម្អិតសម្រាប់ការអនុវត្ត ផ្ទៀងផ្ទាត់ និងរាយការណ៍អំពីបទឈប់បាញ់។ យន្តការនេះនឹងដើរតួជាគ្រឹះ ដើម្បីសន្តិភាព និងការទទួលខុសត្រូវដោយចីរភាព។

អង្គប្រជុំបានបញ្ជាក់ឡើងវិញអំពីការប្តេជ្ញាចិត្តរួមរបស់ប្រទេសម៉ាឡេស៊ី កម្ពុជា និងថៃ ក្នុងការប្រកាន់ខ្ជាប់នូវគោលការណ៍ច្បាប់អន្តរជាតិ ការរួមរស់ជាមួយគ្នាដោយសន្តិភាព និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការពហុភាគី ក្នុងការស្វែងរកដំណោះស្រាយដ៏យុត្តិធម៌ និងយូរអង្វែងចំពោះស្ថានភាព។

ក្រុងពូត្រាយ៉ាយ៉ា ថ្ងៃទី ២៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៥

**JOINT PRESS RELEASE ON THE
SPECIAL MEETING HOSTED BY MALAYSIA
TO ADDRESS THE CURRENT SITUATION
BETWEEN CAMBODIA AND THAILAND**

The Governments of Malaysia, Cambodia, and Thailand issue this Joint Press Release following the Special Meeting chaired, hosted, and witnessed by Prime Minister Dato' Seri Anwar Ibrahim in Putrajaya, Malaysia and participated by Cambodia's Prime Minister Samdech Moha Borvor Thipadei HUN Manet and Thailand's Acting Prime Minister Phumtham Wechayachai, and co-organised by the United States of America with the active participation of the People's Republic of China, to promote a peaceful resolution to the ongoing situation.

PM Hun Manet and Acting PM Phumtham Wechayachai have expressed their positions and willingness for immediate ceasefire and return to normalcy.

The United States' President Donald J. Trump has been in contact with the leaders of both countries urging the leaders to find peaceful solution to the situation.

The Chinese side has kept close contact with Cambodia, Thailand, Malaysia, and relevant countries, to actively promote dialogue, ceasefire, and restoring peace.

The presence and collaboration of all parties underscore a shared commitment to peace, dialogue, and regional stability.

Both Cambodia and Thailand reached a common understanding, as follows:

- i. an immediate and unconditional ceasefire, with effect from 24:00 hours (local time) on 28 July 2025. This is a vital first step towards de-escalation and the restoration of peace and security;
- ii. to convene informal meeting of regional commanders (Regional Military 1 and 2 on the Thai side and Regional Military 4 and 5 of the Cambodian side) at 07:00 hours on 29 July 2025, and followed by meeting with the Defence Attaches led by the Chair of ASEAN, if both sides agreed; and
- iii. to convene a meeting of the General Border Committee (GBC) on 4 August 2025, to be hosted by Cambodia.

As the current Chair of ASEAN, Malaysia stands ready to coordinate an observer team to verify and ensure the implementation of the ceasefire. Malaysia will also consult with fellow ASEAN Member States to participate in the observation effort, reflecting a regional commitment to supporting peace on the ground.

Both sides also agreed to resume direct communications between both Prime Ministers, Foreign Ministers, and Defence Ministers.

The Foreign Ministers and Defence Ministers of Malaysia, Cambodia, and Thailand have been instructed to develop a detailed mechanism for the implementation, verification, and reporting of the ceasefire. This mechanism will serve as a foundation for sustained peace and accountability.

The Meeting reaffirms the shared resolve of Malaysia, Cambodia, and Thailand to uphold the principles of international law, peaceful co-existence, and multilateral cooperation in the pursuit of a just and lasting resolution to the situation.

**PUTRAJAYA
28 JULY 2025**

១៤

**ព្រឹត្តិបត្រ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សកម្ពុជា
ចុះថ្ងៃទី១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៥**

**ទៅកាន់ឧត្តមស្នងការអង្គការសហប្រជាជាតិទទួលបន្ទុកសិទ្ធិមនុស្ស
នៅទីក្រុងហ្សឺណែវ ពាក់ព័ន្ធករណីយោធាថៃ ចាប់ខ្លួន និងឃុំខ្លួនយោធាកម្ពុជា**

KINGDOM OF CAMBODIA
NATION, RELIGION, KING

Cambodian Human Rights Committee

Date: 1 August 2025

To: His Excellency Mr. Volker Türk

United Nations High Commissioner for Human Rights
Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR)
Palais des Nations
CH-1211 Geneva 10, Switzerland

Subject: Urgent Appeal Regarding the Unlawful Detention, Ill-Treatment, and Partial Repatriation of 20 Cambodian Soldiers by Thai Military Armed Forces

Excellency,

The Kingdom of Cambodia is a peace-loving nation with a long history of resilience, having endured decades of conflict and striving tirelessly to secure lasting peace, stability, and regional harmony. In the spirit of mutual respect and peaceful coexistence, Cambodia has fully adhered to the recent Ceasefire Agreement with the Kingdom of Thailand, reaffirming its commitment to finding and building peace through dialogue and cooperation. Cambodia highly values the efforts of the international community and expresses its profound appreciation for the Joint Press Release issued by the Governments of Malaysia, Cambodia, and Thailand, following the Special Meeting chaired, hosted, and witnessed by Prime Minister Dato' Seri Anwar Ibrahim in Putrajaya, Malaysia. Under the significant initiative of President Donald J. Trump, this important initiative attended by Cambodia's Prime Minister Samdech Moha Borvor Thipadei HUN Manet, Thailand's Acting Prime Minister Phumtham Wechayachai, and co-organised by the United States of America with the active participation of the People's Republic of China, demonstrates a shared resolve to pursue a peaceful resolution to the ongoing situation through diplomatic means, international law, and regional solidarity.

The Cambodian Human Rights Committee (CHRC) urgently brings to your esteemed attention a deeply disturbing and unlawful act committed by the Royal Thai Armed Forces in gross violation of international humanitarian law, human rights law, and universally accepted principles of justice and human dignity.

Following a mutually agreed-upon ceasefire between Cambodia and Thailand in the recent armed hostilities near the Preah Vihear Temple and adjacent border regions, **Thai military forces unlawfully detained twenty (20) healthy and fully-capable Cambodian soldiers** under false pretenses. This act occurred *after* the ceasefire was in effect, and thus constitutes a grave breach of trust and of **international law governing armed conflict**.

On **1 August 2025**, the Thai military returned **only two (2)** of the twenty Cambodian soldiers. Tragically, both returned soldiers were found to be in severely deteriorated physical and mental condition:

អគារលេខ៣ ផ្លូវ VI.13 ភូមិទួលសំរោ់ សង្កាត់ទួលសង្កែ១ ខណ្ឌឫស្សីកែវ រាជធានីភ្នំពេញ

Building #3, Street VI.13, Toul Kok Village, Sangkat Toul Sangke, Khan Russey Keo, Phnom Penh

Tel: (855) 23 882 065

1

- One has sustained **physical disability**,
- The other is suffering from **severe psychological trauma and mental disorder**, presumed to be the result of inhuman and degrading treatment while in captivity.

These facts strongly indicate a serious violation regarding captured Cambodian soldiers, their rights, and a pattern of **torture, ill-treatment, and denial of medical care and communication**, all of which are in direct violation of multiple international legal instruments, including but not limited to:

Legal Framework Violated:

1. **Geneva Conventions (1949), in particular:**
 - **Third Geneva Convention** relative to the Treatment of Prisoners of War:
 - **Article 13:** Humane treatment without adverse distinction.
 - **Article 17:** Prohibition of torture and coercion.
 - **Article 118:** Repatriation without delay after cessation of active hostilities.
2. **Universal Declaration of Human Rights (UDHR):**
 - **Article 3:** Right to life, liberty, and security of person.
 - **Article 5:** Freedom from torture and cruel, inhuman or degrading treatment.
 - **Article 9:** Freedom from arbitrary detention.
 - **Article 10:** Right to a fair and public hearing.
3. **International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR):**
 - **Article 6:** Right to life.
 - **Article 7:** Freedom from torture and cruel, inhuman or degrading treatment.
 - **Article 9:** Right to liberty and security; protection from arbitrary arrest or detention.
 - **Article 14:** Right to a fair trial and legal recourse.
 - **Article 10(1):** All persons deprived of liberty shall be treated with humanity.
4. **International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (ICESCR):**
 - **Article 11:** Right to an adequate standard of living, including food and clothing.
 - **Article 12:** Right to physical and mental health.
5. **Convention Against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CAT);**
6. **Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance (CED).**

Our Immediate Demands and Requests:

1. **Immediate and unconditional release and repatriation** of the remaining 18 Cambodian soldiers in Thai custody.
2. **Independent and impartial investigation** by the United Nations or relevant international bodies into:
 - The unlawful capture after ceasefire.
 - The torture, injury, or neglect inflicted on the two repatriated Cambodian soldiers.
3. **Medical assistance, rehabilitation, and psychological support** for all victims.
4. **Accountability measures** against the perpetrators in accordance with international law.
5. **UN Special Procedures** (including the Special Rapporteurs on Torture, Arbitrary Detention, and Enforced Disappearances) to urgently intervene and conduct country visits and fact-finding missions, as necessary.
6. **OHCHR's urgent communication with the Government of Thailand**, calling for full compliance with its obligations under IHL and IHRL.

We urge the OHCHR to treat this matter with the utmost urgency and to support Cambodia in holding accountable those responsible for these violations. We seek your solidarity in upholding the principles of human rights, international humanitarian law, and justice for victims of such unlawful actions.

Please accept, Excellency, the assurances of our highest consideration.

Respectfully yours,

Keo Remy
President
Cambodian Human Rights Committee (CHRC)
Phnom Penh, Cambodia
Email: cambodianhumanrightscommittee@gmail.com
Contact: +855 77 622 977 / +855 98 623 286

១៥

**កំណត់ហេតុនៃកិច្ចប្រជុំវិសាមញ្ញរបស់គណៈកម្មាធិការព្រំដែនទូទៅ GBC
រវាងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងព្រះរាជាណាចក្រថៃ
ចុះថ្ងៃទី៧ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៥ នៅទីក្រុងភូម្យាឡាពួរ ប្រទេសម៉ាឡេស៊ី**

**Agreed Minutes of the Extraordinary General Border Committee (GBC) Meeting
between Cambodia and Thailand
On 7th August 2025, Kuala Lumpur, Malaysia**

I. Ceasefire Arrangement

1. Both sides agree to a ceasefire involving all types of weapons, including attacks on civilians and civilian objects and military objectives of either side, in all cases and all areas. Both sides must avoid unprovoked firing towards the other side's positions or troops. This agreement must not be violated under any circumstances.
2. Both sides agree to maintain current troop deployments without further movement as it is at the time ceasefire reached at 24:00 hours (local time) on 28 July 2025. There shall be no troop movements including patrol towards the other side's position.
3. Both sides agree not to increase forces along the entire Cambodia-Thailand border. Any reinforcement would heighten tensions and negatively affect long-term efforts to resolve the situation.
4. Both sides agree not to undertake provocative actions that may escalate tensions. This includes military activities to enter the other side's air space and territory or positions as of ceasefire from 24:00 hours (local time) on 28 July 2025.

Both sides agree to refrain from constructing or enhancing any military infrastructure or fortifications beyond their own side.

5. Both sides agree not to use any kind of forces against civilians and civilian objects in all circumstances. Such actions would not only endanger communities in the border areas but also violate international law and tarnish the global image of the non-compliant side.
6. Both sides agree to comply with international humanitarian law in the treatment of captured soldiers, including their living conditions, shelter, food, and medical care in case of injury. If one side wishes to bring in its own wounded soldiers or civilians who are not under the control of the other side for medical treatment, the receiving side may determine its response based on the capacity of its medical facilities, including available equipment, personnel, or medical ethics, on a case-by-case basis. Captured soldiers shall be immediately released and repatriated after the cessation of active hostilities in accordance with Article 118 of the Third Geneva Convention of 1949 and Rule 128 (A) of the Customary International Humanitarian Law. Both sides agree to exchange information and facilitate the dignified and timely return of deceased individuals at an agreed location, in full respect of humanitarian principles and jurisdiction without crossing the border, and ensure that appropriate measures are taken to identify and manage the dead under sanitary and respectful conditions, thereby preventing the deceased from disappearing in death.
7. In the event of an armed conflict, whether intentional or unintentional, both sides must promptly consult at the local level through existing bilateral mechanisms to prevent the situation from escalating along the entire border. Prolonged conflict would endanger the safety of civilians and soldiers on both sides and heighten tensions, thereby complicating efforts toward a joint resolution.
8. In particular, both sides agree to:

- 8.1 Maintain regular communications between all army areas and military regions and units along the border of both sides and strive to solve all issues peacefully and avoid clashes.
 - 8.2 Convene the Regional Border Committee (RBC) Meeting within two weeks after the Extraordinary GBC Meeting on 7 August 2025. The host will be determined in accordance with the regular hosting rotation.
 - 8.3 Maintain regular and direct lines of communication between Ministers and Chiefs of Defense Forces level.
9. Both sides agree to refrain from disseminating false information or fake news in order to de-escalate tensions, mitigate negative public sentiment, and foster an environment conducive to peaceful dialogue.

II. Mechanism for the Implementation of Ceasefire Arrangement

10. Both sides remain committed to implementing the common understanding reached at the special meeting on 28 July 2025, including the ceasefire and formation of ASEAN observer team led by Malaysia to verify and ensure its implementation.
11. Both sides agree to assign the respective RBCs to carry out the implementation of the ceasefire coordinated and observed by ASEAN observer team led by Malaysia. The RBCs will meet regularly and submit their reports to the GBC through their respective national chains of command.
12. Pending the ASEAN observer team led by Malaysia as agreed upon by both sides in Putrajaya on 28 July 2025, the Interim Observer Team (IOT) comprising Defence Attaches of ASEAN Member States accredited to Thailand or Cambodia and led by the Defence Attaches of Malaysia will be established separately and independently in each country, Cambodia and Thailand, to observe, on each side, the implementations of the ceasefire on a regular basis. The composition of each country's IOT is independently invited by the host country in consultation with Malaysia. The IOT will operate without crossing the border and will work in close coordination and consultation with the RBCs and GBC of each country.

III. Date and Venue of the Next Meeting

13. Both sides agree to schedule the next GBC Meeting within a month after 7 August 2025 (at a venue to be discussed). Otherwise, an extraordinary GBC Meeting should be called immediately with the same format as this Extraordinary GBC Meeting to discuss the ceasefire.

H.E. General

(Ret.)

(Nattaphon Nakphanit)

Deputy Minister of Defence of
Acting Minister of Defence of the Kingdom
of Thailand The Thai Co-Chairman of the GBC

H.E. General

(TEA Seiha)

Deputy Prime Minister
Minister of National Defence of
the Kingdom of Cambodia
The Cambodian Co-Chairman of the GBC

គំនិតចោទបញ្ជាក់នៃកិច្ចប្រជុំពិសេសរបស់គណៈកម្មាធិការព្រឹទ្ធនៃទូរទស្សន៍ (GBC)

នោះព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងព្រះរាជាណាចក្រថៃ

ថ្ងៃទី៧ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៥ ក្រុងភូម្រាជ្យ ប្រទេសម៉ាឡេស៊ី

« បកប្រែក្រៅផ្លូវការ »

I. កិច្ចប្រជុំព្រឹទ្ធនៃទូរទស្សន៍

១. ភាគីទាំងពីរឯកភាពបញ្ឈប់ការបាញ់ប្រហារដោយប្រើប្រាស់អាវុធគ្រប់ប្រភេទ រួមទាំងការវាយប្រហារលើប្រជាពលរដ្ឋ គោលដៅស៊ីវិល និងគោលដៅយោធារបស់ភាគីម្ខាងទៀត នៅក្នុងគ្រប់កាលៈទេសៈ និងគ្រប់ទីកន្លែង។ ភាគីទាំងពីរត្រូវចៀសវាងការបាញ់ដោយគ្មានការញុះញង់ សំដៅលើទីតាំង ឬកងទ័ពរបស់ភាគីម្ខាងទៀត។ កិច្ចព្រមព្រៀងនេះត្រូវតែគោរពឱ្យបានដាច់ខាត។
២. ភាគីទាំងពីរឯកភាពរក្សាការដាក់ពង្រាយកងកម្លាំងក្នុងទីតាំងបច្ចុប្បន្ន ដោយគ្មានការចល័តបន្ថែម ដូចដែលបានឯកភាពគ្នានៅពេលកិច្ចព្រមព្រៀងឈប់បាញ់ចូលជាធរមាន នាវេលាម៉ោង ២៤:០០ ថ្ងៃទី២៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៥។ នឹងមិនមានការចល័តកងទ័ព រាប់ទាំងការល្បាត ឆ្ពោះទៅកាន់ទីតាំងរបស់ភាគីម្ខាងទៀតឡើយ។
៣. ភាគីទាំងពីរឯកភាពមិនបង្កើនកងកម្លាំងនៅតាមបណ្តោយព្រំដែនកម្ពុជា-ថៃទាំងមូលឡើយ។ ការបង្កើនកងកម្លាំងនឹងធ្វើឱ្យភាពតានតឹងកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរ និងជះឥទ្ធិពលអវិជ្ជមានដល់កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរយៈពេលវែង ដើម្បីដោះស្រាយស្ថានភាព។
៤. ភាគីទាំងពីរឯកភាពមិនចាត់វិធានការញុះញង់ ដែលអាចបង្កើនភាពតានតឹងឡើយ។ វិធានការទាំងនេះរាប់បញ្ចូលទាំងសកម្មភាពយោធា ដែលចូលទៅក្នុងលំហអាកាស និងដែនដីរបស់ភាគីម្ខាងទៀត ឬពង្រីកទីតាំងឈរជើង គិតចាប់ពីពេលឈប់បាញ់ នាវេលាម៉ោង ២៤:០០ ថ្ងៃទី២៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៥។
៥. ភាគីទាំងពីរឯកភាពបញ្ឈប់ការសាងសង់ ឬពង្រឹងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធយោធា ឬរនាំងការពារពាណិជ្ជកម្មនៅខាងក្រៅទីតាំងឈរជើងរបស់ខ្លួន។ សកម្មភាពបែបនេះ មិនត្រឹមតែបង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់សហគមន៍នៅតាមតំបន់ព្រំដែនប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំងរំលោភលើច្បាប់អន្តរជាតិ និងធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់កិត្តិយសរបស់ភាគីដែលមិនគោរពតាមកិច្ចព្រមព្រៀង។
៦. ភាគីទាំងពីរឯកភាពគោរពច្បាប់មនុស្សធម៌អន្តរជាតិ ក្នុងការប្រព្រឹត្តិចំពោះឈ្មីយសិក រួមមានលក្ខខណ្ឌរស់នៅ ទីជម្រក អាហារ និងការថែទាំសុខភាពក្នុងករណីមានរបួស។ ប្រសិនបើភាគីណាមួយមានបំណងនាំទាហានរងរបួសដែលមិនស្ថិតក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ខ្លួនមកព្យាបាល ភាគីដែលទទួលបានអាចសម្រេចពីការឆ្លើយតបរបស់ខ្លួនដោយផ្អែកលើសមត្ថភាពនៃមធ្យោបាយវេជ្ជសាស្ត្ររបស់ខ្លួន តាមករណីនីមួយៗ។ ឈ្មីយសិកនឹងត្រូវធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍ជាបន្ទាន់ បន្ទាប់ពីការបញ្ចប់នូវអវិភាពសកម្ម ស្របតាមមាត្រា១១៨ នៃអនុសញ្ញាទីក្រុងហ្សឺណែវទី៣ ឆ្នាំ១៩៤៩ និងមាត្រា១២៨

(ក) នៃលក្ខន្តិកៈទីក្រុងរ៉ូម។ ភាគីទាំងពីរឯកភាពផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មាន និងសម្របសម្រួលការបញ្ជូន
សាកសពត្រឡប់ទៅវិញប្រកបដោយសេចក្តីថ្លៃថ្នូរ និងទាន់ពេលវេលា នៅទីតាំងដែលបានឯកភាព
គ្នា និងធានាថាវិធានការសមស្របត្រូវបានអនុវត្តដើម្បីកំណត់អត្តសញ្ញាណ និងគ្រប់គ្រងសាកសព
ដើម្បីទប់ស្កាត់ការបាត់ខ្លួន។

៧. ក្នុងករណីមានជម្លោះប្រដាប់អាវុធ ទោះដោយចេតនា ឬអចេតនាក្តី ភាគីទាំងពីរត្រូវពិគ្រោះ
យោបល់ជាបន្ទាន់នៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន តាមរយៈយន្តការដែលមានស្រាប់ ដើម្បីទប់ស្កាត់ការរីករាល
ដាលនៃជម្លោះនៅតាមបណ្តោយព្រំដែនទាំងមូល។ ជម្លោះអូសបន្លាយនឹងបង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់
សុវត្ថិភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ និងកងទ័ពទាំងសងខាង និងធ្វើឱ្យកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងឆ្ពោះទៅ
រកដំណោះស្រាយរួមមានភាពស្មុគស្មាញ។

៨. ជាពិសេស ភាគីទាំងពីរឯកភាព ៖

៨.១ រក្សាការប្រាស្រ័យទាក់ទងជាប្រចាំរវាងអង្គភាពយោធាគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ និងគ្រប់ភូមិ
ភាគយោធានៅតាមបណ្តោយព្រំដែន និងខិតខំដោះស្រាយបញ្ហាទាំងអស់ដោយសន្តិវិធី និងជៀស
វាងការប៉ះទង្គិចគ្នា។

៨.២ កោះប្រជុំគណៈកម្មាធិការព្រំដែនភូមិភាគ (RBC) ក្នុងរយៈពេលពីរសប្តាហ៍ បន្ទាប់ពី
កិច្ចប្រជុំពិសេសរបស់គណៈកម្មាធិការព្រំដែនទូទៅ (GBC) នាថ្ងៃទី៧ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៥។
ម្ចាស់ផ្ទះនឹងត្រូវបានកំណត់ដោយអនុលោមតាមការផ្លាស់ប្តូរវេនជាប្រចាំ។

៨.៣ រក្សាខ្សែទំនាក់ទំនងផ្ទាល់ និងបន្ទាន់រវាងរដ្ឋមន្ត្រី និងអគ្គមេបញ្ជាការកងកម្លាំងការពារ
ជាតិ។

៩. ភាគីទាំងពីរឯកភាពបញ្ឈប់ការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានមិនពិត ឬព័ត៌មានក្លែងក្លាយ ដើម្បីកាត់បន្ថយ
ភាពតានតឹង បន្ទុះបន្ថយមនោសញ្ចេតនាអវិជ្ជមានរបស់សាធារណជន និងលើកកម្ពស់បរិយាកាស
អំណោយផលដល់កិច្ចសន្ទនាដោយសន្តិវិធី។

II. យន្តការសម្រាប់អនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងឈប់បាញ់

១០. ភាគីទាំងពីរនៅតែប្តេជ្ញាចិត្តចំពោះការយោគយល់រួមដែលសម្រេចបានក្នុងកិច្ចប្រជុំពិសេសថ្ងៃទី
២៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៥ រួមទាំងការឈប់បាញ់ និងការបង្កើតក្រុមអ្នកសង្កេតការណ៍អាស៊ាន
ដែលដឹកនាំដោយម៉ាឡេស៊ី ដើម្បីផ្ទៀងផ្ទាត់ និងធានាការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ។

១១. ភាគីទាំងពីរឯកភាពចាត់តាំងគណៈកម្មាធិការព្រំដែនភូមិភាគ (RBCs) របស់ខ្លួនរៀងៗខ្លួនឱ្យ
អនុវត្ត និងពិនិត្យតាមដានការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងឈប់បាញ់ ដែលសម្របសម្រួល និងសង្កេត
ការណ៍ដោយក្រុមអ្នកសង្កេតការណ៍អាស៊ានដឹកនាំដោយម៉ាឡេស៊ី។ គណៈកម្មាធិការព្រំដែនភូមិ
ភាគនឹងជួបប្រជុំគ្នាជាទៀងទាត់ និងដាក់របាយការណ៍ជូនគណៈកម្មាធិការព្រំដែនទូទៅ (GBC)
តាមរយៈខ្សែបញ្ជាការជាតិនីមួយៗរៀងៗខ្លួន។

១២. ក្នុងអំឡុងពេលរង់ចាំក្រុមអ្នកសង្កេតការណ៍អាស៊ានដែលដឹកនាំដោយម៉ាឡេស៊ី ដូចបានឯកភាព
គ្នាដោយភាគីទាំងពីរនៅទីក្រុងពូត្រាចាយ៉ា នាថ្ងៃទី២៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៥ ក្រុមអ្នកសង្កេត

ការណ៍បណ្តោះអាសន្ន (IOT) ដែលមានសមាសភាពពី អនុព័ន្ធយោធា នៃបណ្តាញរដ្ឋសមាជិក អាស៊ានប្រចាំនៅប្រទេសថៃ ឬកម្ពុជា និងដឹកនាំដោយអនុព័ន្ធយោធាម៉ាឡេស៊ី នឹងត្រូវបានបង្កើត ឡើងដោយឡែកពីគ្នា និងឯករាជ្យពីគ្នានៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និងថៃ ដើម្បីសង្កេតការណ៍ការ អនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងឈប់បាញ់នៅខាងកាត់រៀងៗខ្លួន។ ការបង្កើតក្រុមអ្នកសង្កេតការណ៍ បណ្តោះអាសន្នរបស់ប្រទេសនីមួយៗ នឹងត្រូវអញ្ជើញដោយឯករាជ្យដោយប្រទេសម្ចាស់ផ្ទះ តាម រយៈការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយម៉ាឡេស៊ី។ ក្រុមអ្នកសង្កេតការណ៍បណ្តោះអាសន្ននឹងមិនឆ្លងកាត់ ព្រំដែនឡើយ ហើយនឹងធ្វើការក្នុងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និងការសម្របសម្រួលយ៉ាងជិតស្និទ្ធ ជាមួយគណៈកម្មាធិការព្រំដែនភូមិភាគ និងគណៈកម្មាធិការព្រំដែនទូទៅនៃប្រទេសនីមួយៗ។

III. ភាសបរិច្ឆេទ និងទីតាំងនៃកិច្ចប្រជុំបន្ទាប់

- ១៣. ភាគីទាំងពីរឯកភាពរៀបចំកាលវិភាគសម្រាប់កិច្ចប្រជុំគណៈកម្មាធិការព្រំដែនទូទៅ (GBC) បន្ទាប់ ក្នុងរយៈពេលមួយខែគិតចាប់ពីថ្ងៃទី៧ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៥ (ទីកន្លែងនឹងត្រូវពិភាក្សា ពេលក្រោយ)។ ក្នុងករណីចាំបាច់ កិច្ចប្រជុំ GBC ពិសេសមួយនឹងត្រូវបានកោះប្រជុំជាបន្ទាន់ តាមទម្រង់ដូចគ្នានេះ ដើម្បីពិភាក្សាអំពីការឈប់បាញ់។

នាយឧត្តមសេនីយ៍ ណាតាប៉ន ណាក់ប៉ានិច	នាយឧត្តមសេនីយ៍ ទៀ ស៊ីហា
អនុរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការពារជាតិ	ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការពារជាតិ
និងជាអនុរដ្ឋមន្ត្រីទីក្រសួងការពារជាតិ នៃព្រះរាជាណាចក្រថៃ	នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
សហប្រធានគណៈកម្មាធិការព្រំដែនទូទៅភាគីថៃ	សហប្រធានគណៈកម្មាធិការព្រំដែនទូទៅភាគីកម្ពុជា

១៦

សេចក្តីប្រកាសព័ត៌មាន ចុះថ្ងៃទី១៤ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៥
របស់គណៈកម្មការចម្រុះខណ្ឌសីហាព្រំដែនគោកកម្ពុជា JBC
ដោយធ្វើការតវ៉ាប្រឆាំងជាមួយអង្គការ ចំពោះសកម្មភាពរំលោភបំពាន របស់យោធាថៃ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានកិច្ចការព្រំដែន

លេខ: ៧២៣៧ រ.ស.ព

សេចក្តីប្រកាសព័ត៌មាន

គណៈកម្មការចម្រុះខណ្ឌសីមាព្រំដែនគោកកម្ពុជា (JBC) សូមធ្វើការតវ៉ាប្រឆាំងដាច់អហង្គារ
ចំពោះសកម្មភាពរំលោភបំពានរបស់យោធាថៃ ដូចខាងក្រោម៖

១. នៅថ្ងៃទី១២ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៥ យោធាថៃបានរាយបន្ទាល្អស សំណាញ់ រនាំង និងដាក់
កង់ឡាន នៅកំណាត់ខ្សែព្រំដែនចន្លោះបង្គោលព្រំដែនលេខ 46-47 ស្ថិតក្នុងភូមិសាស្ត្រ
ភូមិជោគជ័យ ឃុំអូរជ័យ ឃុំអូរជ័យ ស្រុកអូរជ័យ ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ
២. នៅថ្ងៃទី១៣ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៥ យោធាថៃបានរាយបន្ទាល្អស សំណាញ់ រនាំង និង
ដាក់កង់ឡាន នៅកំណាត់ខ្សែព្រំដែនចន្លោះបង្គោលព្រំដែនលេខ 42-43 ស្ថិតក្នុងភូមិសាស្ត្រ
ភូមិត្រពាំង ឃុំអូរជ័យ ស្រុកអូរជ័យ ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ
៣. នៅថ្ងៃទី១៤ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៥ យោធាថៃបានប៉ុនប៉ងធ្វើសកម្មភាពរាយបន្ទាល្អស
សំណាញ់ រនាំង និងដាក់កង់ឡាន នៅបរិវេណច្រកទ្វារព្រំដែនបឹងត្រកួន នៅកំណាត់ខ្សែព្រំដែន
ស្ថិតក្នុងភូមិសាស្ត្រ ភូមិបន្ទាយមានជ័យ និងភូមិថ្មលំបំបែក ឃុំគោករមៀត ស្រុកថ្មពួក
ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ ប៉ុន្តែដោយឃើញមានវត្តមានប្រជាពលរដ្ឋ និងកងកម្លាំងកម្ពុជា ព្រមទាំង
អនុព័ន្ធយោធាបរទេសចុះសង្កេតការណ៍នៅតំបន់នេះ យោធាថៃក៏សម្រេចបញ្ឈប់សកម្មភាព និង
ដកថយត្រឡប់ទៅវិញ។

សកម្មភាពទន្ទ្រានកាន់កាប់យកដី ជាឯកភាគីរបស់យោធាថៃ តាមរយៈការរាយបន្ទាល្អស
សំណាញ់ រនាំង និងដាក់កង់ឡាន នៅកំណាត់ខ្សែព្រំដែនខាងលើនេះ គឺជាសកម្មភាពរំលោភលើស្មារតីនៃ
MOU ឆ្នាំ២០០០ និងច្បាប់អន្តរជាតិ ជាពិសេសរំលោភលើសមត្ថកិច្ចរបស់គណៈកម្មការចម្រុះខណ្ឌសីមា
ព្រំដែនគោក (JBC) ព្រមទាំងបំផ្លាញលទ្ធផលនៃកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងនាពេលកន្លងមក និងដំណើរការ
នៃការចរចារបស់គណៈកម្មការចម្រុះខណ្ឌសីមាព្រំដែនគោក (JBC) នៃប្រទេសទាំងពីរ។

ជាថ្មីម្តងទៀត គណៈកម្មការចម្រុះខណ្ឌសីមាព្រំដែនគោកកម្ពុជា (JBC) សូមធ្វើការតវ៉ាប្រឆាំង
ដាច់អហង្គារ ចំពោះសកម្មភាពរំលោភបំពានរបស់យោធាថៃ និងទាមទារឱ្យរុះរើជាបន្ទាន់នូវបន្ទាល្អស
សំណាញ់ និងកង់ឡាន ព្រមទាំងបាត់ធានការទប់ស្កាត់កុំឱ្យកើតមានសកម្មភាពរំលោភបំពានបែបនេះ
តទៅទៀត នៅតាមបណ្តាញព្រំដែននៃប្រទេសទាំងពីរ។

ថ្ងៃចេញផ្សាយ ៩ កញ្ញា ឆ្នាំ២០២៥
ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី១៤ ខែ សីហា ឆ្នាំ២០២៥

KINGDOM OF CAMBODIA
NATION RELIGION KING

STATE SECRETARIAT OF BORDER AFFAIRS

No: ០២/២៥...SSBA.T&C...

Press Release

Joint Commission on Demarcation for Land Boundary – JBC would like to strongly protest against the following encroachment activities conducted by the Thai military:

1. On August 12, 2025, the Thai military conducted encroachment activities by laying barbed wire, setting up nets, barricade, and placing vehicle tires at the area between Boundary Pillars No. 46-47, located in Chouk Chey Village, O Bei Chorn Commune, O Chrov District, Banteay Meanchey Province.
2. On August 13, 2025, the Thai military carried out similar activities by laying barbed wire, setting up nets, barricade, and placing vehicle tires at the area between Boundary Pillars No. 42-43, located in Prey Chan Village, O Bei Chorn Commune, O Chrov District, Banteay Meanchey Province.
3. On August 14, 2025, the Thai military attempted to carry out similar encroachment activities, including setting up barbed wire, nets, barricade, and placing vehicle tires at the area of Boeung Trakuon Border Checkpoint, located in Banteay Mean Rith Village and Thnal Bambaek Village, Kouk Romiet Commune, Thmor Puok District, Banteay Meanchey Province. However, upon noticing the presence of the Cambodian population and military forces, along with the Interim Observer Team (IOT) consisting of Military Attaché, the Thai military decided to halt their activities and withdraw.

These unilateral encroachment activities by the Thai military by way of laying barbed wire, nets, barricade, and vehicle tires at the aforementioned boundary segments, constitute grave and serious violations of the spirit of the MOU 2000 and International Law, especially the mandate of the Joint Commission on Demarcation for Land Boundary - JBC while undermining the efforts and negotiation process between the two countries.

The Joint Commission on Demarcation for Land Boundary - JBC (Cambodian side) would like to reiterate its protest against the Thai military's encroachment activities and demand the Thai side to immediately cease and remove the barbed wire, nets, barricade, and vehicle tires, and to take any appropriate measures to prevent further violations of similar nature along the border between the two countries.

2025

**លិខិតថ្លែងអំណរគុណដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់បំផុតរបស់
សម្តេចមហាបវរធិបតី ហ៊ុន ម៉ាណែត នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា**

**សម្តេចមហាបវរធិបតី ហ៊ុន ម៉ាណែត
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា**

**លិខិតថ្លែងអំណរគុណ
ជូនចំពោះ**

លោក ទី ហ្សានិត ប្រធានសមាគមសាលាត្រាជូ

ខ្ញុំបានទទួលរួចហើយសៀវភៅដែលជាស្នាដៃរបស់សមាគមសាលាត្រាជូ ចំនួន ០១ឈុត របស់
លោក ដែលបានផ្តល់មកជូនខ្ញុំ ទុកសម្រាប់ជាការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងស្វែងយល់អំពីសៀវភៅដ៏មាន
សារសំខាន់នេះ។

តបចំពោះសមានចិត្តដ៏ថ្លៃថ្លា ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ និងសូមជូនពរលោក ព្រមទាំង
សហការីទាំងអស់នៃសមាគមសាលាត្រាជូ បានប្រកបដោយពុទ្ធពរទាំងបួនប្រការគឺ **អាយុ វណ្ណៈ សុខៈ**
និង**ពលៈ** កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ។

សូមលោកទទួលនូវការរាប់អានដ៏ជ្រាលជ្រៅពីខ្ញុំ។

ថ្ងៃសុក្រ ១៤រោច ខែកត្តិក ឆ្នាំរោង ឆស័ក ព.ស.២៥៦៨
រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី២៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២៤

ហ៊ុន ម៉ាណែត

បុព្វកថា
ឯកឧត្តម វណ្ណ៍ វិស័យ
ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រីប្រចាំការ រដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

ប្រទេសកម្ពុជា ជាប្រទេសដែលមានអារ្យធម៌រុងរឿងនិងចំណាស់មួយនៅក្នុងពិភពលោក និងមានច្បាប់និងនិយាមសង្គមជាច្រើនសម្រាប់គ្រប់គ្រងសង្គមរបស់ខ្លួន តាំងពីមុនសម័យអង្គរ រហូតដល់មាន «ព្រះធម្មសាស្ត្រ ឬក្រមព្រះធម្មសាស្ត្រ» ក្នុងសម័យអង្គរនិងក្រោយអង្គរ និងចុងក្រោយគឺប្រព័ន្ធច្បាប់កម្ពុជាក្នុងសម័យទំនើប។

ព្រឹត្តិការណ៍ប្រវត្តិសាស្ត្រដែលបង្កើតចំណុចរបត់មួយឱ្យកម្ពុជាទទួលបាននូវប្រព័ន្ធច្បាប់ក្នុងសម័យទំនើប គឺរាប់ចាប់ពីសម័យអាណាព្យាបាលបារាំង ដែលជាចំណុចចាប់ផ្តើមនៃការកែទម្រង់ច្បាប់និងរដ្ឋបាលសាធារណៈនៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា គឺពេលនោះហើយដែលប្រទេសកម្ពុជាចាប់ផ្តើមស្គាល់នូវប្រព័ន្ធច្បាប់សម័យទំនើប បែបប្រព័ន្ធច្បាប់ **វ៉ូម៉ាណូ ហ្សែកម៉ានិក** ហើយអ្នកប្រាជ្ញបារាំងជាច្រើនខាងផ្នែកប្រវត្តិសាស្ត្រ បុរាណវិទ្យា ភូមិសាស្ត្រ សណ្ឋានដីវិទ្យា មានជាអាទិ៍ **អាដេម៉ាដ ឡឺវ្លែរ, ហ្សក ហ្សឺដេស, ហ្សក ហ្សូសលីយេ** ជាដើម បានធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវនិងចងក្រងនូវស្នាដៃដែលបានបន្សល់ទុកជាតិកតាងជាច្រើន។ ក្នុងសម័យនោះ អ្នកប្រាជ្ញនិងបញ្ញវន្តខ្មែរ ដែលរួមមាន បញ្ញវន្តចេញមកពីស្ថាប័នព្រះរាជា, សាសនា (ព្រះពុទ្ធសាសនា) និងផ្នែកផ្សេងៗទៀត ដូចជាផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច សង្គម វប្បធម៌ សិល្បៈជាអាទិ៍ ក៏បានរៀបចំចងក្រងពង្សាវតារខ្មែរចាប់តាំងពីសតវត្សទី១៦ ដែលយើងអាចរកឃើញបាន គឺពង្សាវតារខ្មែរ ឆ្នាំ១៨៦៩។ ក្រោយមកនៅឆ្នាំ១៩៤៩ ទើបប្តូរពីការចងក្រងជាពង្សាវតារខ្មែរមកជាឯកសារបែបប្រវត្តិសាស្ត្រដែលជ្រកនៅក្រោមឈ្មោះមួយចំនួន ដូចជាពង្សាវតារនៃប្រទេសកម្ពុជា ១៩៥២, ព្រះរាជពង្សាវតារខ្មែរ, មហាបុរសខ្មែរ ១៩៦៩ និងប្រវត្តិសាស្ត្រខ្មែរជាអាទិ៍ ដែលពង្សាវតារក្នុងសម័យក្រោយនេះ មានបញ្ចូលទាំងអត្ថបទស្រាវជ្រាវរបស់បញ្ញវន្តខ្មែរ ដែលជាអត្ថបទស្រាវជ្រាវដោយមានការសំយោគរវាងច្បាប់ទំនៀម និងច្បាប់ទំនើបក្នុងសម័យអាណាព្យាបាលបារាំង ហើយបានបន្សល់ទុកនូវស្នាដៃទាំងនោះទុកជាកេរមរតកវប្បធម៌ច្បាប់ នីតិសាស្ត្រ និងយុត្តិធម៌។

នៅក្នុងដំណើរដ៏វែងរបស់ជាតិកម្ពុជានេះ ឯកសារដែលជាកេរមរតកនិងជាភស្តុតាងសម្រាប់អ្នកជំនាន់ក្រោយដើម្បីសិក្សានិងស្វែងយល់អំពីប្រព័ន្ធច្បាប់តាំងពីសម័យបុរាណ និងការគ្រប់គ្រងសង្គម សេដ្ឋកិច្ច កម្ពុជាស្ទើរតែគ្រប់សម័យកាល ត្រូវបានខូចខាត ឬ បាត់ ឬ នៅរាយប៉ាយ ដោយកត្តាផ្សេងៗនៃព្រឹត្តិការណ៍ប្រវត្តិសាស្ត្រ ជាពិសេស ក្នុងដានប្រវត្តិសាស្ត្រដ៏អាក្រក់នៃរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ដែលបានបំផ្លិចបំផ្លាញស្ទើរតែទាំងស្រុងនូវអ្វីដែលជាធនធានរបស់ជាតិគ្រប់វិស័យ រួមមានទាំងច្បាប់ សេដ្ឋកិច្ច សង្គម វប្បធម៌ សិល្បៈ និងសាសនាជាអាទិ៍។

ក្នុងន័យនេះ សមាគមសាលាត្រាជូ បានរៀបចំ «សមូហកម្មអត្ថបទស្រាវជ្រាវឧទ្ទិសជូនបញ្ញវន្ត និងវិរយុជនកម្ពុជា ដែលបានធ្វើពលិកម្មដើម្បីលើកកម្ពស់វិស័យច្បាប់ យុត្តិធម៌ ការពារអធិបតេយ្យ និងបូរណភាពទឹកដីខ្មែរ ក្នុងគោលបំណងពីរសំខាន់ៗ គឺ **ទី១** បង្ហាញអំពីកតញ្ញកតវេទិតាធម៌យ៉ាងជ្រាលជ្រៅបំផុត ដើម្បីគោរពឧទ្ទិសជូនបញ្ញវន្តខ្មែរជាវិរជនស្នេហាជាតិ ដែលបានបន្សល់ទុកកេរដំណែល និងស្នាដៃ

ជាមូលដ្ឋានគ្រឹះសម្រាប់កសាងខ្សែនីតិសាស្ត្រកម្ពុជាសម័យទំនើប ហើយរួមចំណែកក្នុងការអភិវឌ្ឍវិស័យ ច្បាប់និងយុត្តិធម៌ និងទី២ ដើម្បីឧទ្ទិសជូនវិវយុទ្ធជនកម្ពុជា ដែលបានបូជាភ្លាំងកាយ កម្លាំងចិត្ត និងធ្វើ ពលិកម្មយ៉ាងស្មោះស្ម័គ្រដើម្បីបុព្វហេតុជាតិមាតុភូមិ ការពារអធិបតេយ្យ បូរណភាពទឹកដី និងអនាគតរបស់ កម្ពុជា នៅគ្រប់សម័យកាល។

«សមូហកម្មអត្ថបទស្រាវជ្រាវឧទ្ទិសជូនបញ្ញវន្តនិងវិវយុទ្ធជនកម្ពុជា» នេះ ជាសក្ខីភាពយ៉ាងប្រក្សក្សនៃ ការខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់សមាគមសាលាត្រាជូ ក្នុងការលើកកម្ពស់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវផ្នែកច្បាប់ និងជំរុញ និម្មាបនកម្មគតិយុត្តនៅកម្ពុជា។ សមូហកម្មនេះនឹងផ្តល់នូវ «ឧទ្ទិសម្សទា» ដល់និស្សិត អ្នកស្រាវជ្រាវ អ្នក ប្រកបវិជ្ជាជីវៈច្បាប់ អ្នកស្រាវជ្រាវ និងសាធារណជនទូទៅ តាមរយៈឧទ្ទិសភាគទាន រួមចំណែកក្នុងការស្ថាបនា និងលើកស្ទួយនីតិវិធីនៅកម្ពុជា តាមរយៈការកែទម្រង់ប្រព័ន្ធច្បាប់និងប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌ អនុលោមតាម កម្មវិធីនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា ដែលមាន **សម្តេចបរមរាមវង្សធិបតី ហ៊ុន ម៉ាណែត** ជាប្រមុខ ក្នុងការសម្រេចបាននូវចក្ខុវិស័យកម្ពុជាឆ្នាំ២០៥០ ដូចដែលបានកំណត់នៅក្នុង «យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ ដំណាក់កាលទី១» ដើម្បីកំណើន ការងារ សមធម៌ ប្រសិទ្ធភាព និងចីរភាព និង ការកសាងជាតិមួយជំរើងមាំ។

ខ្ញុំសង្ឃឹមយ៉ាងមុតមាំថា «សមូហកម្មអត្ថបទស្រាវជ្រាវឧទ្ទិសជូនបញ្ញវន្តនិងវិវយុទ្ធជនកម្ពុជា» ដែល សមាគមសាលាត្រាជូបានខិតខំរៀបចំនិងបញ្ចូលក្នុងព្រឹត្តិបត្រច្បាប់សាលាត្រាជូ លេខទី៨ (លេខពិសេស) នេះ នឹងផ្តល់នូវអត្ថប្រយោជន៍ជាច្រើនបន្ថែមទៀត ដល់និស្សិត សាស្ត្រាចារ្យ ចៅក្រម ព្រះរាជអាជ្ញា អ្នកប្រកប វិជ្ជាជីវៈច្បាប់ផ្សេងទៀត អ្នកស្រាវជ្រាវ និងសាធារណជនទូទៅ ដែលមានបំណងសិក្សាស្វែងយល់ និង បណ្តុះចំណេះដឹងបន្ថែម ទាំងបច្ចុប្បន្ននិងអនាគត។

ថ្ងៃ ពុធ ៥ កាច ខែ ឧសភា ឆ្នាំម្សាញ់ សប្តស័ក ព.ស.២៥៦៩

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២០ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ២០២៥

ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រីប្រចាំការ
រដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

ហង់ ជួន ណារ៉ុន